

AZ EPERJESI ÁG. HITV.
EVANG. I. ANYAEGYHÁZ

ÉVKÖNYVE

:: :: AZ 1913-IK ÉVRŐL. :: ::

XVIII. ÉVFOLYAM.

EPERJES

KÓSCH ÁRPÁD KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZETE.

1914. 4454.

AZ EPERJESI ÁG. HITV.
EVANG. I. ANYAEGYHÁZ

ÉVKÖNYVE

:: :: AZ 1913-IK ÉVRŐL. :: ::

XVIII. ÉVFOLYAM.

EPERJES

KÓSCH ÁRPÁD KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZETE.

1914. 4454.

I.

Egyházi tisztviselők 1913-ban.

Egyháztanács. :: Iskolaszék. :: Bizottságok.

(Általános tisztújítás hat évre 1908. jún. 21-ikén.)

Egyházi felügyelő: *Bánó Aladár*. Lelkész: *Korbély Géza* esperes. Segédlelkész: dr. *Obál Béla* theol. akad. tanár. Tiszteletbeli segédlelkész: dr. *Deák János* theol. akad. tanár. Esperesi segédlelkész: *Lehoczky Eged*. Egyházi gondnok: *Schönwiesner János*. Iskolaszéki elnök: dr. *Mikler Károly*. Temetőfelügyelő: dr. *Flórián Károly*. Egyházi ügyész: *Klefner Gyula*. Egyházi alügyész: *Weiszer Emil*. Temetőgondnok: *Bálint János*. Egyházi jegyző: dr. *Wallentényi Samu* és *Durst Győző*. Tanítók: *Durst Győző* ezévi igazgató. A polgári leányiskolában: *Mórotz Karolin*, *Jelenik Emma*, *Blaschek Mária*, *Várkony Szeréna* és *Simkovits Mária*. Az elemi iskolában: *Durst Győző*, *Szánik Ernő* és *Sándor Izabella*.

Az egyháztanács tagjai a tisztikaron kívül: Tiszteletbeli tag: *Husz Ármin*. Rendes tagok: *Bielek László*, *Csengey Gusztáv*, *Draskóczy Lajos*, *Farkas Lajos*, dr. *Flórián Károly*, *Frenyó Lajos*, *Gömöry János*, *Hartmann Albert*, *Hennel Zsigmond*, *Ludmann Ottó*, *Mayer Endre*, *Molitorisz István*, *Peskó Ödön*, dr. *Schmidt Gyula*, *Schustek Nándor*, dr. *Szlávik Mátyás*, *Szutórisz Frigyes*, *Tahy József*, *Thrór Gyula*, *Vogel Béla*, † *Witelky Aladár*. Öt elhunyt presbyternek a helye betöltetlen.

Az iskolaszék világi elnöke: dr. *Mikler Károly*. Tagjai hivatalból; dr. *Wallentényi Samu*, *Schönwiesner János*, *Klefner Gyula*, dr. *Weiszer Emil*, *Gömöry János* főgimnáziumi igazgató, *Gerhard Béla* tanítóképző-intézeti igazgató, *Durst Győző* elemi és polgári leányiskolai igazgató. — Választott tagok: *Draskóczy Lajos*, dr. *Flórián Károly*, *Frenyó Lajos*, *Hennel Zsigmond*, *Ludmann Ottó*, *Mayer Endre*, dr. *Szlávik Mátyás*, *Szutórisz*

Frigyes. Egy elhúnyt iskolaszéki tagnak a helye betöltetlen. Az elemi és polgári leányiskola tantestületének kiküldötte: *Mórotz Karolin.*

Az adókivető-bizottság világi elnöke: dr. *Flórián Károly.* Tagjai hivatalból: dr. *Mikler Károly, Schönwiesner János, Klefner Gyula,* dr. *Weiszer Emil, Durst Győző* jegyző. — Választott tagok: *Draskóczy Lajos, Gömör János, Hennel Zsigmond, Matherny Gusztáv, Weiszer Lajos.*

A számvizsgáló-bizottság világi elnöke: *Vogel Béla.* Hivatalból tagjai: dr. *Mikler Károly, Schönwiesner János, Klefner Gyula,* dr. *Weiszer Emil, Bálint János, Durst Győző,* mint a Herfurth-alap vizsgálatához kiküldött iskolai igazgató és jegyző, s ugyanilyen minőségben *Mórotz Karolin.* Választott tagok: *Bielek Zoltán, Dahlström Károly, Pálesch Árpád, Peskó Ödön.*

A jogügyi bizottság tagjai: dr. *Mikler Károly,* dr. *Oszvald Tivadar, Klefner Gyula,* dr. *Weiszer Emil* és dr. *Obetkó Dezső* jegyző.

A közös temető-bizottság világi elnöke: dr. *Flórián Károly.* Választott tagok: *Draskóczy Lajos, Mayer Endre, Schustek Nándor,* dr. *Wallentínyi Samu* jegyző.

Az evang. gyámintézeti nőegyletbe kiküldött bizottsági tagok: *Thrór Gyula* és *Schönwiesner János.*

Az egyháztanácsban és az iskolaszékben, valamint a bizottságokban, mint egyházi társelnök, hivatalból vesz részt a lelkesz.

II.

Istentiszteletek.

A) Általános tudnivalók 1914-re.

1. *Az ünnep- és vasárnap-reggeli* istentisztelet mindig pontban 10 órakor, a délutáni ájtatosság pontban 4 órakor kezdődik. Az istentisztelet nyelve a magyar; azonban a sátoros-ünnepek másodnapján és azon hónapok utolsó vasárnapján, melyekben főünnepek nincsenek, német nyelvű istentisztelet tartatik.

2. *Alkalmi ünnepek. Gyámintézeti* istentisztelet Húsvét utáni II. vasárnap, április 26-ikán. *Konfirmáció* ünnepe Áldozócsütörtök napján, május 21-ikén. *Reformáció* emlékünnepe Szentháromság utáni XX. vasárnapon, október 25-ikén. *Az óév-esti* hálaadó istentisztelet december 31-ikén *délután öt és fél órakor*. Végül *az újév-reggeli* istentisztelet délelőtt, a rendes időben. *A böjti időszakban* minden csütörtökön délután 3 órakor magyar nyelvű böjti elmélkedést tart a lelkész.

3. *Úrvacsora*. Régi idők hagyományos szokását tiszteletben tartva, az Úrnak szent asztala mindaddig, míg a hívek óhaja változtatást nem kíván, ezután is csak három ízben terítetik meg évenként; és pedig: nagypénteken és a konfirmáció ünnepén magyarul, húsvét II. ünnepén pedig német nyelven szolgáltatja ki a lelkész az úrvacsorát.

4. *Offertoriumok*. Templomi rendkívüli kegyes adakozásokat kér egyházunk áldozatkész híveitől: *az egyház javára*: Húsvét, pünkösd és karácsony első ünnepén és ó-év estéjén. *Az egyetemes nyugdíjintézet javára*: új-év napján. *Az esperességi gyámintézet javára* Húsvét utáni II. vasárnap, április 26-ikán. *A reformációi jubiláris alap javára*: a reformáció emlékünnepén. *Az egyházkerületi árvaház javára*: Szentháromság utáni XVII. vasárnapon, október 4-ikén. A nagypénteki és a konfirmációi offertorium a lelkész javadalmához tartozik.

Hónap	Nap	Vasár- és ünnepnapok	Offertorium	Délelőtt	Úrvacsora	Délután
Augusztus	2	Szt.-h. ut. VIII. vas.	—	magyar	—	magyar
	9	" " IX. "	—	magyar	—	deutsch
	16	" " X. "	—	magyar	—	magyar
	23	" " XI. "	—	magyar	—	magyar
	30	" " XII. "	—	deutsch	—	magyar
Szept.	6	Szt.-h. ut. XIII. vas.	—	magyar	—	magyar
	13	" " XIV. "	—	magyar	—	deutsch
	20	" " XV. "	—	magyar	—	magyar
	27	" " XVI. "	—	deutsch	—	magyar
Október	4	Szt.-h. ut. XVII. vas.	Offertor.	magyar	—	magyar
	11	" " XVIII. "	—	magyar	—	deutsch
	18	" " XIX. "	—	magyar	—	magyar
	25	Reform. emlékünnepe	Offertor.	magyar	—	magyar
November	1	Szt.-h. ut. XXI. vas.	—	magyar	—	magyar
	8	" " XXII. "	—	magyar	—	deutsch
	15	" " XXIII. "	—	magyar	—	magyar
	22	" " XXIV. "	—	magyar	—	magyar
	29	Advent I. vasárnap ..	—	deutsch	—	magyar
December	6	Advent II. vasárnap ..	—	magyar	—	magyar
	13	" III. " ..	—	magyar	—	deutsch
	20	" IV. " ..	—	magyar	—	magyar
	25	<i>Karácsony I. ünnepe</i>	Offertor.	magyar	—	magyar
	26	<i>Karácsony II. ünnepe</i>	—	deutsch	—	magyar
	27	Karácsony utáni vas...	—	magyar	—	magyar
	31	<i>Ő-év utolsó napján ..</i>	Offertor.	—	—	este fél 6-kor

1915-ik év.

Január	1	Újév	Offertor.	magyar	—	magyar
	3	Újév utáni vasárnap..	—	magyar	—	deutsch
	6	Vízkereszt	—	magyar	—	magyar
	10	Vízkereszt ut. I. vas.	—	magyar	—	magyar
	17	" " II. "	—	magyar	—	magyar
	24	" " III. "	—	magyar	—	magyar
	31	" " IV. "	—	deutsch	—	magyar
Február	7	Vízkereszt ut. V. vas.	—	magyar	—	magyar
	14	" " VI. "	—	magyar	—	deutsch
	21	" " VII. "	—	magyar	—	magyar
	28	" " VIII. "	—	deutsch	—	magyar
Márcz.	7	Vízkereszt ut. IX. vas.	—	magyar	—	magyar
	14	" " X. "	—	magyar	—	deutsch
	21	" " XI. "	—	magyar	—	magyar
	28	" " XII. "	—	deutsch	—	magyar

Jegyzet. Az 1915-ik évre szóló sorrendben a Vízkereszt ünnepe után következő római számok csupán a vasárnapokat jelölik az istentisztelet nyelvvel együtt. A mint a bőjti időszak bekövetkezik, a lelkész minden csütörtökön délután 3 órakor bőjti elmélkedést tart.

III.

Egyházi cselekmények.

A) Általános tudnivalók.

1. *Keresztelések* és avatások egy nappal előbb jelentendők be a lelkésznek s a lelkész által kitűzött időben rendszerint a templomban, különös kivánságra a háznál végeztetnek. Vidéki híveink vagy behozzák a megkeresztelendőt, vagy pedig a lelkészt viszik ki a funkció helyére.

2. Az *esketéseket* legalább 12 órával előbb történt bejelentés után (rendszerint a polgári kötés után), éppen úgy, mint eddig, a templomban, egyházunk szertartásai szerint végzi a lelkész. Különös kivánságra az esketés a háznál is eszközölhető. Vidékiek meghívására a lelkész a jegyesek lakóhelyére is kimegy.

3. A *temetési szertartást* 24 órával előbb történt bejelentés után a halottas háznál végzi a lelkész. Jó időben, vagy esetleges kényszerítő körülmények között a gyászbeszéd a sírnál is tartható. A lelkész és az énekvezér minden halottat kikísér a temetőbe; kedvezőtlen idő esetén méltányos, hogy számukra a gyászoló felek kocsit adjanak. A gyermek-temetésnél azon, eddig dívott szokás, hogy a lelkész a gyermek koporsójával egy kocsin foglalt helyet: megszűnik.

A temetések alkalmával kívánt egy vagy két személyű egyszerű ének, vagy több tagból álló karének *Durst Győző* énekvezérnél rendelendő meg és *az énekért járó*, az énekvezér által megállapított illeték az *ő kezeihez fizetendő le*.

4. A *konfirmáció*-oktatás négy és fél hétig tart. Kezdődik ez évben április 20-ikán és végződik május 20-ikán, a mely napon délután 3 órakor a növendékek az új iskolai épület rajztermében az egyháztagok előtt ünnepélyes nyilvános vizsgát tesznek. A beiratások a konfirmációi oktatásra az oktatás megkezdése előtt egy héttel eszközölhetők a lelkész lakásán. Tizenkét éven alul levő gyermekek csak hallgatókul vétetnek föl, de meg nem konfirmáltak. Nem helyben született gyermek beiratásakor a keresztlevél bemutatandó. A konfirmáció ünnepélyes végrehajtása Áldozócsütörtök napján, május 21-ikén fog megtörténni, a rendes istentisztelet keretén belül.

A lelkész lakik a parochián: Fő-utca 99. sz. alatt.

B) Mult évi statisztika.

Az egyház kebelében 1913. évi január hó 1-jétől december hó 31-ikéig:

Született: 13 lélek; 5 fi és 8 leány.

Konfirmáltatott: 25 gyermek; 11 fi és 14 leány.

Esküdött: 5 pár; 4 tiszta evang. és 1 vegyes házas.

Meghalt: 14 egyén; 4 fi, 10 nő; ezek között 5 évig: 0 fi, 0 leány; nőtlen férfi 1; hajadon leány 2; házas férfi 1, nő 3; özvegy: férfi 2, nő 5. A legifjabb halott: egy 17 éves hajadon leány;* a legmagasabb életkort egy 90-éves hajadon nő érte el.

Úrvacsorával éltek: 597-en.

Áttért hozzánk: 1 nő.

Tőlünk kitért: 1 férfi.

* Szlávok Aranka

C) Összehasonlítás.

1. Az 1713-ik évben:

Született: hiányzik a bejegyzés.

Eskettetett: hiányzik a bejegyzés.

Meghalt: hiányzik a bejegyzés.

2. Az 1813-ik évben:

Született: 20 gyermek; 16 fi, 4 leány.

Eskettetett: 8 pár.

Meghalt: 32 egyén; 19 fi, 13 nő.

IV.

Vallásoktatás.

1. *A vallástanítást* kebelbeli iskoláinkban, heti 2–2 órában, az elemi I–II. vegyes osztályokban *Durst Győző* igazgató-tanító, a III–IV. fiúosztályokban *Szánik Ernő* tanító, a III–IV. leányosztályokban *Sándor Izabella* tanítónő; a polgári leányiskola I–IV. osztályaiban *Korbély Géza* esperes-lelkész végzi. Az idegen iskolák közül az állami tanítónőképző-intézet gyakorlóiskolájában heti 2 órában *Durst Győző* igazgató-tanító; az Angolkisasszonyok eperjesi „Sancta Maria” leánynevelő-intézete elemi osztályában heti 1 órában *Sándor Izabella*; ugyanazon intézet felsőbb leányiskolájában heti 1 órában *Korbély Géza* esperes-lelkész; a gör. kath. polgári fiúiskolában heti 4 órában dr. *Obál Béla*; az állami faipariskolában heti 1 órában dr. *Deák János*; a kir. kath. főgimnáziumban és a gör. kath. tanítóképző-intézetben heti 6 órában *Lehoczky Egyed*; az állami tanítónőképző-intézet I–IV. osztályában, heti 8 órában *Korbély Géza* esperes-lelkész tanítja az evangélikus növendékeket. Az iparostanonczok vallásoktatását a helybeli lelkészek egyetértő megbízásából heti 2 órában *Szánik Ernő* és dr. *Obál Béla* látják el. Az egyházközség által gondozott kebelbeli és idegen iskolákban összesen heti 35 órában végeztetik a vallástanítás.

2. *Ágost. hitv. ev. vallástanuló van:*

- a) A kebelbeli elemi iskolában: I. oszt. 9 fiú (4 ref.), 16 leány (5 ref.); II. oszt. 10 fiú (6 ref.), 12 leány (2 ref.); III. oszt. 15 fiú (6 ref.), 9 leány (1 ref.); IV. oszt. 8 fiú (1 ref.), 14 leány (1 ref.). Összesen 93 (26 ref.).

- b) A kebelbeli polg. leányiskolában: I. oszt. 15 (2 ref.); II. oszt. 12 (1 ref.); III. oszt. 11; IV. oszt. 10 (2 ref.). Összesen 48.
- c) Állami tanítónőképző-intézet gyakorlóiskolájában: II. oszt. 1 fiú; III. oszt. 1 fiú; IV. osztály 2 fiú. Összesen 4.
- d) Róm. kath. leánynevelő: IV. elemi oszt. 1 leány; felsőbb leányiskolában 1 leány. Összesen 2.
- e) Gör. kath. polgári fiúiskolában: I. oszt. 1; II. oszt. 1; III. oszt. 3; IV. oszt. 1. Összesen 6.
- f) Állami faipariskolában: I. oszt. 1; II. oszt. 1; III. oszt. 1. Összesen 3.
- g) Kir. kath. főgimnáziumban: VI. oszt. 1. Összesen 1.
- h) Gör. kath. tanítóképzőben: I. oszt. 1; II. oszt. 3; IV. oszt. 1. Összesen 5.
- i) Állami tanítónőképző-intézetben: I. oszt. 7; II. oszt. 8; III. oszt. 7; IV. oszt. 6. Összesen 28.
- k) Az iparostanoncz-iskolában 12 fiú. Összesen 12.

V.

Egyházi belélet 1913-ban.

A) Az egyház 1913. évi története.

Az idő verőfényvel és borús emlékekkel írja be az elszálló esztendők történetét szívünkbe. A változás világában pusztulás és építés között megyünk át a jövőbe. Nagy örömök búra változnak. Megbecsülhetetlen értékű műremek megsemmisülnek. Nagy alkotások elpusztulnak. És azután szomorú valóra válik a prófétának jóslása: „Betöltitek az Úr oltárát könyhullatással, sírással és keserűséggel“ (Mal. 2., 13.). „Árván ül a nagy népű város. Sírván sír éjjelente, s köny borítja az orczáját. Sionnak útai gyászolnak. Oda van a mi szívünknek öröme“ (Jer. sir. 1., 1 – 3., 5., 1.).

Nagy bánatnak szomorúsága szállott a mi szívünkre is az elmúlt esztendőben. A május 12-iki tűzvész, a mely elhamvasztotta oltárunkat, a Brocky-féle remek oltárképpel együtt és tönkretette a templom falfestését és az orgonát, soha be nem hegedő sebet gyulasztott lelkünkben. Mint a tűzben égő fészek felett repdeső galambok, ott repdesnek sóhajtásaink a romok felett. Az atyák örökségét, szemünk gyönyörűségét, templomunk ékességét siratjuk. Mindnyájan vesztesek vagyunk és ez a veszteség mindnyájunk bánatát növeli.

De a ki csak keseregni tud, annak csak multja van, az benuult erővel áll a jövő előtt. Az egyháznak, mint a Phönixnek, új életre kell feltámadni a tűzből. Könnyező szemekben a reménység szivárványának kell felcsillanni. A gyászos elégiák után a hit énekének kell megcsendülni:

Isten a mi oltalmunk és erősségünk, igen bizonyos segítség a nyomorúságban (46. zsolt. 2.).

A nyomorúságban megsegítő Istennek kegyelmében bízva készülődünk az új építéshez. Megszívleltük a régi időknek történetét, a midőn „megparancsolá Joás a papoknak, hogy minden pénzt, a melyet kiki szabad akarattal szerint az Úr házába bevisz, vegyék magokhoz a papok, mindenik a maga ismerésétől és építsék meg az Úr házának romlásait mindenütt, a hol romlást látnak rajta“ (2. Kir. 12., 4–5.). És a régi idők áldozatkészségével, az egyházhoz való hűséges ragaszkodással áldozott és áldozik az egyház népe pénzt, munkát, fáradságot, hogy az atyák örökségét újra megépítsük és az új alkotásban vigasztalást és gyönyörűséget találjunk. „Az Úrtól lett ez, csodálatos ez a mi szemünk előtt!“ (118. zsolt. 23.) Áhítattal imádkozunk: „Láttassék meg a te műved a te szolgálidon és a te dicsőséged azoknak fiain. És legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve mirajtunk és a mi kezeinknek munkáját tedd állandóvá nekünk“ (90. zsolt. 16–17.). Óh vajha a lelkeknek láthatatlan világában is szünet nélkül folya hittel, lelkesedéssel, szeretettel Isten országának az építése.

Az egyház mult évi történetét a következő feljegyzésekben örökítjük meg.

1. Az 1913. január 23-ikán tartott iskolaszéki ülés tudomásul vette: *a)* hogy az új iskola felavatása alkalmából üdvözlő-táviratok, illetve átíratok érkeztek Oeschger Adél aszódi leánynevelő-intézeti igazgatótól, a rozsnyói és késmárki leányiskola igazgatóságától és a Sárosvármegyei Népművelő-Egyesület elnökségétől; *b)* hogy Várkony Szerén az iskolaszéknek a szabadságoltatás és helyettesítés alkalmából iránta tanúsított jóindulatáért köszönetet mondott; *c)* hogy az iskolaszolga mellé egy Molnár János nevű kisegítő ajánlkozott, a ki lakásért és fűtésért 3 tanterem takarítására vállalkozott; *d)* hogy Molitor Gusztáv tanítóképző-intézeti tanár úr szivességből felszerelte az iskola villamos óráját a csengőkkel; *e)* hogy Mikulik Lajos az iskola természet-tudományi felszerelésére 100 koronát ajánlott fel.

2. Részvényilatkozatok. A márczius 16-ikán tartott egyházi közgyűlés kegyelettel emlékezett meg egyházunk vallásos érületű, hitbuzgó és áldozatkész tagjának, Husz Árminnének 1912. decz. 12-ikén történt elhalálózásáról; továbbá dr. Szlávik Mátyás presbytert és nejét, Aranka leányuknak 1913. márcz. 5-ikén történt elhúnytával ért megrendítő csapásról; végül egyházunk hithű tagjának, egykori építési gondnokának és mindhalálig presbyterének, Witelky Aladárnak 1913. márczius 11-ikén, hosszas szenvedés után történt kimultáról és emléküket mély szomorúsággal és őszinte részvétellel örökítette meg jegyzőkönyvének lapjain.

3. Számadás. A márczius 16-ikán tartott egyházi közgyűlés, a számvizsgáló-bizottság és az egyháztanács javaslata alapján, az Egyházi Alkotmány 273–275. §§-ai értelmében az 1912. évi egyházi és iskolai, valamint a Cherogerontikon segélyegyleti számadásokat jóváhagyta és a felmentvény megadásával Schönwiesner János egyházi gondnoknak és Klefner Gyula iskolai alapkezelőnek a pénztár és vagyon lelkiismeretes kezeléseért, továbbá a számvizsgáló-bizottság tagjainak s különösen buzgó elnökének, Vogel Bélának a számvizsgálat körül kifejtett fáradozásukért köszönetet mondott.

4. Költségelőirányzat és adókimvetés. A márcz. 16-ikán tartott egyházi közgyűlés az Egyházi Alkotmány 244–263. §§-ainak figyelembevételével az 1914. évi egyházi költségelőirányzatot főbb tételeiben a következőképen állapította meg:

a) <i>Kiadás:</i>	
1. Fizetésekre	16,342 kor. 64 fill.
2. Egyházi költségekre	2481 " 62 "
3. Iskolai költségekre.	9968 " — "
4. Adó	500 " — "
5. Ösztöndíj	120 " — "
6. Sírkert	200 " — "
7. Offertorium	100 " — "
8. Persely	25 " — "
9. Egyháztagek járuléka után	180 " — "
10. Kamat	1807 " 76 "
11. Szegények háza	1950 " — "
12. Vízdíj	113 " 12 "
13. Tandíj	600 " — "
14. Hiány 1912-ről	6191 " 09 "
	40,579 kor. 23 fill.

b) *Bevétel:*

1. Herfurth-alapból	3992	kor.	—	fill.
2. Évkönyv	180	"	—	"
3. Református egyháztól	130	"	—	"
4. Eperjes városi és vidéki egyháztól	139	"	43	"
5. Adó- és illeték-számlán	250	"	—	"
6. Ösztöndíj-számlán	120	"	—	"
7. Sírkert	400	"	—	"
8. Offertorium	150	"	—	"
9. Perselygyűjtés	350	"	—	"
10. Egyháztagek letétele	4500	"	—	"
11. Kamat	4800	"	—	"
12. Szegények háza	56	"	—	"
13. Tandíj	10,500	"	—	"
14. Városi segély	2059	"	24	"
15. Haszonbér	700	"	—	"
16. Vízdíj	28	"	28	"

28,354 kor. 95 fill.

Összes kiadás .. .. . 40,579 kor. 23 fill.

Összes bevétel .. .. . 28,354 " 95 "

Hiány .. 12,224 kor. 28 fill.

A közgyűlés, tekintettel a költségelőirányzatban mutatkozó nagy hiányra, felkérte az elnökséget, valamint az egyház mindazon tagjait, a kik a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban akár közvetlenül, akár közvetve befolyást gyakorolhatnak, tegyenek meg minden lehető arra nézve, hogy az egyháznak az építési államsegély iránt a kormányhoz benyújtott kérvénye mielőbb kedvező elintézetést nyerjen.

Ugyanezen közgyűlés — az Egyházi Alkotmány 262—263. §§-ainak figyelembevételével — az egyháztagek személyes járandóságát és az állami adójuk után kiszámított 3%-os pótdót az adókiivető-bizottság és az egyháztanács javaslata alapján tételről-tételre megvizsgálta.

5. Szavazás az egyházmegyei felügyelői állásra.

A márczius 16-ikán tartott egyházi közgyűlés az egyház szavazatát egyhangulag Szent-Ivány József-re adta.

6. Néhai id. Sztelhó János nyug. lelkész emlékének megörökítése. A márczius 16-ikán tartott egyházi közgyűlés a kiküldött bizottság és az egyháztanács javaslatának elfogadásával azt határozta, hogy néhai Sztelhó János nagyjérdemű

volt főesperes-lelkésze emlékének megőrkítésére az egyház, karöltve az Evang. Gyámintézeti Nőegylettel és a Cherogerontikon segélyegylettel, 1000 koronányi polgári leányiskolai ösztöndíj-alapítványt létesít oly módon, hogy ezen célhoz az egyház 500 koronával, a Nőegylet 200 koronával és a Cherogerontikon 300 koronával járul.

7. Blaschek Mária polg. leányiskolai segédtanítónő fizetésének kiegészítése és állásának átszervezése. A márczius 16-iki egyházi közgyűlésből történt újabb kérvényre és az elnökség szeptember 27-iki felterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter november 6-ikán 58,584. szám alatt kelt rendeletével Blaschek Mária polg. leányiskolai segédtanítónő fizetését, betöltött 4 évi működése után, 1913. október 1-jétől 1400 koronáról 1600 koronára felemelte és egyszersmind hozzájárult ahhoz is, hogy ezen segédtanítónői állást az egyház rendes állássá átszerveze és ezen állásra Blaschek Máriát megválaszsa. A minisztérium ezen célra 1914. január 1-jétől kezdve újabb 400 koronát azonban oly feltétellel engedélyezett, hogy az iskola-fenntartó egyház az említett időponttól kezdve szabályszerű lakpént (720 koronát) és korpótlékot is díjlevélileg biztosítani tartozik. A december 28-ikán tartott egyházi közgyűlés a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét hálás köszönettel fogadta és az iskolaszék és egyháztanács egybehangzó javaslata alapján Blaschek Máriát egyhangú felkiáltással rendes tanítónőnek megválasztotta, és részére új hiványt állított ki oly értelemben, hogy neki 1914. január 1-jétől 720 kor. lakbért biztosít, de korpótlékot az egyház jelenlegi válságos anyagi helyzete miatt nem adhat. A választásról szóló közgyűlési jegyzőkönyvi kivonatot és az új hiványt az egyház a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztette.

8. A polgári és az elemi iskolai tanerők lakbérének felemelése. A márczius 16-iki egyházi közgyűlés, hogy az egyház a megelőző évben benyújtott és a folyó évben megújított lakbéremelési kérvényeket kedvezően intézhesse el és a polgári iskolai tanerőknek az 1912. évi 85,400. számú miniszteri rendelettel szabályozott fizetéssel járó és az elemi iskolai tanerőknek az 1913. évi XVI. t.-cikkben meghatározott szabályszerű lakbért biztosíthassa, azzal a kéréssel fordult a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, engedje meg, hogy Jelenik Emma és Mórotz Karola polgári iskolai tanerők törzsfizetését, a különbözetnek erre a célra való felhasználhatása végett, új államsegélyből fedezendő 800—800 ko-

ronával leszállíthassa. A vallás és közoktatásügyi miniszter nov. 6-ikán 58,588. számú rendeletével a kérést teljesítette, azzal a kikötéssel, hogy az egyház a törzsfizetések leszállítása folytán felszabadult 1600 koronát elsősorban tanerőinek lakpénz-rendezésére, illetve annak méltányos felemelésére fordítsa. A december 28-ikán tartott egyházi közgyűlés a miniszter rendeletét hálás köszönettel fogadta és az iskolaszék javaslatára a polgári iskolai tanerők lakbérét az állami polg. iskolai tanítókat megillető lakbér-összeg erejéig felemelte a következőképen: Blaschek Mária r. tanítónőnek 420 koronáról 720 koronára; Jelenik Emma r. tanítónőnek 480 koronáról 720 koronára; Mórotz Karola r. tanítónőnek 480 koronáról 720 koronára; Simkovits Mária s. tanítónőnek 420 koronáról 640 koronára; a kézimunka-tanítónő állásának 420 koronáról 640 koronára.

Az elemi iskolai tanítók lakbérét a közgyűlés — az 1913. XVI. t.-cz. értelmében, visszamenőleg január 1-jétől — szintén felemelte, következőképen: Durst Győző r. tanítónak 420 koronáról 480 koronára; Szánik Ernő r. tanítónak 420 koronáról 480 koronára; Sándor Izabella r. tanítónőnek 300 koronáról 480 koronára.

Mivel az egyház ezen magasabb lakberek kiutalása által minden anyagi erejét kimerítette, a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy ezen lakbéremelést a jövőre való további emelés minden kötelezettsége nélkül eszközli. A polgári iskolai tanerők korpótlékáról az egyház jelenleg nem gondoskodhatik, de a kérést napirenden tartja.

9. Női kereskedelmi tanfolyam. Az Eperjesi Kereskedők Társulatának kérésére, a márczius 16-ikán tartott közgyűlés, a szervezendő női kereskedelmi tanfolyam céljaira, a fűtésért és világításért az első évre felajánlt 500 koronáért, a délutáni órákra a szükséges tantermeket és taneszközöket átengedte és hozzájárult ahhoz is, hogy a tantestület tagjai tanítási és felügyeleti órákat vállaljanak.

10. A márczius 16-ikán tartott egyházi közgyűlés a Sárosmegyei Mezőgazdasági Szesztermelők Szeszfinomító és Szeszértékesítő Szövetkezetének újból beadott azon ajánlatára, hogy a vasúti síneken túl fekvő egyházi telket négyzetötenként 8 koronáért megvenni hajlandó, határozatilag kimondotta, hogy a felajánlott feltételek mellett a telek eladása végett a Szövetkezettel tárgyalásba nem bocsátkozik.

11. Egyházi szolga bérének javítása. A márczius 16-iki közgyűlés Harbács János egyházi szolgának kérésére, adóbeszedési illetékét évi 200 koronában, templomfűtési és -takarítási díját pedig 120 koronában állapította meg.

12. Éles Henrik hagyatéka. A márczius 16-iki közgyűlés nyilvántartás végett jegyzőkönyvébe felvette azon jelentést, hogy a Kollégium nagy jóltevője, Éles Henrik 300,000 koronát meghaladó összeget, végrendelete szerint olyan kikötéssel hagyott a Kollégiumra, hogy ezen hagyatéknak abban az esetben, ha a Kollégium államosíttatnék, az eperjesi ev. egyház, a budapesti ev. magyar egyház és a székesfőváros között három egyenlő részben felosztandó.

13. Segélykérések az új iskolára. Az egyház, a 100,000 koronás iskolaépítési kölcsön törlesztésére 1912. május 8-ikán évi segílyt kérő folyamodványának kedvező elintézését, *1913. április 23-ikán* Geduly Henrik püspök vezetése mellett Korbély Géza lelkész, dr. Mikler Károly iskolaszéki elnök és dr. Flórián Károly, Gömörly János, Gerhard Béla és dr. Obetkó Dezső egyháztagokból álló küldöttség által kérte a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban dr. Jankovich Béla minisztertől, Benedek Sándor államtitkártól és dr. Morlin Emil miniszteri tanácsostól. Az egyház folyamodványának támogatására április 28-ikán ugyancsak küldöttség által kérte br. Ghillány Imre földművelésügyi miniszter, eperjesi képviselőt. Mindenütt kedvező választ kapott. Báró Ghillány Imre külön is közölte Benedek Sándor államtitkár május 16-ikán kelt levelét, mely szerint az eperjesi ágost. hitv. evang. egyház-községnek polgári leányiskola-építési segíly iránti kérelme az 1914. évi költségvetés tervezetének összeállításánál figyelembe vétetett s így érdemlegesen csak a költségvetés végleges megállapítása után lesz elbírálható. Sajnos, a jogos várakozások csalódással végződtek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter december 17-ikén 83,696. sz. a. kelt rendeletével kérvényünket és annak mellékleteit azzal küldte vissza a vármegyei kir. tanfelügyelőnek, hogy a polgári leányiskola építési kölcsönének törlesztésére államsegélyt fedezet hiányában nem engedélyezhet. Ily körülmények között újból folyamodnunk kell, hogy kérésünk a következő évi állami költségvetés összeállításánál méltányos meghallgatásra találjon.

A belügyminiszter meghosszabbított gyűjtési engedélyét 1913. június 11-ikétől egy évre igénybe vettük és a múlt évben helyenként félbemaradt gyűjtés folytatására két gyűjtőt kiküldöttünk.

14. Tűzvész a templomban. Az 1913-ik év május havának 12-ik napja örök gyásznak, soha el nem muló szomorúságnak a napjává lett egyházunk történetében. Püskösd második ünnepének a délutánján, valószínűleg az oltáron feledékenységből égve hagyott gyertyáktól tüzet kapott az oltár, s mire éjjel 11 óra-
kor a lángokat észrevették s az oltást megkísérelték, elhamvadt az oltár, a megbecsülhetetlen művészi értékű, Brocky-féle oltárképpel, tönkrement a templom festése s a füsttől és hőségtől hasznavehetetlenné vált az orgona. A pusztulás után Esaiás prófétával sírva kiáltottunk fel az Úrhoz: „Szentségünk és ékességünk házát, hol téged atyáink dicsértének, tűz perzselé fel és minden, a miben gyönyörködénk, elpusztult.“ (Es. 64. 10.)

15. Templomrenoválás. Az eperjesi ág. hitv. ev. I. és az Eperjes városi és vidéki egyház május 16-ikán tartott közös presbyteriumi ülésén Korbély Géza esperes-lelkész lélekben megrendülve tett jelentést a május 12-iki templomi tűzkatasztrófáról s a rendőri vizsgálat eredményéről, mely szerint a tűz a délutáni istentisztelet után égve maradt gyertyáktól eredt. A közös egyháztanács a jelentést a legmélyebb fájdalommal vette tudomásul és a tűzvész okozta szomorú helyzetben a következő határozatokat hozta: *a)* Az istentiszteletek a romok eltakarításáig és a renoválási munkálatok idején a Kollégium dísztermében, vagy orgonatermében, máskülönben pedig a templomban tartassanak. *b)* A két testvéregyház közös bizottságot küld ki, melynek feladata lesz a romok eltakarításáról gondoskodni és a renoválási munkálatokat végrehajtani. Egyben megbízta a két egyház elnökségét azzal, hogy a tanácskozásban való részvételre Faragó József városi tanácsost is felkérje. *c)* A renoválási költségek fedezése céljából országos és helyi gyűjtés eszközöltessék, melynek előkészítésére a közös presbyterium az elnökséget kérte fel. *d)* A közös presbyterium az új oltárt teljesen a régi szerint kívánja megépíttetni.

Az elnökség a május 16-iki közös presbyteriumi ülés határozata értelmében a templomrenováló-bizottságba az I. egyház részéről a következő tagokat jelölte: Bielek László, Bretz Sándor, Draskóczy Lajos, dr. Flórián Károly, Gömörly János, Mayer Endre, dr. Schmidt Gyula, Schönwiesner János, Szutórisz Frigyes, Thrór Gyula, Vogel Béla és Durst Győző egyháztagokat.

A két egyház közös templomrenováló-bizottsága ülést 1913. május 20-ikán, június 6-ikán, szeptember 22-ikén és december 29-ikén tartott.

Május 20-ikán a bizottság elnöknek Korbély Géza esperes-lelkészt és Bánó Aladár egyházfelügyelőt, alkalmi pénztárosnak Vogel Bélát, jegyzőnek pedig Durst Győzőt kérte fel.

Ugyanakkor a bizottság a legsürgősebb teendők felett tanácskozáskor, elhatározta, hogy a még álló baloldali oltárrész egyelőre a templomban maradjon oly célból, hogy az oltárépítők azt a helyszínen megtekinthessék, a többi még felismerhető és esetleg mintának felhasználható részek pedig a polgári iskola valamely udvari mellékhelyiségébe helyezendők el. Ezen munkálatok foganatosítására a bizottság a testvéregyház gondnokát, Lútocska Dánielt kérte fel.

Ugyanakkor esperes-lelkész jelentette, hogy a renoválási segély ügyében levelet intézett a püspök úr öméltóságához, továbbá országos adománygyűjtési engedélyt kért a belügyminisztertől; az egyetemes egyház adóalapú bizottságához templomrenoválásra rendkívüli segélyért folyamodott.

Ugyanakkor a bizottság nem találta alkalmasnak a kivitelre Divald Károly helybeli fényképésznek azon ajánlatát, hogy a templomrenoválási összeg gyarapítására a megmaradt csonka oltárról képeket készítsen, de elvben nem zárkózott el attól, hogy esetleg majd az új oltárról fog képeket készíttetni.

Május 31-ikén az egyház elnöksége a következő szövegű gyűjtő-ívet adta ki:

A belügyminisztérium 1913. évi 122,609. sz. rendeletével a gyűjtést engedélyezte.

145–1913. sz.

Az eperjesi ágost. hitv. evang. I. egyháztól.

GYŰJTŐ-ÍV.

Az eperjesi ágost. hitv. evang. I. egyházat igen nagy szerencsétlenség érte. Harmadfél-évszázados templomában 1913. május 12-ikén tűzvész támadt, mely a díszes oltárt, a megbecsülhetetlen művészi értékű Brocky-féle remek oltárképpel elhamvasztotta s az orgonát és a templom festését tönkretette. A prófétával kesergünk: *„Szenségünk és ékességünk házát tűz perzselé fel és minden, a miben gyönyörködénk, elpusztult.“*

A nagy pusztulás után lélekben felbuzdulva, az Úr háza romlásainak megépítésére gondolunk, de bármily nagy is az áldozatkészség, a magunk erejéből a munkát nem vihetjük véghez, mert az egyház százezer korona iskolaépítési teher kölcsön alatt roskadozik, az egyháztagok az ugyanezen célra történt önkéntes

önmegadóztatás miatt anyagilag kimerültek s a tűzkárbiztosítás, nem számítva az oltárképnek pótolhatatlan műbecsét, csak egyharmadát fedezi az elkerülhetetlen költségeknek. Tisztelettel kérjük a könyörülő szeretet adományait, hogy megújíthassuk az Úrnak házát s hálával áldhassuk benne őt és az adakozókat.

Az Úr házára szánt adományokat 1913. decz. 31-ikéig a templomrenováló-bizottság pénztárosához, tek. Vogel Béla takarékpénztári h.-igazgató úrhoz (Eperjesi Takarékpénztár) kérjük küldeni. Istennek áldása legyen a nemeslelkű adakozókon!

Eperjes, 1913. évi május hó 31-ikén.

Az eperjesi ágost. hitv. ev. I. egyház elnöksége:

Korbély Géza,
esperes-lelkész.

Bánó Aladár,
egyházfelügyelő.

2136 – 1913. sz.

A tűzkárosult eperjesi ág. hitv. evangélikus I. egyházközség ügyét a hitsorsosok áldozatkész szeretetébe és könyörülő jóindulatába a legmelegebben ajánlom.

Nyíregyházán, 1913. évi június hó 2-ikán.

Geduly Henrik,
a tiszai ev. egyházkerület püspöke

Június 6-ikán a templomrenováló-bizottság ülésén az elnökség bejelentette, hogy a biztosító-társulat az egyháznak kártérítés címén a következő összegeket fizette: *a)* Az oltárért a képpel együtt 10,000 koronát; *b)* az orgonáért 7700 koronát; *c)* a festésért 1950 koronát; *d)* egyéb kárért 30 kor.-t. Összesen 19,680 koronát.

Ugyanakkor Liptai Lajos alesperes-lelkész jelentette, hogy az ő egyházánál az egyháztagek önkéntes adakozása csekély eredménnyel járna, miért is kéri az összes szükségletek megállapítását és a megfelelő résznek az ő egyházára való kivetését. A bizottság az indítványt helyesléssel fogadta és a templomrenoválási ajánlatok elfogadása után az összköltséget meg fogja állapítani.

Június 9-ikén az egyházi elnökség a nőegyletkez a következő átiratot intézte:

158 – 1913. sz.

Mélyen tisztelt evangélikus gyámintézeti Nőegylet!
Szeretett testvéreink az Úrban!

A mély fájdalom és kesergés után, a mely tűzben elhamvadt oltárunk és oltárképünk elpusztulása, orgonánk és a templom

festésének tönkretétele miatt lelkeinket közös bánatban és könyhullatásban egyesítette, most az a feladat vár reánk, hogy Istennek segítségével és a könyörülő, egyházszerető hitbuzgóság áldozatkészségének megnyilatkozásával az Úr házának romlásait megépítsük s a mult idők örökségét tőlünk telhetőleg helyreállítsuk.

A tűzkártérítési összeg elégtelensége miatt a templomrenoválásra gyűjtést kell rendeznünk, mert mások jóindulatára csak úgy számíthatunk, ha magunk is áldozatkészségre buzdulunk. Az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház nevében testvéries bizalommal kérjük szeretett testvéreinket, a mélyen tisztelt evangélikus gyámintézeti Nőegylet tagjait, hogy a városban hitsorsosaink között a gyűjtést magukra vállalni s az áldozatkészség felkeltésében a szokott nemeslelkű buzgósággal egyházunknak segítséget nyújtani kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel vagyunk,

Eperjes, 1913. június hó 9-ikén.

Korbély Géza s. k.,
lelkész.

Bánó Aladár s. k.,
egyházfelügyelő.

Július 9-ikén a bizottság hálás köszönettel fogadta a Kollégium nemeslelkű adományának a következő jegyzőkönyvi kivonatban történt bejelentését. Kívül: A nagy. ág. h. ev. I. lelkészi hivatalnak, Eperjes. A bent foglalt kivonatot szives tudomásulvétel és tudomásuladás céljából tisztelettel közli, Eperjes, 1913. július 7. Draskóczy Lajos s. k., koll. igazgató. Belül: 423—1913. sz. Kivonat az eperjesi ev. ker. Kollégium Igazgatóválasztmánya által 1913. évi június hó 11-ikén megtartott gyűlés jegyzőkönyvéből. 1. Őszinte fájdalommal jelenti, hogy 1913. május 12-ikén az eperjesi ev. templom oltára, gyönyörű Brocky-féle oltárképe elhamvadt, orgonája és falfestése tönkrement az oltári gyertyatartótól támadt tűz miatt. A helybeli két ev. egyház gyásza megrendítő gyásznapja lett Kollégiumunknak is, a mely évszázadok óta együtt érzett és érez az egyházzal. Indítványozza, hogy őszinte fájdalomunknak és részvétünknek jegyzőkönyvileg is adjunk kifejezést, e mellett a restaurálási költségek fedezésére szavazzon meg az Igazgatóválasztmány 1000 korona segélyt, akként, hogy e segély 10 éven keresztül évi 100 korona törlesztéssel a Rochlitzalaphól utaltassék ki. Az Igazgatóválasztmány helyesléssel veszi tudomásul a felügyelő előterjesztését és indítványát határozattá emeli. K. m. f. A kivonat hitelül: (P. H.) dr. Wallentínyi Samu s. k., koll. jegyző.“

Augusztus 13-ikán a belügyminiszter 122,609. számú rendeletével a templom helyreállítási költségeire kért gyűjtést az egész ország területére egy éven át, gyűjtőívek kibocsátása mellett megengedte. Az egyház az evangélikus egyházakhoz 695 gyűjtőívet küldött szét és a Nőegylet őszszel a gyűjtést az egyháztagok között megkezdte. A gyűjtések eredménye és az adományozók neve ezen Évkönyvben a „Helyi gyámintézetünk és a kegyes adományozók” című rovatban a IX. tétel alatt van megörökítve.

Szeptember 22-ikén a bizottság, a Moyzes Miklós, Becht József és Durst Győző tagokból felkért szűkebbkörű bizottság indokolt javaslatára elhatározta, hogy a teljesen hasznavehetetlenné vált régi orgona helyett új orgonát rendel meg és a három ajánlattevő orgonaépítő-czég közül Rieger Ottó budapesti cégével köt szerződést a szállításra. Az orgonamű az I. sz. tervezet szerint 24 szóló-változattal, két manuállal, pedállal, 18 mellékváltozattal készítenendő. Ára 12,300 korona. Később a szakértők körében felmerült az az óhajtás, hogy a pedálban 27 billentyű helyett 30, a manuálban pedig 52 billentyű helyett 54 alkalmaztassék, azért a rendelésnél már ezen billentyűtöbblet lett felvéve és az orgona 240 koronával többbe fog kerülni.

Szeptember 22-ikén a bizottságnak elnöklő esperes-lelkész bemutatta a Koch és Bäümel helybeli szobafestő-czégnek ajánlatát a templomi festés megújítására nézve. Az ajánlat szerint nevezett cég hajlandó a templom festését teljesen felismerhetetlenül a régi stádiumba visszaállítani. Az ajánlati összeg 2100 kor. A közös bizottság felkérte az elnökséget, hogy a Koch és Bäümel céggel fenti ajánlat szerint a szerződést megkösse, valamint arra is, hogy a templomfestéshez szükséges állványokat Lizits és Poloczek cégtől kölcsön kérje.

Szeptember 22-ikén a bizottsági ülésen Mayer Endre, tekintettel arra, hogy még a templomi tűzkatasztrófa előtt felmerült a templom villanyvilágításának kérdése, azt indítványozta, hogy a mennyiben a két egyház a villanyt tényleg be akarná vezetni, azt most, a templomrenoválással egyidejűleg eszközölje. A közös bizottság kimondotta, hogy a villanyvilágítás kérdését a templomrenoválás ügyébe bekapcsolja és kéri a csillárügyben kiküldött bizottságot, melybe ifj. Meliőrisz Kálmán egyházfelügyelőt is beválasztja, hogy javaslatot tegyen.

Szeptember 22-ikén a bizottsági ülésen Korbély Géza esperes-lelkész azt indítványozta, hogy az új oltárkép megfestése céljából

forduljunk oly ifjabb művészekhez, a kik idővel esetleg nagyobb hírnévre tehetnek szert. Véleménye szerint az oltárkép megfestésére mintegy 5000 koronát kell számításba venni. A közös bizottság felkérte az elnökséget, hogy keresse meg Bruck Miksa festőművészt, mint az Országos Műpártoló Egyesület elnökét, fiatal festőművészek ajánlása iránt és kérjen azoktól vázlatterveket.

Deczember 29-ikén, a bizottsági ülésen, Durst Győző előterjesztette az orgona ügyében kiküldött bizottság javaslatát az orgonának villamos-hajtására vonatkozólag. Tekintettel arra, hogy a villanygyári igazgató véleménye szerint a motor a villanyvezeték mindkét főáramával összekapcsolható és így a motor működésében megakadás csak a legritkább esetben lehetséges, nevezett bizottság ajánlja az orgonának villamos-hajtással való felszerelését. A közös bizottság a javaslatot elfogadta azzal a kikötéssel, hogy a Rieger czég saját felelősségére rendelje meg a motort és állítsa azt úgy fel, hogy zúgást ne okozzon. A villamosmotor és ventilátor ára összesen 1300 korona.

Deczember 29-ikén, a bizottsági ülésen, Mayer Endre, mint a csillárügyben kiküldött bizottság elnöke bemutatja a templomi villanyvilágításhoz szükséges csillárok, kandellaberek és lámpák tervrajzait a hozzávaló költségvetéssel. Mivel nézeteltérés van különösen abban a tekintetben, hogy a mellékhajókba milyen világítótestek alkalmaztassanak, a közös bizottság felkérte a szakbizottságot, hogy eziránt rövid időn belül konkrét javaslatot tegyen.

Deczember 29-ikén, a bizottsági ülésen esperes-lelkész előterjesztette Faragó József, Bretz Sándor és Lútocska Dániel tagokból álló oltárbizottság azon javaslatát, hogy a 10 ajánlatot tevő közül Szubota István műaranyozó és oltárépítő, budapesti lakos bízassék meg a munkálattal, a ki az oltárnak az eredeti stílusban való felépítését 4200 korona átalányösszegért vállalja. A közös bizottság megbízta az elnökséget, hogy Szubota Istvánnal a szerződést megkösse.

16. Kósch-család sírboltja. A temető-bizottság május hó 18-ikán a Kósch-családnak a temetőben sírbolt építésére engedélyt adott.

17. A június 7-ikén tartott iskolaszéki ülés: 1. Az évvizsgák idejét megállapította; 2. az ösztöndíjakat kiosztotta; 3. a francia nyelv tanításáért befolyt 750 koronát Blaschek Mária polg. iskolai tanítónőnek tiszteletdíjúl kiutalta; 4. kimondotta, hogy az elemi iskolai tantestület a német nyelv meghagyása

mellett teljesen a miniszteri tantervhez alkalmazkodják és kifejezte azon óhaját, hogy az elemi iskolai tantestület tagjai a szünetidőben kínálkozó szülő- és rajztanfolyamokon résztvegyenek.

18. Zsinati képviselőkre való szavazás A június hó 22-ikén tartott egyházi közgyűlésen olvastatott a sárosi egyházmegyei esperesnek 1913. évi 644. sz. átirata, mely szerint báró Prónay Dezső egyetemes egyházi és iskolai felügyelő az E. A. 167. §-ának rendelkezése szerint a magyarhoni ág. hitv. ev. keresztyén egyetemes egyház zsinatát összehívta, s ennek következtében az E. A. 168. §-ának értelmében az egyházmegye minden egyházközségének szavazni kell egy lelkészi és egy nem lelkészi egyházmegyei zsinati képviselőre. Az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyházközség közgyűlése az egyháztanács javaslata értelmében az egyházmegyei zsinati képviselők választásánál szavazatát lelkészi zsinati képviselőül Korbély Géza eperjesi lelkészre, nem lelkészi képviselőül pedig dr. Flórián Károly eperjesi jogakadémiai tanárra adta.

19. Draskóczy Lajos zsinati munkálata. A június hó 22-ikén tartott egyházi közgyűlés a tanulmányozásra és javaslatételre felkért Draskóczy Lajos presbyter előadása és munkálata alapján behatóan tárgyalta a zsinati bizottság javaslatát és elhatározta, hogy Draskóczy Lajos helyesléssel fogadott munkálatát, mint az egyházközség javaslatát, a közgyűlés által megállapított módosításokkal, memorandum alakjában kinyomatja és a zsinati képviselőknél, valamint a zsinati bizottságnak figyelembevétel végett megküldi; Draskóczy Lajos presbyternek pedig, mint előadónak hálás köszönetet mondott a beható tanulmányt igénylő elaborátumért azon hő óhajtással, hogy az abban foglalt alapelvek és javaslatok a zsinat által is elfogadtassanak és áldásthozók legyenek a közegyházra nézve.

20. A nagygeresdi egyezség megszüntetése. A június 22-ikén tartott egyházi közgyűlés az egyháztanács javaslata alapján kimondotta, hogy az 1900. évi egyetemes közgyűlési határozattal megújított nagygeresdi egyezségnek oly értelmű kiegészítését, mint ezt az e célból kiküldött közös protestáns bizottság javasolja, hogy nevezetesen az egyezségből kifolyóan felmerülő vitás kérdések elintézése választott közös bíróság elé utaltassék, nem helyesli, ahhoz a maga részéről hozzá nem járul, hanem azt óhajtja, hogy az egyezség kötelező hatálya megszüntetessék s legfeljebb fakultatív hatálylyal tartassék érvényben.

21. A június hó 24-ikén Eperjesen tartott egyházmegyei közgyűlésen egyházunkat hivatalból Korbély Géza esperes-lelkész és Bánó Aladár egyházfelügyelő, szavazati joggal Raáb János és Teltsch Kornél, tanácskozási joggal pedig Csengey Gusztáv, Draskóczy Lajos, Gerhard Béla, Frenyó Lajos, dr. Flórián Károly, Slajchó Mihály, Mayer Endre, Peskó Ödön, dr. Toperczer Géza, Lehoczky Egyed, Durst Győző és dr. Weiszer Emil egyháztagok képviselték.

22. Várkoly Szerén ideiglenes nyugdíjaztatása. Szabadságidejének lejártá után Várkoly Szerén polgári leányiskolai kézimunkatanítónő február 1-jén megkezdte a tanítást. Az augusztus 21-ikén tartott iskolaszéki üléshez azonban már levelet intézett, melyben közli az egyházzal, hogy egészségi állapota nem javult annyira, hogy a tanítást az 1913–14. tanévben megkezdhetné és ennek folytán kéri az egyház hozzájárulását ahhoz, hogy a nyugdíjaztatása iránt eljárhasson. Az iskolaszék sajnálattal tudomásul vette Várkoly Szerén elhatározását és határozatilag kimondotta, hogy *a)* hálás elismeréssel őrzi 12 évi áldásos működésének emlékét és *b)* az állást egyelőre óraadókkal tölti be, kiknek díját 1–1 heti óra után elemi iskolai képesítés mellett 80–80 koronában, magasabb képesítés esetén 100–100 koronában állapítja meg.

Az október 28-ikán tartott iskolaszéki ülésen a lelkész bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Várkoly Szerén polgári leányiskolai kézimunkatanítónő részére 1913. november 1-től 1914. október 31-ig 800 korona ideiglenes nyugdíjat engedélyezett. Az iskolaszék, megállapítván azt, hogy a miniszter ezen intézkedése úgy a tanítónőre, mint az egyházra nézve sérelmes, a tanítónőnek még a folyó tanév idején való végleges nyugdíjaztatását kérte, hogy így az egyház legalább a jövő tanév elején az állást már véglegesen betölthesse.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter december 31-ikén 191,928. szám alatt a következő rendeletet adta ki: „Várkoly Szerén eperjesi ideiglenesen nyug. ág. hitv. ev. polgári leányiskolai tanítónő végleges nyugdíjazása iránt az iskolafentartó által felhozott érveket, valamint az általános tanügyi érdeket is méltányolva, meghagyom a kir. tanfelügyelőnek, hogy a nevezett tanítónőt a 151,791 – 1913. sz. rendeletemtől eltérőleg, ne 1914. évi okt. havában, hanem az 1913–14. tanév végeztével június hóban állítsa a nyugdíjbizottság elé s a vizsgálat eredményéről felvett

jegyzőkönyvet a végleges nyugdíjazás megejthetése végett hozzám kellő időben terjeszse fél."

23. Az augusztus 21-ikén tartott iskolaszéki ülés a tantestület kivánságára az igazgatónak engedélyt adott arra, hogy az elemi iskolai növendékektől a beiratás alkalmával szlőjd-anagra 1–1 korona díjat szedhessen.

24. A szeptember hó 17. és 18. napjain Miskolczon tartott egyházkerületi közgyűlésen egyházunk tagjai közül jelen voltak hivatalból: Korbély Géza esperes-lelkész, egyházkerületi főjegyző, dr. Mikler Károly jogakad. dékán, egyházkerületi jegyző, Mayer Endre theol. akad. dékán, Gömörly János főgimn. igazgató, Gerhard Béla tanítóképző-intézeti igazgató; az egyházmegye képviselőjében szavazati joggal: Szent-Ivány József, dr. Flórián Károly, Draskóczy Lajos; tanácskozási joggal: dr. Szlávik Mátyás.

Az egyházkerületi közgyűlés Korbély Géza esperes-lelkészt a Kollégium egyházi elnökévé újból megválasztotta.

25. Az október hó 15–18. napjain Budapesten tartott egyetemes gyűlésen egyházunk köréből résztvettek hivatalból: Mayer Endre theol. akad. dékán, dr. Mikler Károly jogakadémiai dékán; az egyházkerületből kiküldve megbízólevéllel: Tahy József, Korbély Géza esperes-lelkész; jegyzőkönyvi kivonattal: Draskóczy Lajos, dr. Flórián Károly, dr. Maléter István, Gömörly János és Gerhard Béla.

Az egyetemes gyűlés Korbély Géza esperes-lelkészt közfelkiáltással egyetemes törvényszéki bírónak választotta meg.

26. Az iskolaszolga bérének javítása. Az október 28-ikán tartott iskolaszéki ülésen előterjesztetett Harcsa István iskolaszolga folyamodványa, melyben 600 kor. fizetésének 720 koronára való felemelését kérte. Az iskolaszék Harcsa Istvánnak a kért magasabb fizetést megszavazta. de elvárja, hogy teendőit a jövőben még lelkiismeretesebben fogja teljesíteni és kötelezi őt arra, hogy a tanítás ideje alatt az iskolai épületben tartózkodjék.

27. Az október 28-ikán tartott iskolaszéki ülés az Eperjesi Kereskedők Társulatának, mint a polgári leányiskolával kapcsolatban szervezett női kereskedelmi szaktanfolyam fentartójának megengedte, hogy a maga költségén a telefont az iskolába bevezettethesse.

28. Tornacsarnok fentartásához való hozzájárulás.

Az október 28-ikán tartott iskolaszéki ülés, a tanítóképző-intézeti igazgató felhívására, a tornacsarnok fűtési, világítási és takarítási költségeihez való hozzájárulást évi 50 koronában állapította meg.

29. Kézimunka- és énektanítónő helyettesítése.

október 28-ikán tartott iskolaszéki ülés helyeslőleg vette tudomásul, hogy Várkony Szerén óráinak részben való ellátására az igazgató, az elnökséggel egyetértve, Szutórisz Margit okleveles elemi iskolai tanítónőt és Hoffmann Olga okleveles zongoratanítónőt kérte fel. Szutórisz Margit tanítja a kézimunkát a III–IV. osztályban heti 6 órában, Hoffmann Olga az éneket mind a négy osztályban.

30. Az október 28-ikán tartott iskolaszéki ülés

örömmel és elismeréssel vette tudomásul, hogy a nyári nagy szünetidőben Jelenik Emma Jénában német nyelvi tanfolyamon, Sándor Izabella pedig az Eperjesen rendezett szlőjd-tanfolyamon résztvettek.

31. Elemi iskolai tanerők illetményeinek rendezése.

A december 18-ikán tartott iskolaszéki ülésen elnöklő espereslelkész bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter, a hitfelekezeti elemi népiskolai tanítók illetményeinek rendezéséről szóló 1913. évi XVI. t.-cz. értelmében beszüntette Durst Győző és Szánik Ernő elemi iskolai tanítók tandíjkárpótlását és korpótlékát s annak helyébe f. é. 88264/VI. sz. rendeletével Durst Győző 507 koronányi fizetésének 2000 koronára való kiegészítésére évi 1493 kor. államsegélyt és 458 kor. személyi pótlékot, Szánik Ernő 995 koronányi fizetésének 2000 koronára való kiegészítésére évi 1005 kor. államsegélyt és 680 kor. személyi pótlékot utalványozott.

32. Szakfelügyelő látogatása a polgári leányiskolában. A december 18-ikán tartott iskolaszéki ülésen igazgató jelentette, hogy Istvánffy Gyula miskolczi áll. polgári leányiskolai igazgató, mint a minisztérium által kiküldött szakfelügyelő f. é. november hó 22–23-ik napjain meglátogatta polgári leányiskolánkat s a legteljesebb megalégedését fejezte ki úgy a tantestület működését illetőleg, mint általában az iskolai berendezés, rend és tisztaság tekintetében. Kifogásolta azonban azt, hogy az iskola felszerelése nagyon hiányos, s különösen azt, hogy a történet-tanításhoz semmiféle taneszköz nincsen. Az iskolaszék a jelentést tudomásul veszi, de sajnálja, hogy a szakfelügyelő tapasztalatait nem foglaltatta jegyzőkönyvbe.

33. A december 18-ikán tartott iskolaszéki ülés köszönettel fogadta Gömör János főgimnáziumi igazgató azon ajánlatát, hogy a gimnázium tulajdonát képező, s ott már nem használatos régiebb kiadású, német történeti térképeket polgári leányiskolánknak átengedi, illetve, hogy azok átengedését a főgimnázium tanári-karától kérelmezni fogja.

34. Lelkészi iroda áthelyezése. Korbély Géza esperes-lelkész, arra való tekintettel, hogy a lelkész irodahelyisége és lakása szűknek bizonyult, engedélyt kért a december 28-ikán tartott egyházi közgyűléstől, hogy az irodát az árokutczai földszinti szobába áttehesse, a segédlelkész pedig az udvari szobát foglalhassa el. A közgyűlés a kérést teljesítette és a felmerülő javítási és átalakítási költségeket megszavazta.

35. Iskolai ingatlanoknak az egyház nevére való átíratása. Az egyetemes gyűlés kimondotta, hogy az összes egyházközségek iskolai ingatlanait az egyház nevére irassák át. A közgyűlés az ügyészt megbízta, hogy ez iránt a szükséges intézkedéseket tegye.

36. Oeschger Adél halála. Az egyház megilletődéssel értesült arról, hogy polgári leányiskolánknak egykori nagyérdemű igazgatója, Oeschger Adél aszódi felsőbb leányiskolai igazgató, a ki 1896-tól 1907-ig terjedő eperjesi lelkes és hűséges működésével áldott emléket hagyott maga után, december 30-ikán elhunyt. Az elnökség, az egyház utólagos jóváhagyásának reményében, koporsójára koszorút tétetett és az egyház és iskolának a temetésen Aszódon való képviselőjére Gömör János presbytert és Jelenik Emma polgári leányiskolai tanítónőt kérte fel.

37. Halottaink. Az idő szárnyalásában, az esztendő búcsúzásakor, a temetői sírhantok mellett az emlékezet bús elégiái csendülnek meg lelkünkben. A bánatos zsolozsmák, a szomorú melódiák sohasem némulnak el. A mi temetőnk is a bús elégiák visszhangját őrzi, azoknak sírjánál, a kiket a múlt évben veszítettünk el. Szlávik Arankára gondolva, ma is megilletődéssel halljuk a bús ígét: „Az asszonytól született – rövid életű és háborúságokkal bővelkedő. Mint a virág kinyílik és elhervad és eltűnik, mint az árnyék és nem állandó.” (Jób. 14. 1–2.) A női erényeket dicsőítő himnusz hangzik Gamauf Györgyné és Hannel Zsigmondné sírjánál: „Derék asszonyt kicsoda találhat? Mert ennek ára sokkal felülhaladja az igaz gyöngyöket. Bízik ahhoz az ő férjének lelke.” (Péld. 31. 10–11.) Özv. Glatz Jánosné, özv. Mester Antalné,

Boros Zsófia, özv. Kálnásy Károlyné sírjaikba a mulandóság lelket megrázó szózatával szálltak: „A kiszabott esztendőket letelnek és én útra kelek és nem térek vissza. Lelkem meghanyatlott, napjaim elfogynak, vár rám a sír.” (Jób. 16. 22–23.) Kereszt-hordozó marttyrok megváltását hirdeti Witelky Aladár, Szentgyörgyi János kimulása: „Sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk.” (Csel. 14. 22.) És a zokogásba, a gyász szomorúságába kiengesztelődésül, megnyugtató csendül az igének reményt adó vigasztalása: „Nem zár ki örökre az Úr. Sőt ha megszorít, meg is vigasztal az ő kegyelmességének gazdagsága szerint.” (Jer. sir. 3. 31–32.) Óh áhítattal hallgassuk az égi szót. A mulandóság világában az örökkévalóságnak üzenete az.

38. Kiszzenvedett küzdő harcosok helyébe új áldozók lépnek az oltárokhoz. A boldogságot őrző nők misszióját új családalapítók veszik át. Az élet nagy melódiájában az emlékezet és a remény szózata összecsendül. Bizalommal szálljon az égbe fel az imádság szava a jövő előtt. Az Úr áldása nyugodjék egyházunkon, hazánkon, házunkon!

Eperjes, 1914. márczius havában.

Korbély Géza,
esperes-lelkész.

B) Gyűlések statisztikája.

Közgyűlést tartottunk: márczius 16-ikán, június 22-ikén és december 28-ikán. *Egyháztanácsülés volt:* márczius 11-ikén, június 20-ikán és december 28-ikán. *Iskolaszéki ülés volt:* január 23-ikán, június 7-ikén, augusztus 21-ikén, október 28-ikán és december 18-ikán. *A számvizsgáló-bizottság* február 12-ikén tartotta ülését. *Az adókivető-bizottság* február 24-ikén tanácskozott. *A temetőbizottság* május 18-ikán tartotta ülését. A néhai id. Sztelhlo János emlékének megörökítésére kiküldött *bizottság* márczius 6-ikán állapította meg javaslatát. A tűzvész után a két testvéregyház május 16-ikán *közös egyháztanácsülést* tartott. *A közös templomrenováló-bizottság* május 20-ikán, június 6-ikán, szeptember 22-ikén és december 29-ikén tanácskozott.

VI.

I. Elemi és polgári leányiskolánk.

A) Az 1912/13. tanév folytatólagos adatai.

Az 1912/13. tanév újév utáni adatait következőkben foglalom össze:

1. **A növendékek egészségi állapota.** Egészségi tekintetben az elmúlt tanév általában elég kedvező volt és különösen a polgári leányiskolában aránylag nagyon kevés mulasztás fordult elő. Az elemi iskolai növendékeket azonban nem kerülte ki a városszerte járványszerűen fellépett kanyaró-betegség s bár növendékeink sorából áldozatot nem kívánt, a városi hatóság mégis a mi elemi iskolánkat is április 28-ikától május 10-ikéig terjedő két hétre bezáratta.

2. **Az ifjúság erkölcsi magaviselete.** Magaviselet tekintetében, a polgári leányiskolánál előfordult kétféle súlyosabb esetet kivéve, egész éven át kifogás nem volt. A tantestület éber figyelemmel volt a növendékek vallásos és erkölcsös nevelésére. A növendékek télen-nyáron szorgalmasan látogatták az istentiszteleteket. Úgy az elemi, mint a polgári iskolai növendékek résztvettek a koll. főgimnázium Thököly-köre által február 21-ikén rendezett vallásos estélyen, mely alkalommal Frenyó Lajos vallás-tanár vetített képek mellett érdekes és tanulságos előadást tartott az első keresztyének üldöztetéséről. A polgári leányiskolai növendékek a theologiai ifjúság Belmissziói Egyesülete által május 21-ikén rendezett vallásos estélyen résztvettek, mely alkalommal énekekkel közreműködtek.

3. **Iskolai ünnepélyek.** Márcz. 15-ikén hazafias ünnepélyt tartott a polg. leányiskolai ifjúság, tárgysorozatát alkalmi beszéd, hazafias énekek és szavalatok képezték. Az ünnepélyt megelőző istentiszteleten nt. Korbély Géza főesperes-lelkész úr mondott épületes, hazaszeretetre serkentő beszédet. Június 8-ikán, mint a koronázás emléknepjén a tanítás úgy az elemi, mint a polgári iskolában szünetelt.

A polgári leányiskolai ifjúság a Kollégium egyes ünnepélyein is résztvett. Így a márczius 15-iki ünnepélyen és a koll. főgimn. ifjúság Magyar Társasága által rendezett Eötvös-ünnepélyen.

4. Jótékonyosság gyakorlása. A jótékonyosság gyakorlásában növendékeink a lefolyt tanévben is buzgólkodtak, a mennyiben az ev. gyámintézet céljaira 30 koronát, az eperjesi izr. népkönyha javára 10 koronát gyűjtöttek és adományoztak.

5. Adományok. Az Eperjesi Izr. Nőegylet szives volt egy polg. isk. növendék jutalmazására 10 kor. ösztöndíjat adományozni, ugyanígy egy nemesszívű asztaltársaság is hasonló célra ugyancsak 10 kor. és Molnár Jenő helybeli könyvkereskedő 8 drb jutalomkönyvet adományozott. Fogadják a nemeslelkű jóltevők szives áldozatkészségükért iskoláink nevében igaz hálánk kifejezését!

6. Tanulmányi kirándulások. A polgári leányiskola II. III. és IV. osztályának 26 növendéke 1913. május 24., 25. és 26. napjain, Jelenik Emma és Mórotz Carola tanítónők vezetése mellett, nagyobb szabású tanulmányi kirándulást tett Budapestre. A kirándulók május 23-ikán d. e. 10 óra 48 perczkor indultak el s este 8 óra 50 perczkor érkeztek Budapestre. 24-ikén d. e. megtekintették a központi vásáracsarnokot, a Nemzeti és Iparművészeti Múzeumot, majd a kerepesi-úti temetőt keresték fel, hol lerótták nagyjaink sírjánál honleányi kegyeletük adóját. Délután az állatkertet, pálmaházat, aquariumot nézték meg, este pedig a Király Színházban „János vitéz“ előadásán gyönyörködtek. 25-ikén a Dunaparton sétálva megtekintették Petőfi, Deák, Eötvös és Széchenyi szobrát, majd a Lánchídon áthaladva, a királyi palota pompás termeit, az Erzsébet-múzeumot, a Mátyás-templomot nézték, a halászbástyáról pedig gyönyörködtek fővárosunk gyönyörű fekvésében. A délutánt az árnyas Margitszigeten töltötték el, megtekintve a forrást, romokat, este pedig a m. kir. Operában a „Toscát“ nézték meg. 26-ikén a Szépművészeti, Etnographiai Múzeumot, Gizella-, Erzsébet- és Szabadság-tereket s azokat díszítő szobrokat tekintették meg, majd a lipótvárosi bazilikát, az Országházat. Este pedig a Nemzeti Színházba tértek, hol az „Ember tragédiáját“ nézték meg. 27-ikén reggel Budapestről elindulva, délben 1 órakor érkeztek haza a háromnapos kirándulás emlékeivel gazdagodva.

A kirándulás sikere elsősorban Jelenik Emma tanítónő érdeme, a ki nagy körültekintéssel a legapróbb részletekig előre

megállapította a kirándulás tervezetét. A Magyar Tanítók Turista Egyesületének köszönhető növendékeink egészséges, tiszta elszállásolásáról jutányos áron való gondoskodása és azoknak ügyes kalauzolása, a székesfővárosnak pedig az, hogy négy éjszakára úgyszólván díjtalanul rendelkezésükre bocsátotta a hernád-utcai elemi iskolában berendezett Diákszállóját. A kirándulás költsége személyenként kitett 28 kor. 80 fillért.

Egy másik nagyobb csapat, számszerint mintegy 50 növendék, május 26-ikán Blaschek Mária, Simkovits Mária és Várkony Szerén tanítónők vezetése mellett igen sikerült kirándulást tett Kassára, a hol egyebek között Rákóczi nyughelyét, a múzeumot és a javítóintézetet tekintették meg. Különösen a javítóintézet megtekintése igen tanulságos ismereteket nyújtott növendékeinknek. Nagy hálaára kötelezte iskolánkat Kresz Pál úr, intézeti családfő, a ki az egész intézetben kalauzolta a gyermekeket és a szükséges magyarázatokat megadta.

A polgári iskola I. és II. osztálya külön-külön csoportban megtekintette a helybeli ev. főgimnázium természettudományi múzeumát, melyet a múzeum őre, Szutórisz Frigyes főgimn. tanár úr szíves volt a növendékeknek bemutatni és a szükséges oktató magyarázatokat megadni. A IV. osztály növendékeinek Perényi Vilmos főgimn. tanár úr szíveskedett ez évben is igen érdekes és tanulságos természettudományi kísérleteket bemutatni. Fogadják nevezett tanár urak szíves fáradozásukért iskolánk leghálásabb köszönetét.

7. Iskolalátogatás. Az elmúlt tanévben az elnökségen kívül meglátogatták iskoláinkat az egyházközség részéről Draskóczy Lajos theol. akad. tanár, iskolaszéki tag, az egyházmegye részéről Liptai Lajos alesperes. Istvánffy Gyula, a miskolci áll. polg. leányiskola igazgatója, mint a nm. vall.- és közokt.-ü. minisztérium által polgári leányiskolánk megvizsgálására kiküldött szakfelügyelő, május 27–28-ik napjain látogatta meg a polgári leányiskolát, mely alkalommal a legnagyobb elismeréssel adózott az iskolafenntartó egyháznak az iskolának szerencsés elhelyezése, az épület termeinek czélszerű beosztása és modern berendezése tekintetében, másrészt a tantestületnek lelkiismeretes és eredményes munkássága révén, nemkülönben az iskolai fegyelem, rend és tisztaság szempontjából. Ezen iskolalátogatásról szóló jegyzőkönyv egyik példánya az iskola felettes hatóságához felterjesztett.

8. Női kereskedelmi szaktanfolyam engedélyezése. Az Eperjesi Kereskedők Társulatának kérelmére a nagymélt. vall.-

és közokt.-ü. miniszter úr 1913. évi márczius 17-ikén kelt 24,091. sz. magas rendeletével megadta az engedélyt arra, hogy a Kereskedők Társulata a jövő tanévtől kezdve, polgári leányiskolánkkal kapcsolatban egyéves női kereskedelmi szaktanfolyamot szervezzen. Az egyházközség ezen célra átengedi a szükséges tantermeket és tanszereket.

9. Magyar Lányok Köre. Az eperjesi ág. hitv. ev. polg. leányiskolai „Magyar Lányok Köre“ 1912. szept. 18-ikán tartotta alakuló-gyűlését és megválasztotta tisztikarát.

Titkár lett: Zipszer Irén IV., főjegyző Slajchó Melánia IV., aljegyző Ravasz Irma III., pénztáros Balpataky Eszti IV., ellenőrök Friedländer Ella IV. és Perényi Erzsí III., könyvtárosok Gubcsó Rózsi és Szlávik Dóra IV., Husznay Mariska és Baumöhl Izabella III. oszt. növendékek. Végül rendezőknek Kunfalvy Erzsí és Székely Ilona IV. oszt. növendékek választattak meg.

A körnek volt 84 rendes és 97 pártoló-tagja. Előbbiek a polg. leányiskola III–IV. oszt. növendékei, utóbbiak az első és második oszt. növendékek sorából. A rendes tagok, az elnök vezetése mellett, minden szombat délután 2 órakor tartották üléseiket. Összesen 1 alakuló-, 24 rendes, 2 rendkívüli és 1 zárógyűlést tartott a kör. Ezen gyűléseken néha a tantestület egyes tagjai is résztvettek. A rendes tagok 65 szavalatot adtak elő, melyek közül 17 az első, 19 a második és 20 a harmadik fokot kapta. 5 szavalatot tudomásul vett a kör. (I. fok dicséretes, II. fok jól sikerült, III. fok sikerült.) Ezidén is rendezett a kör egy versenyszavalatot. A kitűzött vers volt „Cinka Panna“ Farkas Imrétől. Ezenkívül minden versenyző egy szabadon választott költeményt is szavalt. A versenyen 6 szavaló vett részt. A három legjobb szavaló: Balpataky Eszti, Friedman Teréz és Zipszer Irén egy-egy verseskönyvet kaptak jutalmul. A szépolvasás gyakorlása céljából kiváló szerzőktől felolvastatott 11 munka. Felolvastatott 5 eredeti munka, melyek közül 1 dicséretes, 3 jól sikerültet kapott.

A műsorokat élénkebbé és változatosabbá tette 6 kettős ének, 5 szindarab. Utóbbiak közül 2 előadást dicséretesnek, 3 előadást jól sikerültnek minősített a kör. Előadatott 7 monolog is. A kör a következő 2 pályatételt tűzte ki: „Tompá Mihály élete és költészete“ és „A kurucz-kor és II. Rákóczi Ferenc“. Beérkezett 10 munka, 9-et sikerültnek minősített a bíráló-bizottság. A sikerült munkák írói: Balpataky Eszti, Székely Ilona, Friedländer

Ella, Slajchó Mella, Gubcsó Rózsi, Friedmann Teréz és Zipszer Irén IV., Friedmann Aranka és Perényi Erzsi III. éves növendékek. A bíráló-bizottság Balpataky E. „Kurucz-kor“ és Székely I. „Tompá Mihály élete és költészete“ című munkákat találta a pályadíjra érdemesnek.

A kör az alapszabályok értelmében azon tagokat, kik munkásságuk, buzgalomuk és élénk érdeklődésük által kitűntek, jutalomban reszesíti. Jutalomra érdemesnek találták Balpataky Eszti, Friedmann Teréz, Slajchó Melánia és Zipszer Irén IV. éves növendékeket. Jegyzőkönyvileg megdicsértettek: Gubcsó Rózsi, Friedländer Ella, Szlávik Dóra, Székely Ilona, Kunfalvi Erzsi IV. és Perényi Erzsi és Rosenwasser Irén III. éves növendékek.

ZIPSZER IRÉN,
titkár.

A Magyar Lányok Körének 1912/13. évi számadása.

Bevétel:		K. f.	Kiadás:		K. f.
1. Maradvány a múlt évről		182 79	1. Könyvtár gyarapítására		
2. Tagsági díj az I. o. növ.		51 —	32 kötet könyv	100 —	
3. „ „ a II. o. „		46 —	2. Jutalomkönyv	33 —	
4. „ „ a III. o. „		87 —	3. Kirándulási költségek ..	28 80	
5. „ „ a IV. o. „		87 —	4. Pályadíj	20 —	
6. Más bevétel		1 70	5. Daljáték, színmű, dalfüz.	25 76	
			6. Folyóiratok előfizetése ..	16 90	
			7. „ „ beköttetése	6 40	
			8. Melodráma	3 —	
			9. Műsor	1 —	
			Összes kiadás ..	234 86	
			10. Pénztári maradvány mint		
			egyenleg	220 63	
					455 49
		Összes bevétel ..			455 49

JELENIK EMMA,
elnök

ZIPSZER IRÉN,
titkár.

BALPATAKY ESZTI,
pénztáros.

SLAJCHÓ MELUS,
jegyző.

FRIEDLÄNDER ELLA, PERÉNYI ERZSI,
ellenőrök.

10. Táncztanfolyam. A polgári leányiskolai növendékek számára a múlt tanévben Kovács Izabella táncztanítónő vezetése mellett külön táncztanfolyamot rendeztünk. A táncztanfolyam céljaira a Kollégium előjárósága szíves volt a koll. dísztermet fűtéssel és világítással együtt teljesen díjtalanul átengedni. A tanfolyamon, a mely kétheti megszakítással húsvét előtt és húsvét után összesen négy hétig tartott, résztvett 41 leánynövendékünk és 18 gimnáziumi tanuló.

11. **Tornacsarnok használata.** A polgári iskolai növendékek tornatanítására az elmúlt tanévben is a koll. főgimnázium régi tornacsarnokát használtuk, melyet teljesen díjtalanul volt szives a főgimnázium tanárkara nekünk átengedni.

12. **Az elemi iskolai ifjúsági könyvtár** az elmúlt tanévben szaporodott vétel útján 80 kötettel. Összes állománya 351 kötet, 190 korona értékben.

A polgári iskolai ifjúsági könyvtár vétel útján 101 kötettel gyarapodott, összes állománya 436 kötet, 845 korona értékben.

A közös tanítói könyvtár gyarapodott a lefolyt tanévben 10 kötettel, állománya 547 kötet, körülbelül 1325 kor. értékben.

13. **Vizsgálatok.** A karácsonyi szünidőben a polgári leányiskolánál 2 magántanuló tett vizsgát, nt. Liptai Lajos alesperes, mint kiküldött egyházmegyei biztos elnöklete alatt.

Az évváró-vizsgálatok a következő sorrendben folytak le:
Jún. 10-ikén a polg. iskola protestáns növendékeinek hittan vizsgálat.

Jún. 21-ikén az elemi iskola I–II. osztályának és a polgári iskola I. osztályának vizsgálat, valamint a polgári iskola francia tanfolyamának vizsgálat.

Jún. 23-ikén az elemi iskola III–IV. fiúosztályának és a polgári iskola II. osztályának vizsgálat.

Jún. 25-ikén az elemi iskola III–IV. leányosztályának és a polgári iskola III. osztályának vizsgálat.

Jún. 26-ikén a polgári iskola IV. osztályának vizsgálat.

Jún. 27–28. és 30. napjain a polgári iskola magántanulóinak vizsgálat, nt. Liptai Lajos alesperes, esperességi biztos elnöklete mellett.

14. **Ösztöndíjak.** Jutalom-ösztöndíjakban részesültek a következő jómagaviseletű és szorgalmas növendékek:

a) az elemi iskolában:

Krahulecz Aranka I. o. t. Sztehlo Eszter-féle 16 kor.

Schütze Dezső II. o. t. Thiring-féle 8 kor.

Tomasek Ilona III. o. t. Vandrák-féle 12 kor.

Kuhlöfl Ilona IV. o. t. Thiring-féle 8 kor.

Oszvald Klára IV. o. t. Meliórisz-féle 16 kor.

Peskó Zoltán VI. o. t. Asztaltársasági 10 kor.

Wallentínyi László IV. o. t. Herfurth-féle 20 kor.

b) a polgári iskolában:

- Szánik Aranka I. o. t. Herfurth-féle 20 kor.
 Jordán Hermin II. o. t. Oeschger-féle 8 kor.
 Kurth Anna II. o. t. Herfurth-féle 20 kor.
 Bischoff Anna II. o. t. Leányegyleti 8 kor.
 Husznay Mariska III. o. t. Herfurth-féle 20 kor.
 Spanner Elza III. o. t. Schroepfer-féle 20 kor.
 Ravasz Irma III. o. t. Mosánszky-féle 8 kor.
 Hartmann Gizella IV. o. t. Kubinyi-féle 20 kor.
 Slajchó Melánia IV. o. t. Herfurth-féle 20 kor.
 Wildfeuer Etelka IV. o. t. Izr. Nőegyleti 10 kor.
Szlávik Dóra IV. o. t. Herfurth-féle 20 kor.

Jutalomkönyvet kaptak a következő polgári leányiskolai növendékek: Arje Ilona, Benyovits Lea, Fenyves Ilona és Szabó Margit I. oszt. tanulók; Grosz Regina, Hercz Katalin, Wallentínyi Margit és Strausz Éva II. oszt. tanulók; Amster Rózsi, Baumöhl Izabella, Friedmann Aranka, Ravasz Rózsi és Gottdiener Hermin III. oszt. tanulók; Balpataky Eszter, Friedländer Ella, Gubcsó Rózsi, Guttmann Háni, Kunfalvi Erzsébet és Zipszer Irén IV. oszt. tanulók.

B) Tanulóinkról való általános áttekintés az 1912/13. iskolai évben.

A tanulók	Elemi népiskola									Polgári leányiskola					Főösszeg		
	Fiúk					Leányok				Népisk.-ban összesen							
	I	II	III	IV	összes.	I	II	III	IV		összes.	I	II	III		IV	összes.
	osztály					osztály						osztály					
1. Általános áramlat szerint:																	
Beiratott összesen ..	14	19	14	16	63	10	10	18	22	60	123	61	59	45	52	217	340
Magántanuló volt ..	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3	3	7	7	—	8	22	25
Évközben kimaradt..	1	1	—	1	3	1	—	—	—	1	4	3	2	2	2	9	13
Év végén maradt ..	13	18	14	15	60	9	10	18	22	59	119	58	57	43	50	208	327
2. Vallás szerint:																	
Ág. hitv. evang. ...	4	10	8	9	31	4	7	16	12	39	70	12	12	11	17	52	122
Református ..	8	4	3	1	16	2	—	1	2	5	21	1	1	2	1	5	26
Róm. kath. ...	2	3	2	4	11	3	2	1	3	9	20	5	2	1	5	13	33
Gör. kath. ...	—	2	1	1	4	1	1	—	2	4	8	6	7	1	2	16	24
Izraelita ..	—	—	—	1	1	—	—	—	3	3	4	37	37	30	27	131	135
3. Anyanyelv szerint:																	
Magyar ..	12	18	12	16	58	10	8	16	22	56	114	46	47	37	42	172	286
Német ..	1	—	—	—	1	—	2	—	—	2	3	13	10	8	8	39	42
Tót ..	1	1	1	—	3	—	—	2	—	2	5	1	—	—	2	3	8
Ruthén ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	2
Lengyel ..	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Angol ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1
4. Szülők lakóhelye szerint:																	
Helybeli ..	14	18	13	15	60	8	9	17	20	54	114	36	26	30	29	121	235
Vidéki ..	—	1	1	1	3	2	1	1	2	6	9	25	33	15	23	96	105
5. Tanulmányi eredmény a tanév végén:*																	
Kitűnő ..	4	4	—	2	10	4	2	4	6	16	26	5	8	5	10	28	54
Jeles ..	5	9	4	3	21	1	3	2	4	10	31	12	7	8	10	37	68
Jó ..	—	4	4	4	12	1	5	4	7	17	29	15	18	15	17	65	94
Elégséges ..	2	1	3	6	12	—	—	2	1	3	15	7	10	5	13	35	50
Elégtelen ..	2	—	3	—	5	3	—	6	4	13	18	19	14	10	—	43	61
6. Előmenetel szerint:*																	
Felsőbb osztályba léphet ..	11	18	11	15	55	6	10	12	18	46	101	39	43	33	50	165	266
Javító-vizsgára bo- csátható ..	2	—	—	—	2	2	—	4	4	10	12	17	11	8	—	36	48
Osztályismérlésre utasítatik ..	—	—	3	—	3	1	—	2	—	3	6	2	3	2	—	7	13
327																	

C) Iskolai adatok a folyó 1913/14. tanév első feléről.

Az 1913/14. tanévi beiratások szept. 1., 2. és 3. napjain esz-
közöltettek. Az elemi népiskolába beiratkozott 133 (+10) növendék,
és pedig az I–II. vegyes osztályba 59, a III–IV. fiúosztályba 36
és a III–IV. leányosztályba 38. A polgári leányiskolába 206 (– 13)
növendék vétetett fel. Francia nyelvre beiratkozott 20 polgári
iskolai növendék.

A tanév ünnepélyes megnyitása szept. 4-ikén tartatott meg
templomi istentisztelettel, mely alkalommal nt. Korbély Géza
főesperes-lelkész úr lelkes beszédben munkára serkentette az ifjú-
ságot és áldásért könyörgő imát mondott. Istentisztelet után a
polgári leányiskolai ifjúság közös teremben gyülekezett, a hol
az igazgató rövid buzdító beszéd kíséretében felolvasta a fegyelmi
szabályokat. A rendes tanítás szept. 5-ikén vette kezdetét.

A tantestület hivatásszeretetről fényes bizonytságot tesz az
a körülmény, hogy a nyári nagy szünidőben két lelkes tanítónő
saját költségén továbbképző-tanfolyamon vett részt, és pedig Jelenik
Emma polgári iskolai tanítónő a Jénában tartott németnyelvi
pedagógiai és irodalmi tanfolyamon, Sándor Izabella elemi iskolai
tanítónő pedig az Eperjesen tartott hathetes szlőjd-tanfolyamon.

A tantestület körében a folyó tanévben ismét változás állott
be. A polgári leányiskola buzgó kézimunkatanítónője, Várkony
Szerén, testi gyöngélkedése folytán nyugdíjaztatását kérte és a
nmélt. vallás- és közoktatási miniszter úr a nyugdíj-bizottság
javaslatára őt ideiglenesen egy évre nyugdíjba helyezte. Az órák
egy részének ellátására a polgári leányiskolai tanítónők, részint
a rendes óraszámom belül, részint óratöbblettel, díjtalanul vállal-
koztak; azonkívül pedig az egyház az énekórák ellátására Hoffmann
Olga zeneiskolai r. tanítónőt és a kézimunka tanítására Szutórisz
Margit okleveles elemi iskolai tanítónőt kérte fel, a kik a meg-
bízást elfogadva, a legnagyobb ügyszeretettel teljesítik feladatukat.

Polgári leányiskolánk fejlesztése ismét egy nagy lépéssel
haladt előre. A nmélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr
58,589–1913. sz. rendeletével hozzájárult ahhoz, hogy az egyház
Blaschek Mária polgári iskolai segédtanítónői állását rendes állássá
átszervezze.

Az iskolaszék rendelkezése folytán a tanítás az elemi isko-
lában a folyó tanévtől kezdve teljesen az új miniszteri tanterv
szerint folyik, de tekintettel arra, hogy egyházunk istentiszteleti

nyelve részint német, a német nyelv tanítása továbbra is meg-
hagyatott. Az új tanterv alapján mint új tantárgyat tanítjuk a
szlőjdöt és a testgyakorlatot mind a négy osztályban, az éneket
a III. és IV. osztályban hangjegy szerint és a rajzot természet után.

Október 6-ikán az aradi vértanúk emlékére kegyeletes ün-
nepélyt tartottunk, mely után nt. Korbély Géza főesperes-lelkész
úr a templomban alkalmi imát mondott. Ugyanígy november
19-ikén is, áldott emlékü Erzsébet királynénk emlékére, iskolai
ünnepélyt tartott a polgári leányiskola ifjúsága.

A jótékonyság gyakorlásában növendékeink a folyó tanév-
ben is buzgólkodnak. A rozsnói árvaházra eszközölt gyűjtés
30 koronát eredményezett és a helybeli izr. népkonyha javára
polg. iskolai növendékeink 15 kor.-t adományoztak.

Szeptember 21-ikén a polgári leányiskola III. és IV. osztálya-
nak 43 növendéke az összes polgári és elemi iskolai tanítónők
vezetése mellett igen sikerült tanulmányi kirándulást tett a
Branyiszkóra, a hol a branyiszkói hősök emlékoszlopára babér-
koszorút helyeztek. Ez alkalommal Simkovits Mária polg. iskolai
tanítónő szép emlékbeszédben méltatta az ott elesett honvédek
hőstetteit, Perényi Erzsébet IV. oszt. növendék alkalmi szavalata
pedig hazaszeretetre buzdította a kirándulókat. Ugyancsak az
ősz folyamán kirándult a polgári iskola III. és IV. osztályú ifjú-
sága a tanítónők vezetése mellett Sóvárra, a hol a sófőzdet meg-
tekintették.

A folyó tanévi táncztanfolyam okt. 28-tól november 29-ig
tartott. A tanfolyamon résztvett 35 polgári iskolai növendék és
22 főgimnáziumi tanuló. A táncvizsga nov. 29-ikén tartatott meg
a Kollégium dísztermében. A vizsga fényes eredménye Kovács
Izabella táncztanítónő dicséretére vált. Nagy hálára kötelezte
iskolánkat a Kollégium előljárósága, hogy a dísztermet a tánc-
tanítás céljaira ez alkalommal is díjtalanul átengedni szives volt.

Istvánffy Gyula min. szakfelügyelő úr nov. 22–23-ik napjain
látogatta meg polgári iskolánkat. Mint a múlt évben, úgy most
is a legnagyobb elismerését fejezte ki a tapasztaltak fölött.

Két szomorú gyászestéről is kell megemlékezniem:

Decz. 10-ikén elhunyt egy kedves kis tanítványunk, Balogh
Árpád elemi isk. III. oszt. tanuló. Az önfeláldozó szülői szeretet
és kitűnő orvosi gyógykezelés sem menthette ki súlyos bajából.
Megszomorodott osztálytársai igaz fájdalomuk jeléül koszorút he-
lyeztek ravatalára és kikisérték a korán elköltözöttet az örök
nyugalom helyére. Béke legyen hamvai felett!

December 30-ikán ismét szomorú gyász hír remegtette meg szívünket. Oeschger Adélt, a bányakerületi aszódi leánynevelő-intézet érdemes igazgatónőjét, a ki 1886-tól 1897-ig polg. leányiskolánknál tanítónő, majd igazgatói minőségben iskolánk fejlesztése körül úttörő munkát végzett s áldásos működésével egyházunk és iskolánk történetében maradandó emléket hagyott maga után, az isteni Gondviselés hosszabb szenvedés után elszólította az élők sorából. Az egyház igaz kegyelete jeléül koszorút helyezett a boldogult koporsójára és a temetésen Gömör János főgimn. igazgató és Jelenik Emma polg. iskolai tanítónő által képviseltette magát. Emléke maradjon áldott miközöttünk!

A karácsonyi szünidőben két polgári leányiskolai magántanuló vizsgázott. A vizsgán nt. Liptai Lajos alesperes úr mint egyházmegyei biztos elnökölt.

Az Eperjesi Gyermekfelruházó Asztaltársaság két szegénysorsú növendékünknek osztott téli ruhát, iskolánk hálás köszönettel adózik a nemesszívű adományért.

Az ó-évet a szokásos karácsonyfaünnepélylyel fejeztük be, mely alkalommal az Evang. Gyámintézeti Nőegylet kegyeletes szokása szerint ismét néhány szegénysorsú növendéket felruházott. A karácsonyfa díszítése körül a nagyobb növendékek közreműködésével a tantestület nőtagjai, különösen pedig Blaschek Mária polg. leányiskolai tanítónő buzgólkodtak. Az ünnepélyen nt. Korbély Géza főesperes-lelkész úr lélekemelő beszédet intézett a gyermekekhez.

D) Tudnivalók az 1914–15. tanévre.

1. **A tanulók felvétele.** Az 1914/15. iskolai évre vonatkozó beiratások szeptember 1., 2. és 3. napjain d. e. 9–12-ig fognak eszközöltetni az iskolahelyiségekben. A beiratásnál a növendékek szüleik vagy azok helyettesei kíséretében jelenjenek meg. A felsőbb osztályba lépő volt növendékeink csak az elmúlt tanévről szóló iskolai bizonyítványt, a más iskolából jövő új növendékek azonfelül még születési bizonyítványukat, himlőoltási, illetve újraoltási bizonyítványukat is tartoznak bemutatni.

Az elemi iskola I. osztályába oly tanulók vétetnek fel, kik a 6-ik évet már elérték, vagy kellő fejlettség mellett a folyó év végéig el fogják érni.

A polgári iskola I. osztályába felvétetnek azon tanulók, a kik az elemi iskola IV. osztályát sikerrel elvégezték. Azok, a kik

az elemi iskola V. vagy VI. osztályát jó sikerrel végezték, felvételi vizsga alapján felvehetők a polgári iskola II., illetve III. osztályába rendes tanulóknak, azonban mint magántanulók csak az I. osztályba vehetők fel.

Azon magántanulók, a kik nem a tanév elején iratkoztak be, csak felsőbb hatósági engedéllyel tehetnek magánvizsgálatot. Az erre vonatkozó kérvények legkésőbbben 8 héttel a vizsga előtt az iskola igazgatójánál nyújtandók be.

2. Felvételi és javító-vizsgálatok. A polgári iskolára vonatkozó felvételi, valamint az elemi és polgári isk. javítóvizsgálatok szept. 1-jén d. u. 2 órakor fognak megtartatni.

3. Iskolai illetékek. Az elemi iskolában a tanítás ingyenes. Szlőjdanyagra fizet minden növendék 1 koronát, ifjúsági és tanítói könyvtárra 50 fillért és értesítőre 50 fillért.

A polgári iskolánál fizetendő: tandíj 28 kor., idegen növendékek után 52 kor., tanszerekre 2 kor., iskolai alapra 2 kor., évi értesítőre 50 fillér. Francia nyelv tanításáért fizetendő évi 30 korona.

Idegen növendékek alatt azok értendők, kiknek szülei vagy gyámjai egyházunknál adót nem fizetnek.

A tandíj félévenként előre, a többi díjak az év elején egyszerre fizetendők.

Magánvizsgálatokért az elemi iskolában osztályonként 15 kor., a polg. leányiskolában az egész évi tandíjon és egyéb járulékokon kívül még 30 kor. vizsgálati díj fizetendő. A pót- és javító-vizsgálatok díjmentesek. Felvételi vizsgálat díja a polgári leányiskolánál 20 korona.

Tandíjelengedésért folyamodhatnak oly jómagaviseletű és szorgalmas tanulók, kik szegénységüket kellőleg igazolják. Az iskolaszéki elnökséghez intézett folyamodványok félévenként nyújtandók be az igazgatónál.

Durst Győző,
ezidei igazgató.

II. Női kereskedelmi szaktanfolyam.

Az 1913/14. tanév kezdetén polg. leányiskolánkkal kapcsolatosan egyéves női keresk. szaktanfolyam nyílt meg a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 1913. márczius hó 17-ikén 24,091. sz. rendelete alapján.

Ezen hiánytpótló intézmény fenntartó hatósága az Eperjesi Kereskedők Társulata. A tanfolyam szervezésénél és működésében a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 1911. évi július hó 13-ikán 86,287. sz. a. kelt rendeletével kiadott rendelkezéseit szigorúan betartottuk. A tanfolyam nagyságos Kirchner Béla felsőkereskedelmi iskolai főigazgató úr felügyelete alatt áll.

A beiratások szept. hó 1–3-ikán voltak. Felvétetett 40, később főigazgatói engedélylyel 7 tanuló; a rendes tanítás szept. 10-ikén kezdődött s a megállapított és a főigazgató úrtól jóváhagyott órarend és tananyag szerint folyik megszakítás nélkül.

A tanfolyam igazgatója Mórotz Carola polg. isk. r. tanítónő, a tanári kar tagjai: Durst Győző el. és polg. isk. igazgató tanítja a gépírást és szépírást, Dúzs Erzsébet képző-intézeti tanárnő tanítja a földrajzot és árúismét, Gerhard Béla képző-intézeti igazgató tanítja a keresk. számtant, Jelenik Emma polg. isk. r. tanítónő tanítja a német levelezést, dr. Lichtig Artur ügyvéd tanítja a gyorsírást, Mussoni Antal bankigazgató tanítja a könyvviteltant és Schöpflin Géza koll. főgimn. tanár tanítja a magyar levelezést.

A növendékek az iskola épületében állandó női felügyelet alatt állanak. A felügyeletet a polg. isk. tanítónők látják el.

Az 1914—15. tanévre vonatkozó értesítés.

A női keresk. szaktanfolyam célja az, hogy a polg. iskolát végzett leányokat azokra a kereskedelmi és irodai főbb ismeretekre és gyakorlati ügyességekre elsajátítására tanítja, a melyekre az életben a nőnek, mint könyvvivőnek, pénztárnoknak, levelezőnek vagy egyéb üzleti alkalmazottnak, akár mint az apa vagy férj helyettesítésénél, akár a háztartásban is szüksége van.

A női keresk. szaktanfolyam tartama egy iskolai évre terjed. A tanfolyam tannyelve magyar.

A női keresk. szaktanfolyamon kötelező tárgyak: a kereskedelem ismertetése, kereskedelmi levelezés és irodai munkák, német kereskedelmi levelezés; könyvvitel; kereskedelmi számtan, kereskedelmi földrajz a fontosabb árúk ismertetésével; szépírás, gyorsírás, gépírás.

Felvétel: A női kereskedelmi szaktanfolyamba felvehetőek azok, a kik a polgári vagy felsőbb leányiskola avagy a gimnázium negyedik, és a kik a felső népiskola második osztályát sikerrel végezték.

Az iskolázottságukat bizonyítvánnyal igazolni nem tudó, tizenhatodik életévüket betöltött nők felvételi vizsgálat alapján vehetők fel. E felvételi vizsgálatért 20 K. fizetendő.

A felvételi vizsgálat anyaga és tárgyai: a magyar nyelv ismerete, mondat- és alaktani alapon, biztosság a helyesírásban és megfelelő fogalmazóképesség; a német nyelvben olvasás, írás, könnyebb német szöveg megértése; a számtanban biztosság a négy alapműveletben, egész- és törtszámokkal és jártasság a hármasszabály alkalmazásában; a földrajzban Európa ismerete, különös tekintettel Magyarországra, továbbá Amerika és Ázsia általános vonásokban, Afrika és Ausztrália átnézetben.

A beírások a tanfolyamban szept. 1., 2. és 3. napján délután 3–5 óráig lesznek. Előjegyzések a tanfolyamba június hó 30-ikáig történhetnek; a jelentkezés alkalmával 10 K. beiratási díj fizetendő. Előjegyzés írásban is történhetik az iskolai bizonyítvány és a beiratási díj beküldésével. Azok, a kik nem jegyeztetik magukat elő, csak akkor számíthatnak felvételre, ha az engedélyezett létszám az előjegyzettekől nem kerülne ki.

A női keresk. tanfolyamban a felvételi vizsgák jún. 30-ikán és szept. 4-ikén tartatnak. A tanítás szept. 9-ikén kezdődik.

A növendékek 10 K. beiratási- és 140 K. tandíjat fizetnek. Ez utóbbi negyedévi vagy havi részletekben és minden hó 5-ikéig fizetendő.

Mórotz Carola,
a szaktanfolyam igazgatója.

VII.

Az eperjesi evangélikus gyámintézeti Nőegylet.

A) A nőegylet vezetősége.

Tiszteleti tagok. — Tisztviselők. — Választmány.

Tiszteletbeli elnök: özv. *Zelenka Pálné*; tiszteletbeli alelnök: *Schönwiesner Jánosné*; tiszteletbeli választmányi tagok: özv. *Jármay Béláné*, özv. *Szénássy Sándorné* és *Vandrák Vilmia*.

Elnök: dr. *Sztehlo Jánosné*; alelnökök: *Zavatzky Szilárdné* és *Vogel Béláné*; titkár: *Mayer Endre*; pénztáros: *Vogel Béla*; jegyző: *Matherny Gusztáv*.

Választmányi tagok: hivatalból, az eperjesi ev. I. egyház képviselőjében *Korbély Géza* főesperes-lelkész; továbbá az egyesület tisztviselői s a következő választmányi tagok: dr. *Balpataky Imréné*, *Bielek Lászlóné*, *Csengey Gusztávné*, *Draskóczy Lajosné*, *Farkas Lajosné*, *Frenyó Lajosné*, *Gömöry Jánosné*, *Halbsch Gusztávné*, *Korbély Gézáné*, özv. *Krayzell Jenőné*, *Liptai Lajosné*, *Maléter Gyuláné*, *Mayer Endréné*, *Meliorisz Ilka*, dr. *Mikler Károlyné*, *Molitorisz Istvánné*, dr. *Mosánszky Tituszné*, dr. *Oszvald Tivadarné*, *Peskó Ödönné*, özv. *Puchert Gyuláné*, *Raab Jánosné*, özv. *Sarudy Vilmosné*, *Slajchó Mihályné*, *Schroepfer Antalné*, *Szutórisz Frigyesné*. Póttagok: *Klemens Jánosné*, *Ludmann Paula*, *Gerhard Béláné*, *Schöpfli Gézáné*, dr. *Bánó Dezsőné*.

Számvizsgáló-bizottság tagjai: *Schönwiesner János*, *Gömöry János* és *Peskó Ödön*.

A közgyűléseknek tagja minden nőegyleti tag. Az egyház képviselőjében tagja *Korbély Géza* főesperes-lelkész, *Schönwiesner János* egyházi gondnok és *Thrór Gyula* presbyter.

B) A nőegylet 1913. évi története.

I. A megkönnyebbülés érzetével vettünk búcsút az 1913. évtől, mert jóllehet nőegyletünket ezen esztendőnek súlyos válságai s folytonosan veszedelemmel fenyegető politikai viszonyai közvetlenül nem érintették, mindamellert befolyásolta egyletünk

életét is. Istenben bízó lélekkel reméltük s vártuk a nehézségek és bajok elmulását s ebben nem is csalódtunk. Azonban sok tanulsággal szolgál mindnyájunknak; legfőképpen pedig azzal, hogy csak erős erkölcsi alapokon nyugvó társadalom, kötelességét becsületesen teljesítő nemzet s szívében élő hittel bíró nép képes a múlt évi megrázkódtatásokhoz hasonló bajokat és csapásokat elviselni s azokban pusztulás nélkül megállani.

Nőegyletünknek különös feladata a keresztyénségnek ezt az erkölcsi értékét nemcsak felfogni s megérteni, hanem hasznosítani a köznek javára s a krisztusi szeretetet Jézus szellemében terjeszteni, ezáltal a társadalmat nemesíteni s a mételeyként mutakozó hiúságoknak és erkölcsi eltévelyedéseknek, melyek a történet tanúsága szerint nagy birodalmakat is rombadöntöttek, kiirtásában közreműködni.

Hogy ily irányban dolgoztunk-e s munkánknak volt-e valami látszatja, azt nagyon nehéz megállapítani, de keressen reá feleletet egyeletünk minden tagja s szíve, lelkiismerete bizonyára megadja azt. Vajha ez a válasz kedvező lenne egyeletünk minden tagja részéről!

Azonban bármiként szól, jövőre nézve nem lehet más feladatunk, mint ezt a célt szem előtt tartva munkálkodni tovább egyeletünk jelszava értelmében: „mindenkivel tegyünk jót!”

2. A szegényekházának gondozása nem oly belső s nem oly eredményes, mint a milyen diakonisszáink közvetlen vezetése alatt volt. Ismeretes az egylet tagjai előtt, hogy diakonisszáinkat ki kellett helyezni a szegényekházából idegen lakásba, mert a szegényekházában adott lakás egészségi tekintetből nem felelt meg. A szegényekháza rozoga épület, melyet átalakítani s rendeltetésének megfelelővé tenni nem lehet. Új házat kell építenünk, a melynek olyannak kell lennie, hogy gyülekezetünk összes belmissziói törekvéseinek s céljainak megfeleljen, s mint a keresztes szeretet élő és éltető tűzhelyére mindnyájan büszkék legyünk.

Egyházunk ép ez irányban annyira elmaradt, testén annyi sebhely van, hogy összehasonlítva azt az evangélikus egyház külföldi modern fejlődésével, szégyenkezve kell bevallanunk elmaradottságunkat. Mily sokszor hivatkozunk őseink hitére, önfeláldozására s áldozatkészségére, mintha őbelőlük akarnánk élni; pedig a magunk becsületéből kellene élnünk, a saját hitünknek kellene annak a belső energiának lennie, mely mozgató, előre visz s nagy tettekben megnyilatkozik.

Az építkezést kimondottuk már; de egy lépéssel sem mentünk

előbbre, jóllehet az idő sürget s ajtónk előtt a reformáczióknak 400-éves örömnépe, a melyre nőegyleti házunknak készen kellene lennie. De nem is volt alkalmas az elmúlt esztendő építkezésünk megkezdésére. Még nem hevertük ki az iskola-építést s új, súlyos megpróbáltatás terhe nehezedett reánk, gyülekezetünket május 12-ikén ért nagy katasztrófában, a mikor nagy fájdalomunkra pusztító tűzvész hamvasztotta el oltárunkat s megfizethetetlen kárt okozott oltárképünk elpusztításával. Újra kell építeni, újra kell áldozni, újra rendbe kell hozni és széppé tenni az Istenházát, hogy méltó legyen a szeretet Istenének dicsőítésére és az Isten után vágyakozó s vigasztalást kereső lelkeknek kielégítésére s megnyugtatására.

Az építkezési viszonyok sem voltak kedvezők; az európa-szerte uralkodó anyagi zavarok, az ipari válság s a nagy pénzhiány miatt elkövetkezett drágaság óvatosságra int s elhalasztandóvá tette a ház építésének ügyét.

A szegényekházában összesen 10 ingyenes lakónk van, és pedig az udvari szobában laknak Gergelyi Klotild, özv. Petrik Andrásné s leánya Ilonka, özv. Dvorszky Pálné és Novotny Mária. Az egyik utczaiban lakik Klinczkó István nyug. tanító neje és 3 gyermeke. A másik utczaiban bérbe van adva havi 20 kor.-ért, a mely összeg a diakonisszáink részére bérelt lakás bérének részben való törlesztésére szolgál. Itt elhelyezett szegényeinket a diakonisszák s az egyleti titkár szokta felkeresni s a gondozásukra szükséges intézkedéseket megtenni. Ezekon kívül vannak oly szegényeink, a kiket rendes havi segélyben részesítve gondoz nőegyletünk s a kiknek száma az 1913. évben összesen 8 volt.

A segélyezés s gondozás anyagi viszonyainkhoz mért, de úgy gondoljuk, krisztusi szellemű.

Többet is lehetne s kellene tennünk, de kezeink kötve vannak.

3. Az egylet tagjainak száma 229 volt, és pedig 215 rendes és 16 pártoló-tag. Egyesektől eltekintve ugyanazok, a kik már az előző évi kimutatásban szerepelnek s évek óta buzgólkodnak egyletünk felvirágoztatása körül.

Régi tagjaink közül ismét nagy veszteségeink voltak. Mindenekelőtt Gamauf Györgyné választmányi tagunk veszteségéről kell megemlékeznünk. Azon Tabitha-lelkű választmányi tagunk volt ő, a ki zajtalanul, feltűnés nélkül munkálkodott nőegyletünk érdekében; serény kezeinek áldott munkáját különösen a karácsonyi felruházás előkészítésében s a teaestélyek rendezésében láthattuk. Mint hitves, anya s áldozatkész ker. nő példaképül

szolgálhat az igaz ker. nőknek. Hosszú, de türelemmel viselt betegség után április 24-ikén hívta el magához az Úr.

Elvesztettük Várkony Szerént is, polgári leányiskolánk derék, vallásos lelkületű tanítónőjét, a ki betegségére való tekintetből nyugdíjba ment s körünkből elköltözött. Mint lelkes választmányi tag különösen azzal tett nagy szolgálatokat, hogy újabban rendszeren ő volt a karácsonyi felruházásoknak a leányiskola részéről vezetője s a karénekeknek betanítója. Óhajtott nyugalomban adjon neki az Isten lehetőleg tartós egészséget és sok örömet az égből! Egyletünk iránt tanúsított szeretetét s munkásságát hálásan köszönjük.

Veszteségekről szólva, nem hagyhatjuk említés nélkül Oeschger Adélnak, az aszódi ev. leánynevelő-intézet országos hírű igazgatónőjének decz. 30-ikán bekövetkezett halálát. Az ő neve sokkal jobban van beírva az eperjesi ev. egyház történetének lapjaira, semhogy arról itt is meg kellene emlékezni. Én csak azokról a nagy érdemekről akarok említést tenni, a melyeket nőegyletünk körül szerzett, úgy is mint öt éven keresztül pontos jegyzője (1899–1904) és mint lelkes választmányi tagja 1907-ig, távozásáig, a kire minden szép és jó ügyben számíthattunk s a ki már az iskolás leányok szívébe tudta becsepegtetni az egyház szeretetén kívül a nőegyletek iránti érdeklődést s fogékonyságot. Az ő szakértő s tapintatos közreműködésével rendezett a nőegylet gyermek-szinielőadásokat s majálisokat, melyek nemcsak a nőegylet anyagi gyarapodására, de a leányok lelki fejlődésére is jótékony hatásúak voltak. A karácsonyfa-ünnepélyek rendezéséből is kivette a maga oroszánrészét. Emléke áldott legyen közöttünk!

Végül megemlítjük, hogy ez évben veszítettük el egy nagy jótévőnkét, a nagy meczenás, gr. Andrássy Dénesnek személyében, a ki több éven át 20–200 koronás adományaival gyarapította diakonissza-alapunkat.

4. Ezen fájdalmatkeltő eseményekkel szemben nemcsak kötelességszerűleg, hanem igaz hálával emlékszem meg azon ünnepélyről, melyet a nőegylet tagjai rendeztek a titkár házasságának 25-ik évfordulója alkalmából. Aug. 4-ikén Vogel Béláné alelnöknő és Korbély Géza esperes-lelkész vezetése alatt számos hölgytagból álló küldöttség jelent meg váratlanul a titkár lakásán, a hol az alelnöknő szívből jövő meleg szavakkal üdvözölte a titkárt s nejét és az esperes-lelkész ismert ékesszólással, lendületes szavakban áldotta meg a 25 év előtt megkötött boldog frigyet. Csokrokkal, virággal s jegygyűrűkkel ajándékozták meg a gyer-

mekeitől s rokonságától körülvett házaspárt, a mely mélyen meghatva az elismerés- és szeretetnek ezen megnyilatkozásaitól, köszönte meg az egyleti tagok részéről jött ezen nem sejtett ki-tüntetést. Ezen ováció nem annyira elismerése annak a munkának, a melyet a titkár az egylet megalakítása óta 18 éven át kifejtett, mint inkább bizonyítéka annak a családias összetartozásnak, a mely az egylet vezető-tagjai között uralkodik s alapja eddigi sikeres működésének. Vajha ez a családias összetartozás hova-tovább erősödne s egyházunk összes tagjait áthatná s a sze-retetben közelebb hozná, hogy mindenki boldognak érezhetné magát egyházunk kötelékében!

Az eperjesi társadalomban működő jótékony egyletek közül az Izraelita Nőegyletnek azon örömeiben résztvettünk, hogy nép-konyhája részére vásárolt új épületét nyitotta meg és a sáros-vármegyei nőegyletnek decz. 28-ikán tartott 50-éves jubiláris közgyűlésén, a melyben Mayer Endre egyleti titkár üdvözölte a nagy érdemeket szerzett egyesületet s annak vezetőségét, azt kívánva neki, hogy ezentúl nagyobb körben, még nagyobb ered-ményeket tudjon felmutatni. Nagyjelentőségű kezdeményezés egyházunkban az evang. iparostanonczok belmissziói gondozása dr. Obál Béla theol. rendkívüli tanár ügybuzgó fáradozása folytán. Nőegyletünk 30 kor.-t adott e célra, hogy abból megfelelő olvasmányokat, lapokat s könyveket lehessen vásárolni az elemi és polgári iskolánkban vasárnaponként összegyűjtött tanonczok-nak, a kik ezt a róluk való gondoskodást hálás figyelemmel fogadták. Adná Isten, hogy ez a kezdeményezés ne legyen hirtelen fellobbanó szalmaláng, hanem állandó sikerrel koronázott evan-géliumi munka. Hasonlóan megszavazott nőegyletünk 50 kor.-t egy napközi otthonnak céljaira, a melyben azok a vidékről be-járó tanulók nyernek ellátást, a kiknek a hét egyes délutánjait a városban kell tölteniök.

5. Nagy gonddal és sok munkával járt ebben az esztendő-ben is az anyagiakról való gondoskodás. Sajnos, anyagi körülményeink kényszerítenek arra, hogy időnk s munkánk nagy részét ezek foglalják le és eltérítenek más, talán egyházunk ér-dekeit jobban szolgáló működéstől.

Az elmúlt évben is kellett teaestélyt rendeznünk, hogy diakonissza-alapunkat növelhessük s nem csekély aggodalmakkal kellett megküzdenie, a midőn erre elhatározta magát, mert a válságos politikai viszonyok minden tervet megsemmisíthettek volna. Az estélyt február 1-jén rendezte az erre kiküldött bizottság.

Nagy öröme s megnyugvására szolgált a rendezőségnek, hogy az aggodalmak alaptalanok voltak: a teaestély szépen sikerült s minden résztvevőt kielégíthetett. Nagy s előkelő közönség töltötte meg a Vigadó termét, a mely ezúttal a maga egyszerű festésével s csinoságával is igen kellemesen hatott a megjelentekre. Jól esett látnunk, hogy az evang. nőegyletnek a felekezeti-ségen felülemelkedő s a társadalom békéjét szolgáló törekvései megértő szivekre találtak. Nem is lehet az másként művelt s a kultúra által nemesen érző emberek között. Az egylet diakonisszái hivatásuk betöltésekor nem nézik, ki milyen vallású, hanem önfeláldozó emberszeretettel végzik nehéz munkájukat. Az anyagi haszon jóval kisebb volt a tavalyinál. Nem is csodálkozunk rajta, ismerve a nehéz megélhetési viszonyokat, a melyek az eperjesi közönséget általában nyomják. Sőt ellenkezőleg, nagy hála kötelezi az egyesületet a szives érdeklődés, figyelem és áldozatkészség, melylyel mindenfelől találkozott a jelen alkalommal is minden rangú, felekezeti s foglalkozási embertársaink részéről. A rendezés ezúttal is Vogel Béla és neje kipróbált kezeiben volt; a siker oroszlánrésze őket illeti meg. Mellettük úgy a női-, mint a férfi-bizottság kicsinye-nagyja iparkodott szeretettel s harmonikus egyetértő közreműködéssel biztosítani az estélynek régi jó hírnevét. De hozzájárultak a sikerhez azok a távollevők, a kik adományaikkal áldoztak a Nőegylet céljaira, a felülfizetők, adományozók s az összes résztvevők, a kik jókedvet hoztak magukkal s jókedvükkel másokat is, jókedvre derítettek, a minek következése volt az általános jókedv, kedélyesség s a közönségnek késő reggelig tartó mulatsága.

Felülfizetésükkel gyarapították bevételeinket a következők: 26 K.: Bánó Miklós. 20 K.: br. Ghillány Imre, Bielek László és neje, dr. Schmidt Gyula, Villecz János és dr. Maléter István. 16 K.: dr. Sztehlo János. 15 K.: dr. Balpataky Imre. 10 K.: Ardó Alfréd, Adriányi-Barts Mária, Bleuer József, Cibur Bert., Gömör János, Piller Dezső, Péchy Zsigmond, özv. Pulszky Gézáné, Poloczek Róbert és neje, dr. Propper József, Déri Gyula és neje, Matherny Gusztáv, Glasner Mór, Tardy József, özv. Zelenka Pálné, Bánó Aladár, Péchy Elek, Szent-Ivány József, Schultesz Ágost, dr. Rosenberg Teofilné. 8 K.: Hedry Géza, Schroeffer Antal, dr. Both Tamás, N. N., Kramer Henrik, Klauszer Kálmán. 7 K.: özv. Dessewffy Pálné. 6 K.: dr. Weiszer Emil, özv. Maléter Árpádné, dr. Eger József, Semsey Boldizsárné, dr. Bánó Dezső, br. Ghillány László, dr. Máriássy Béla, Sáfrán Lipót, dr. Müller Bertalan, Szemere

Márton. 5 K.: Bielek Zoltán, dr. Brósz László, Geduly Henrik, Kirchmayer Gerő, Kirchmayer Vilmos, özv. Melczer Gyuláné, Piller Kálmán, dr. Platzer Sándor, Raisz Viktor, Spielmann Ervin, br. Uszlár-Gleichen Ottó, dr. Horváth Ödön, Korbély Géza, Janik Ferencz, Uhlarik Mátyás, Vogel Béla, dr. Mosánszky István, dr. Moskovitz Emil, dr. Oszvald Tivadar, Bornemisza Lajos, dr. Lichtig Arturné, Koós Frigyes, Dessewffy Balamér, Szántó Zsigmond, ifj. Meliőrisz Kálmán, Bartha Kálmán, Liptai Lajos, Pervuleszko Istvánné és Draskóczy Lajos. 4 K.: Weinberg Gyula, Klobusiczky Béla, Frenyó Lajos, Grieger Tivadar, Lútočka Lajos, Flachbart Jenő, Gerő Mihály, Zavatzky Szilárd, Roskoványi Miklós, Molitor Gusztáv, Uhlig Artur és Peskó Ödön. 3 K.: Bodon Miksa, Bogsch Zsigmond, gr. Ehrenheim-Sztáray Nandina, ifj. br. Ghillány Imre, Faragó József, dr. Gottlieb Mihály, Gramer Nándor, Szabó Géza, Egerer Ferencz, dr. Gallasy József, Popovics Iván, Tauth Viktor, Sztankay László, Gerhard Béla, dr. Rosenthal Adolf. 2 K. 46 fill.: Sziklai Jenő. 2 K.: Amrein József, Bohus Nándor, dr. Barys Lajos, gr. Dessewffy Dénes, gr. Dessewffy Emil, gr. Dessewffy Marianne, Dobránszky Endre, özv. dr. Elischer Gyuláné, Francz Vilmos, Groszwirth Samu, Ganczaugh Miklós, Grottkas Ernő, Kirchmayer Gergely, Kovács József, Kolozsy Miklós, Kis Gusztáv, ifj. Meliőrisz Kálmán, Máthé Károly, Spillenberg Barna, dr. Szmik Lajos, Szombathy Sándorné, Spiegel Vilmos, Tirscher István, özv. Vladár Emilné, özv. gr. Wengerszky Hugóné, Szabó Elemér, Mayer Endre, Berzeviczy Elek, Oberländer Károly, Goldberger Henrik, Vöröss Sándor, dr. Toperczer Géza, Böhmisch Gusztáv, Vajdicska Kálmán, Csengey Gusztáv, Jeney Kálmán, SÁROS szerkesztősége, dr. Szlávik Mátyás, dr. Obál Béla, Zimay Szilárd és Schwarz Izsó. 1 K.: dr. Mikler Lajos, Mayer Andor, Simkó Sándor, Molitorisz István, dr. Grün Bertalan, Arnoul Aurél Károly. Összesen 798 K. 46 fill.

A buffetre következő adományok folytak be: 5 K.-val adtak: dr. Balpataky Imréné, Semsey Miklósné, Bielek Lászlóné, Gramer Nándorné, dr. Mosánszky Tituszné. 4 K.-val: Gömörly Jánosné, dr. Erekly Istvánné, Hennel Zsigmondné és leánya, dr. Oszvald Tivadarné, Bartha Kálmánné, özv. Lakner Árpádné, özv. Zelenka Pálné, Csengey Gusztávné, Jeney Józsefné. 3 K.-val: Poloczek Róbertné, Ludmann Ottóné és Paula, Hartmann Albertné, Kamenitzky Andrásné és leányai, dr. Weiszer Emilné, dr. Bánó Dezsőné, Dúzs Mária és Erzsike, Korbély Gézáné, Szutórisz Frigyesné, Szemere Mártonné, Draskóczy Lajosné, Böhmisch Gusztávné, dr. Obetkó Dezsőné. 2 K.-val: Borsody Károlyné, Eröss-Flórián

Lujza, Kobilicz Frigyesné, özv. Mayer Gézáné, Perényi Vilmosné és leánya, Raáb Jánosné, özv. Kósch Arturné, Klobusiczky Béláné, Balló Aurélné, Gönczy Gáborné, Klefner Irén, Tauth Viktorné, Teltsch Kornélné, Jelenik Emma, Durst Győzőné és leánya, Maléter Gyuláné, Vajdicska Kálmánné, Liptai Lajosné, özv. Borsody Károlyné, özv. Szénássy Sándorné, Gerhard Béláné, dr. Hamborszky Béláné, Faltin Gézáné, Schöpflin Gézáné, Csatáry Virginia, Mussoni Antalné, Becht Józsefné, Molitor Gusztávné, Mangesius Mariska, Bartus Ödönné, Sándor Izabella, Kurth Miksáné. 1 K.-val: Blaschek Mária, Mórotz Karola, özv. Kollár-Tahy Emilia, Bohrandt Lajosné. Összesen 116 K.

Teát, rumot, czukrot, tortát, sódart, süteményt, limonádét stb. adtak: Gamauf Györgyné és leánya, Frenyó Lajosné, Divald Lajosné és leányai, dr. Mikler Károlyné, Schroepper Antalné, Peskó Ödönné, Holénia Lajosné, Klemens Jánosné és leánya, Bretz Sándorné és leánya, Mikolik Istvánné, özv. Semsey-Kósch Kornélia, Vöröss Sándorné, Vogel Béláné, Zavatzky Szilárdné és leánya, özv. Sarudy Vilmosné, özv. Benigny Kamilla, Gubcsó Gyuláné, Oberländer Károlyné, özv. Puchert Gyuláné, Halbsch Gusztávné, Mihalidesz Lajosné és leányai, dr. Sztéhlo Jánosné, Vandrák Vilma, Dahlström Anna, Farkas Lajosné, Kónya Miklós, Berger Samu, Fried Simon, Kun Sándor, Hazslinszky Tamásné, Pálesch Árpádné, Molitórisz Istvánné, Schönwiesner Jánosné, Gallotsik Lászlóné, Slajchó Mihályné, Krayzell Aladárné és leányai, Zaicz Tivadarné, Mayer Endréné, Holénia Béláné, Kónya Miklós (egy láda Czigelkai-vizet), Törley József és Társa, Littke L. és Altmann Sándor (utóbbi három pezsgőt), s végül Koch és Bäuml (a feliratokat készítették).

Meg kell említenünk azoknak a hölgyeknek neveit, a kik a teaestély alatt az elárúsítás és kiszolgálás körül serénykedtek s a kiknek munkája nagyrészt tette lehetővé a szép eredményt. Pezsgőelárúsításnál közreműködött: dr. Weiszer Emilné és dr. Eger Józsefné; cukrárszában: özv. Mayer Gézáné és özv. Sarudy Vilmosné; teánál és sonkánál: Peskó Ödönné, Halbsch Gusztávné, Mayer Endréné, Puchert Gyuláné és Gajdos Józsefné; szelvény-pénztárnál: Schönwiesner Jánosné és Molitórisz Istvánné. A kiszolgálásnál a következő hölgyek voltak szivesek közreműködni: Divald Zsófi, Divald Manczi, Blažek Márta, Blažek Olga, Gellért Etelka, Lútočka Zsófi, Sándor Mária, Zavatzky Irénke, Gallé Adrienne, Gamauf Évi, Kameniczky Gizi, Kameniczky Ilonka, Kriebel Etta, Szutórisz Gitta, Öhlschläger Ilus. A pénztárnál

belépőjegyeket árúsítottak: Peskó Ödön és Gerhard Béla, míg az előzetes jegyeladást ez évben is a Kósch-ezég volt szíves teljesíteni.

Az összes bevétel volt 2305 K. 70 fill., a kiadás tett 879 K. 19 fill.-t, tiszta jövedelem 1426 K. 51 fill. Egyletünk mindig a legnagyobb hálával fogadott minden adományt s minden közreműködést az egylet nemes céljai érdekében. Ezen alkalommal is hálás köszönettel vettük s az EPERJESI LAPOKban részletesen közzétéve köszöntük meg a fáradságot és adományokat a rendezőség tagjainak, az adományozóknak és az estély sikere érdekében közreműködőknek azzal a kivánsággal, hogy jótékonyságukban minél több s minél igazabb lelki örömük legyen. Az adományozás valóban gyümölcsöző, ha az adózónak szívét nemesíti, lelkének örömet s boldogságot szerez.

6. Az 1913. évi május 12-ike mindig szomorú érzelmeket s fájdalmas emlékeket fog fakasztani egyházunk tagjainak szívében. Sajnos, a tűzvész pusztításai gyakran látogatják egyházunkat s nagy károkat okoznak. Május 12-ikén régi orgonánkat, szép oltárunkat s büszkeségünket képező oltárképünket, Brockynak remekművét pusztította el a tűzvész, helyrehozhatatlan veszteséget okozva nemcsak egyházunknak, hanem hazai festőművészetünknek is. Országszerte fájdalmas és résztvevő érzelmeket váltott ki a nagy csapás mindazoknál, a kik ismerték vagy tudták, minő kincset birunk gyönyörű oltárképünkben. Megindult a gyűjtés a kár helyrehozására; nőegyletünk is kivette a részét; ősszel ez volt egyik legfontosabb munkája. Tíz gyűjtőívet adtunk ki egyházunk tagjaihoz s ezekkel a következő hölgyek járták be a várost, kérve és szedve adományokat a templom megújítására: Zavatzky Szilárdné és Schroepfer Antalné gyűjtöttek 611 K.-t, dr. Weiszer Emilné és Klobusiczky Béláné 852 K. 40 fill.-t, Mayer Endréné és Schönwiesner Jánosné 431 K.-t, ugyanők egy más íven 26 K.-t, Schöpflin Gézáné és Teltsch Kornélné 310 K.-t, Gönczy Mórné és Slajchó Mihályné 392 K.-t, Gömörly Jánosné és Peskó Ödönné 262 K.-t, Kaszás Flóriánné és Sándor Izabella 312 K.-t, Borsody Károlyné és dr. Deák Jánosné 353 K.-t, Blaschek Mariska és Simkovics Mariska 158 K.-t, összesen 3707 korona 40 fillért, mely összegre befolyt 2747 K. 40 fill., 960 K. pedig mint később fizetendő hátralék maradt. Ez a tekintélyes összeg ismételtlen tanúskodik egyházunkban uralkodó áldozatkészségről s bizonyára biztató például fog szolgálni azoknak a keveseknek, a kik eddig valamely oknál fogva még nem adakoztak s a kiknek áldozatára szükség lesz, mert a templom megújítása nagy

összegekbe fog kerülni. Reméljük azonban, hogy ezen munkának végrehajtása után templomunk dísze, tisztasága s czélszerű felszerelése és berendezése mindenkit ki fog elégíteni.

Az évi tagsági díjak beszédését is gyűjtés útján eszközölte az egyleti választmány május és június hónapokban. A következő hölgyek gyűjtöttek: dr. Sztehlo Jánosné és Molitorisz Istvánné 113 K.-t, Csengey Gusztávné és Schönwiesner Jánosné 103 K. 70 fill.-t, özv. Puchert Gyuláné és Halbsch Gusztávné 76 K.-t, Slajchó Mihályné és Gerhard Béláné 101 K.-t, Jelenik Emma és Mórotz Karola 98 K.-t, Vogel Béláné és Peskó Ödönné 133 K.-t. Postán küldve 2 K. Összesen 626 K. 70 fill. 8 kor.-val kevesebbet, mint az előző évben.

Az őszi munkának egyik fontos részét tette a karácsonyi felruházás előkészítése. Sok egyleti tag nem látja annak nagy jelentőségét, azt hívén, nincsen oly szegényünk, a kit karácsonykor segíeyezni kellene s a felkapott divatot nem kellene követnünk. Csak azok ítélnék így, a kik nem tudják, hogy a karácsonyi felruházás mennyi könnyet szárít fel s a karácsonyfa-ünnepély mennyire nevelő hatású. Azóta, hogy nőegyletünk figyelmét erre is fordította, egy asztaltársaság is alakult, mely hasonló czélokot szolgálva, a mi munkánkat is megkönnyíti. Jótékony hatása nem is marad el mindaddig, míg az a hölgyek előtt élettelen vagy hiúságot szolgáló munkává nem fajul.

Hölgyeink azonban szeretettel s kitartással végzik a magukra vállalt önkéntes munkát, de megvan azután az igazi örömük is abban az örömben, melyet a karácsonyi felruházás vált ki az abban résztvevők szívéből.

Mint az előző években, úgy az 1913. évben is két karácsonyfa-ünnepélyt rendezett egyletünk, egyet az iskolásgyermekkel, egyet pedig az egylet szegényeivel.

Az iskolások részére december 20-ikán d. u. 3 órakor a Kollégium dísztermében rendezett karácsonyfa-ünnepély lélekemelő módon folyt le az odavezetett elemi és polgári iskolai tanulók, tanítónők s közönség jelenlétében. Gyönyörűen feldíszített s fényesen megvilágított karácsonyfa gyertyái s villamos lámpák világították meg a dísztermet; a kis gyermekek ájtatos arcczal s csillogó szemekkel bámulták a magasba törő fát, míg a nagyobbak kíváncsisággal várták a szavalatokat s énekeket, a melyekre már jó eleve betanították őket tanítónők. Az ünnepély az összes tanulógyermekek által elénekelt karácsonyi énekkel kezdődött. Utána két szavalat következett; az egyiket, „Karácsonyi ének“ Tárkányi

B.-tól, szavalta Frenyó E. IV. o. elemi iskolai tanuló, a másikat, „Karácsonykor“ Zábrák Dénestől, Pfann J. IV. o. polgári iskolai tanuló. Mind a két leány értelmesen, szép hangsúlylyal s érzéssel adta elő jól megtanult szép költeményét. Nagyon hatásos volt Oberländer Böske és Chalupka I. IV. elemi oszt. tanulók által „Karácsonyi párbeszéd“ cz. ügyesen előadott dialog, melyben egy szegény árvaleány (Chalupka I.) sorsát elbeszéli s akin az angyal (Oberländer Böske) mint az ég küldötte segít. Úgy a közönséghez, mint a gyermekekhez ismert ékesszólással szólott Korbély Géza esperes-lelkész az igazi karácsonyünnepéről, melyet a krisztusi, mindenkit befoglaló szeretet teremt úgy az egyeseknek szívében, mint otthon a családban s a társadalomban. A gyermekek közül Gál E. mondott egy köszönő verset a megajándékozott gyermekek nevében, érezve s éreztetve az igazi jótékonyság hatását s hatalmát. A szavalatokat megszakította a polgári iskola énekkara, a mely a párbeszédet megelőzően „Fohász“ cz. éneket adott elő két hangon nagy szabatosággal és az egész közönség nagy gyönyörűségére. Az ünnepélyt is ennek az énekkarnak hasonló szépséggel s tökéletességgel előadott karácsonyi éneke fejezte be. Ünnepély után Mayer Endre titkár megköszönte a jótévőknek s közreműködőknek fáradságos munkáját s áldozatkészségét s az ünnepélyben résztvevő közönségnek szives részvételét s kiváltképen buzdításul kiemelte a növendékeknek szorgalmát s ügyességét, melylyel a szép karácsonyi ünnepélyt lehetővé tették. A Nőegylet 17 leánygyermeknek adott ezen alkalomból ruhaneműeket, azonban a netáni megszegyenítés elkerülése céljából, ez évben a szokástól eltérően nem a nyilvános ünnepély keretében, hanem magánúton adta át azokat az illetőknek a vezetőség. Decz. 23-ikán d. u. 3 órakor az ev. szegényekházában volt az ev. Nőegylet másik karácsonyfa ünnepeazon háziszegények részére, a kik rendes havi segélyben részesülnek s a szegényekházában kapnak meleg otthont. Itt Mayer Endre titkár szólott a megajándékozottakhoz tót nyelven, figyelmeztetve őket a Jézus születéséből fakadó nagy áldásra s emberi kötelességekre. Ének s ima voltak az ünnepély többi részei. Összesen tízen részesültek itt különböző adományokban.

Ebben a munkában Vogel Béláné alelnöknő vezetése alatt a következő hölgyek vettek részt: dr. Sztehlo Jánosné elnöknő, Zavatzky Szilárdné, Klemens Jánosné, Molitorisz Istvánné, Csengey Gusztávné, Holénia Béláné, dr. Deák Jánosné, Schönwiesner Jánosné, özv. Mayer Gézáné, Mayer Endréné, Halbsch Gusztávné,

Berta és Margit diakonissza nővérek. Az iskolások énekét Hoffmann Olga kisasszony, tanítónő tanította. Végül Blaschek Mariska és Simkovics Mariska a karácsonyfát díszítették a leánynövendékekkel. Ruhaneműt kaptak a következő gyermekek: Szabó Ilona, Kohányi Anna, Köpöczi Teréz, Miklós Mária, Köpöczi Julianna, Scholtz Mária, Kusnyir Aranka, Stefusz Mária és Petrik Ilona; a gyakorlóiskolából: Szabó Margit, Kuhlöffel Ilona, Engler Irén, Klinczkó Valéria, Kuhlöffel Márta, Kuhlöffel Aranka és Mikler Amália polgári iskolai tanulóleányok.

A felruházás céljaira adakoztak: 10 K.-t: Bielek Lászlóné és Szabó Géza; 4 K.-t: özv. Zelenka Pálné; 3 K.-t: Oberländer Károlyné, Csengey Gusztávné, dr. Oszvald Tivadarné, Schönwiesner Jánosné, Schroepfer Antalné és Vogel Béláné; 2 K.-t: Mayer Endréné, Molitorisz Istvánné, özv. Mayer Gézáné és Zavatzky Szilárdné. Összesen 50 K. 50 fill. Ezeken kívül Lefkovics Mór kereskedő adott 2 téli kabátot, Gerő Mihály keresk. 1 téli kabátot, Mayer Jánosné, nagykereskedő neje Debreczenből 2 téli ruhára való barchetet, harisnyát és kendőket, Bohrandt Vilmosné és Bohrandt Lajosné cukorkát és fűgét, Kun Sándor, Klein Jenő és Mikolik István helybeli kereskedők cukorkákat a karácsonyfa díszítésére. A szegényekházában elhelyezett nők karácsonyi ünnepére egyes hölgyek kalácsot, süteményt s bort is adtak.

A karácsonyi felruházás összes kiadásai 136 K. 54 fill.-t tettek, melyhez pénztárunk 86 K. 54 fill.-rel járult, a többit fentemlített adományok pótolták. Midőn az adományokat s egyes hölgyeknek fáradságos munkáját megköszönöm, sajnálattal kell megjegyeznem, hogy az adományozók soraiból egyes megszokott nevek kimaradtak s újak nem jöttek a helyükre, minélfogva a pénztárra nagyobb teher hárult.

7. Diakonissza-ügyünket az elmúlt évben is igyekeztünk erősíteni s fejleszteni. Két diakonisszánk, Mohay Berta és Schreiner Margit minden irányban törekedtek megfelelni magasztos hivatásuknak úgy a betegápolás terén, mint pedig egyházunkban egyes belmissziói feladatok teljesítése körül.

Az 1913. évben 13 beteget ápoltak 175 éjjel és 103 napon át. A betegek közül volt 4 evang., 3 róm. kath. és 6 izraelita vallású. Illetőségükre nézve 12 eperjesi, 1 pedig sárosvármegyei volt. Az egyháztagok látogatásában is nagy buzgalmat tanúsítottak. Remélhető, hogy ezeket egyházunk tagjai megszokják s a mennyiben szegények segélyezésében segítségükre lehetnek, szívesen támogatják. Gyülekezeti viszonyainkat csak az ily látogatásokból

ismerhetjük meg s evangéliumi élet felélénkülése csak az esetre várható, ha kölesönös érdeklődés fejlődik ki. Diakonisszáinknak működése ilyképen áldásosabb lesz. A látogatások száma 498, melyekből 251 beteglátogatás. Meglepő az a körülmény, hogy ingyenes ápolás ritkán fordul elő, mintha a szegénysorsúak restelnék a diakonisszák ápolását ingyen igénybe venni, pedig az volna eszményi állapot, ha mindenkire díjmentesen küldhetnők a diakonisszát, a mikor szükség van rá.

Belmissziói munkásságuk jellemzésére fel kell említenem, hogy az 1913. évben is maguk köré gyűjtötték minden vasárnap az ev. leánycselédeket s igyekeztek rájuk hatni vallásilag. Körülbelül 20 leányt tudtak összehozni. Bizonyára nagyon sok ev. cselédleány van Eperjesen, a kiknek gondozása szintén fontos feladat s kedvezőbb megoldást nyer, ha sikerül nőgyeleti házunkat felépítenünk.

Nagy látogatottságnak örvendenek a diakonisszák írásmagyarázati órái, a melyeket csütörtökön délután 5 órától tartanak meg. Korbély Géza főesperes-lelkészen kívül Lehoczky Egyed, dr. Obál Béla és dr. Deák János szokták azokat végezni. Az írásmegértés, az írásszeretet és épülés ezen órái egyházunk egyes nőtagjainál nélkülözhetetleneknek látszanak.

Egyházunk szegényeinek gondozását diakonisszáink az elmúlt évben is gondosan végezték. Segélyezettek voltak: Lyorko János és Béres János havi 6–6 K., Szereday Valéria havonta 10 K., Buro Georgina 8 K., Gergelyi Klotild és Andrászik Mária 6–6 K., Müller nővérek havi 10 K. Összesen 624 K. Időnkénti segélyezésben részesültek: Benkoné és gyermekei Berkiből, Riba József, Laszka Béla, Petrik Andrásné, Kusnyir Mária, Klinczkó Jánosné, Dvorszkyné, Kuhlöffelné és Dancso Zsuzsanna. Ezeknek segélyezése 166 K. 90 fill. Az előbbivel együtt 790 K. 90 fill.

8. Vagyonilag az 1913. évben is gyarapodott egyesületünk, ha talán nem is oly feltűnően, mint az előző években, de a kik adományaikkal hozzájárultak egyeletünk céljainak előmozdítása végett, époly szívesen hozták meg adományaikat, mint a kik talán nagyobb összegeket adományoztak régebben.

Alapítványokban nem volt részünk az elmúlt esztendőben. Főbb bevételeink voltak: tagsági díjából 626 K. 70 fill., vagyis 7 K. 30 fill.-rel kevesebb, mint az elmúlt esztendőben; az Eperjesi Takarékpénztár 50 K.-t adott nőgyeleti célokra, 50 K.-t diakonissza-alapra; az Eperjesi Bankegyelet, a Nagysárosi Műmalom s a Sárosvárm. Takarékpénztár pedig 50–50 K.-t adtak

diakonissza-alapunk gyarapítására; Meliorisz Ilka 100 K.-t adott; Gamauf Györgyné halála alkalmából koszorúmegváltás czímén 56 K. 80 fill. folyt be; kamatokból a nőegyleti pénztárban 176 K. 54 fill., a diakonissza-alapnál 1378 K. 36 fill., a szegény-alap kamatjából 888 K. 80 fill.; teaestély jövedelme 1426 K. 51 fill.; a betegápolásból 625 K.; perselygyűjtésből 130 K. 40 fill. Az összes bevétel tett 5954 K. 06 fill.-t.

Főbb kiadásaink voltak: Az elemi és polgári leányiskolának évi segély czímén 500 K.; a pozsonyi diakonissza-háznak 600 K.; a diakonisszák lakásbére 600 K., ellátásuk 640 K. 29 fill.; néhai Szehlo János-féle 1000 K. alapítványnak létesítéséhez az egyházi pénztárnak 200 K.; szegények segélyezése és ellátása 790 K. 90 fill. A kiadások tettek összesen 3984 K. 55 fill.-t, mely összegnek a bevételből való levonása után marad 1969 K. 51 fill. vagyonemelkedés. A nőegylet vagyona 37,459 K. 34 fill., a melyet betétként és értékpapirokban elhelyezve kezel Vogel Béla, nagyérdemű pénztárosunk.

9. A mult évben két közgyűlést és két választmányi ülést tartottunk dr. Szehlo Jánosné buzgó elnöknőnk vezetése alatt. Ezen gyűléseken vitatta meg az egyesület összes, életét alkotó tárgyait, melyek között legfontosabb volt az alapszabályoknak a változott viszonyoknak megfelelő új átdolgozása és az a határozat, hogy Szehlo Jánosnak, az egyház 50 éven át nagyérdemű lelkészének emlékére szóló 1000 koronás alapítványnak létesítéséhez 200 koronával járul hozzá, tekintettel arra, hogy egyházunkban Szehlo János már 1861-ben létesített leány-, illetőleg nőegyletet s így már akkor példát mutatott, hogy miként kell a nőket bevonni az egyháznak társadalmi munkakörébe.

Alapszabályaink értelmében minden protestáns nő tagja egyletünknek. A kik azonban sem anyagi áldozatot nem hoznak, sem érdeklődésükkel vagy közreműködésükkel nem adnak életjelt magukról, azokat holt tagoknak tekintjük.

Örömmel mondhatjuk, hogy alig van egyházunkban s városunkban intelligens evang. és református nő, a ki szívesen nem mutatna érdeklődést s nem hozna áldozatot egyletünkért. A mennyiben mégis akadnak ily nők, a többieknek kötelességük őket egyletünkre figyelmeztetni s a munkakörbe bevonni.

Egyesülésben, egy cél felé való tömörülésben s munkásságban van a mi erőnk! Egynek hitbuzgósága magával ragad másokat is, egynek áldozatkészsége kényszerítő példává válhat mások áldozatkészségére.

A jelentésből kitetszik, hogy hálát adhatunk az isteni gondviselésnek, a miért megtartotta s gyarapította egyletünket az 1913. évben is.

De köszönettel tartozunk egyletünk elnökségének, választmányi s összes tagjainak, a kik sem időt nem sajnálva, sem fáradságot nem kimélve, anyagi áldozatok árán is munkálkodtak nemes buzgalommal egyletünk érdekében. Társadalmunknak s messze vidékeken lakó jóttevőinknek is köszönetet mondunk jóindulatú támogatásukért.

Áldó fohással kérjük jó Istenünket, vezéreljen és segítsen a jövőben is az ő Országának javára s dicsőségére.

Mayer Endre,
egyleti titkár.

C) A Nőegylet 1913. évi háztartása.

I. A Nőegylet tagjainak névsora és a tagsági-díjak kimutatása.

Nőegyletünk lelkes tagjaitól évi tagsági-díjak czímén begyűltek az egylet pénztárába a következő adományok:

Rendes-tagok:

	Kor.		Kor.
Özv. Adriányi-Barts Mária	4-	Eröss-Flórián Lujza.. . . .	2-
Bálint Jánosné	2-	Enyedy Jánosné (Sóvár) ..	2-
Balló Aurélné	3-	Faltin Gézáné	2-
Dr. Balpataky Imréné.. . .	4-	Farkas Lajosné.. . . .	4-
Balpataky Rózsika	2-	FlachbartJenőné(Nagysáros)	2-
Balpataky Piroska	2-	Fleischer Gusztávné	2-
Bánó Dezsőné	4-	Dr. Flórián Károlyné	4-
Barts Guszta	3-	Frenyó Lajosné	3-
Bartus Ödönné	6-	Futics Lajosné.. . . .	2-
Özv. Batek Frigyesné.. . .	2-	Gallotsik Lászlóné	4-
Özv. Batek Venczelné	2-	Gamauf Évike	2-
Becht Józsefné	3-	Gallé Adrienne	2-
Benigny Ervinné.. . . .	2-	Özv. Gallé Andorné	2-
Bielek Lászlóné	10-	Özv. Gaul Vilmosné	2-
Bielek Zoltánné (Nagysáros)	3-	Gerhard Béláné	2-
Blaschek Mária	2-	Gerhard Lászlóné(Nagysáros)	2-
Bohrandt Lajosné	1-	Glatz Ilka	1-
Özv. Bohrandt Vilmosné	1-	Gramer Nándorné	5-
Özv. Bojársky-Szekeress I.	2-	Görgey Gézáné	2-
Özv. Boross Zsigmondné	3-	Gömöry Jánosné	4-
Özv. Borsody Károlyné.. . .	2-	Gönczy Gáborné.. . . .	3-
Böhmisch Gusztávné	2-	Gubcsó Gyuláné.. . . .	2-
Brauner Gyuláné és leánya	3-	Hajdú Albertné	1-
Bretz Rózsi és Miczi	1-	Hajdú Gyuláné	1-
Bretz Sándorné	1-	Hajdú Lajosné.. . . .	1-
Özv. Csatáry Zsigmondné	4-	Halbsch Gusztávné	3-
Csengey Gusztávné	4-	Dr. Hamborszky Béláné..	2-
Czigelbrier Kálmánné.. . .	2-	Hamborszky Bertalanné..	2-
Özv. Csiskó Jánosné	2-	Hartmann Albertné	2-
Dahlström Anna	4-	Özv. Hazslinsky Tamásné	1-
Dahlström Károlyné	2-	Hennel Ilonka	2-
Dancz Ferenczné.. . . .	2-	Hennel Zsigmondné	2-
Özv. Dessewffy Lajosné..	5-	Holénia Béláné	2-
Divald Lajosné és leányai	4-	Id. Holénia Gyuláné	2-
Draskóczy Lajosné	4-	Holénia Lajosné	3-
Durst Győzőné	2-	Horvay Vilmosné	2-
Durst Klárika	1-	Imre Gézáné	4-
Dúzs Erzsike	1-	Özv. Irányi Istvánné	1-
Dúzs Mariska	2-	Irányi Manka	1-
Ervin Dezsőné.. . . .	1-	Özv. Jármay Béláné	2-
		Jelenik Emma	3-

	Kor.		Kor.
Jeney Józsefné	10-	Mészárovi Istvánné	2-
Özv. Jónás Jánosné	1-	Mihalidesz Lajosné és	
Jurcsik Józsefné	1-	leánya	3-
Kamenitzky Andrásné ..	1-	Dr. Mikler Károlyné	4-
Kamenitzky Ilonka és Gizi	2-	Mikolík Istvánné	2-
Özv. Kálnássy Károlyné ..	1-	Molitor Gusztávné	2-
Kaszás Flóriánné	1-	Molitorisz Istvánné	4-
Kéler Amália	1-	Mórotz Carola	3-
Kéler Georgina	1-	Özv. Mussoni Antalné ..	2-
Kézsmárszky Károlyné ..	2-	Mussoni Antalné	2-
Kézsmárszky Gizella és		Dr. Mosánszky Tituszné ..	5-
Márta	2-	Nemes Károlyné (Sóvár)	4-
Kirchmayer Gergelyné ..	3-	Oberländer Károlyné	4-
Kirchmayer Vilmosné ..	3-	Dr. Obetkó Dezsőné	2-
Klefner Irén	2-	Oszwald Béláné	2-
Kleinert Jánosné	1-	Dr. Oswald Tivadarné ..	4-
Klemens Jánosné és leányai	3-	Özv. Palecsko Viktorné és	
Klobusiczky Béláné	2-	leánya	2-
Kobilicz Frigyesné	2-	Pankúch Frigyesné	3-
Kóch Tivadarné	1-	Pap Ferenczné	2-
Korbély Gézáné	2-	Papp Istvánné (Sóvár) ..	4-
Özv. Kósch Arturné	6-	Pawełek-Grynaeus Anna	2-
Dr. Körtvélyessy Dezsőné	4-	Pawełek Sári és Jenny ..	1-
Krahulecz Pálné	1-	Perényi Vilmosné és leánya	3-
Krayzell Aladárné és leányai	5-	Peskó Ödönné	3-
Özv. Krayzell Jenőné	3-	Özv. Poloczek Pálné	2-
Kribel Etelka	2-	Poloczek Róbertné	2-
Kubik Andrásné	1-	Özv. Puchert Gyuláné ..	2-
Kurth Miksáné és leánya	4-	Raab Jánosné	2-
Özv. Lakner Árpádné	8-	Ravasz Mihályné	1-
Lang Klementina	1-	Reisinger Margit és Ida ..	2-
Özv. Lehoczky Egyedné ..	2-	Reisinger Lászlóné	2-
Lindgrün Alajosné és		Remenyik Lajosné	4-
leányai (Nagysáros) ..	2-	Sándor Izabella	2-
Liptai Lajosné	2-	Sándor Márta	2-
Ludmann Paula	1-50	Sänger Ilka	2-
Ludmann Ottóné	1-50	Özv. Sarudy Vilmosné ..	4-
Maléter Gyuláné	3-	Semsey Miklósné	2-
Mangesius Mariska	2-	Özv. Simkó Mátyásné ..	2-
Mayer Endréné	5-	Simkó-Kribel Berta	2-
Özv. dr. Mayer Gézáné ..	3-	Simkovics Mária	2-
Özv. Matherny Lajosné ..	2-	Slajchó Mihályné	2-
Mauks Kálmánné	2-	Spanner Pálné	1-
Mauks Pálné	1-	Schiller Vilmosné	2-
Özv. Maurer Lajosné	2-	Schmuck Hugóné (Sóvár)	3-
Meliórisz Ilka	5-	Schönwiesner Jánosné ..	8-
Id. Meliórisz Kálmánné ..	2-	Schroepfer Antalné	4-
Merényi Gyuláné (Sóvár)	4-	Schöpflin Gézáné	4-

	Kor.		Kor
Ifj. Schustek Nándorné ..	2-	Dr. Timcsák Aladárné ..	2-
Schütze Henrikné	2-	Újházy Farkasné	1-
Szakmáry Kálmánné .. .	-70	Vandrák Vilma	4-
Szánik Ernőné	2-	Várjon Gézáné (Sóvár) ..	3-
Szemere Mártonné	4-	Várkoly Szerén	3-
Özv. Szemetkay Lajosné..	2-	Verbőczy Józsefné	3-
Özv. Szénássy Paula	2-	Vogel Béláné	5-
Szent-Iványi nővérek	3-	Vöröss Sándorné.. .. .	2-
Dr. Szlávik Mátyásné	2-	Vajdicska Kálmánné	2-
Özv. Szocha Endréné és leánya	3-	Dr. Wallentínyi Samuné..	1-
Dr. Szehlo Jánosné	8-	Dr. Weiszer Émilné	3-
Szutórisz Frigyesné	2-	Weiszer Lajosné	1-
Tahy-Tahy Paula	4-	Weiszer Hermin	1-
Tauth Viktorné	2-	Özv. Wenzel Istvánné ..	1-
Teltsch Kornélné.. .. .	2-	Windegg Rezsőné	2-
Özv. Theisz Árminné.. .. .	2-	Zavatzky Irénke	2-
Theisz Lenke	2-	Zavatzky Szilárdné	3-
Theisz Mihályné	2-	Zaitz Tivadarné	4-
Thinschmidt Tivadarné ..	2-	Özv. Zelenka Pálné	8-
Thomae Aladárné	2-	Zombory Viktorné	2-
		Zsigmondy Mária	2-

Pártoló-tagok :

Amrein József	4-	Máthé Károlyné (Nagysáros)	5-
Bartha Kálmánné.. .. .	6-	Pálesch Árpádné.. .. .	3-
Déri Gyuláné	5-	Poloczek Artur	2-
Dr. Engländer Emilné ..	5-	Özv. Rosenberg Hermanné	3-
Fried Simonné	5-	Szent-Iványi Józsefné ..	10-
Dr. Holénia Gyuláné	5-	Thrór Gyula	2-
Dr. Kakúsz Béla	10-	Sztankay Lászlóné	2-
Matherny Gusztáv	5-	Williger Pál	5-

Összesen: **626·70**

Alapítványi tőkék:**I. Nőegyleti alapítványok.**

	Kor.
Nőegyleti alapítv. ér- tékpapirjai	800.—
Schroepfer Béla alapítv. ért.-papirjai	527.79
	<hr/>
	1327.79

	Kor.
Özv. dr. Mosánszky Győzőné alapítv. ..	200.—
Deménfalvi dr. Meliorisz Béla emlékalapítv. ..	200.—
Vitelky Aladárné alapítványa	200.—
Dr. Propper Adolf emlékalapítvány ..	200.—
Schroepfer Béla ösztöndíjalapítvány	527.79
	<hr/>
	1327.79

II. Diakonissza-alapítványok.

	Kor.
Diakonissza - alap ér- tékpapirjai	7295.63
	<hr/>
	7295.63

	Kor.
Novák Mihály alapítv.	504.—
Benigny Kamilla „	200.—
Kunczius Károlyné „	200.—
Antony Istvánné „	200.—
Kuzmik Sámuelné „	200.—
Raisz Ede „	200.—
Flórián Jakab „	200.—
Névtelen „	200.—
Bergmann Nándor „	200.—
Raisz-Bölke Ida „	200.—
Dr. Lakner Árpád „	200.—
Páll Endre „	100.—
Both Gyula „	50.—
Király Vilmos „	900.—
Gr. Andrásy Dénesné emlékalapítvány ..	200.—
Háladatossági alapítv.	2762.47
Koszorúváltásból ..	486.66
Adományokból	292.50
	<hr/>
	7295.63

III. Szegény ev. leányok kiházasítási alapja.

Ezen alap értékpapirjai 54·28 <hr style="width: 100%;"/> <hr style="width: 100%;"/>	Mult évi álladéka .. .. 45·33 Halbsch Gusztávné adománya.. .. . 7·— Kamatjövedelem . . . . 1·95 <hr style="width: 100%;"/> <hr style="width: 100%;"/>
54·28	54·28

Vagyon	1913. évi vagyonkimutatás.	Teher
Nőegyleti pénztár ..	2786·85	Schroepfer Béla ösz-
Diakonissza- és sze-		töndíj-alapítv. .. ..
gényházi pénztár ..	25494·79	527·79
Nőegyl.alapítványok	800·—	Egyenleg, mint tiszta
Schroepfer Béla ala-		vagyon:
pítvány	527·79	M.évi tiszta
Diakonissza-alapít-		vagyon.. 34962·04
ványok	7295·63	Ezévi sza-
Kiházasítási alapítv...	54·28	porulat .. 1969·51
Diakonissza-lakoszt.		36931·55
berendezése	500·—	<hr style="width: 100%;"/>
<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>	<hr style="width: 100%;"/>
	37459·34	37459·34
<hr style="width: 100%;"/>		<hr style="width: 100%;"/>

Vogel Béla,
nőegyl. pénztáros.

VIII.

Az eperjesi ág. hitv. evang. I. egyház Emlékkönyve.

E lapok őrizték a hithű egyháztagek emlékezetét, a kik *alapítványok és hagyományok* által erősítik egyházunkat, szent hivatása szívet nemesítő és hazát boldogító munkájában. E lapokon éljen a hála és kegyelet a jóltevők iránt. E lapokat tegye végtelenné és lezárhatatlanná az egyházat szerető szívek áldozatkészsége . . .

1886-ban: **Mosánszky Margit**

a forrón szeretett s 15-éves korában váratlanul elhunyt leányka emlékére a lesújtott szülők, egy gyengélkedő leánytanuló számára, az évvizsgálaton kiosztandó jutalomdíjra *100 forint* alapítványt tettek.

1886-ban: **Stunder Teréz** hajadon

végrendeletileg hagyott az egyháznak *100 forintot*.

1888-ban: **Schneider József**

budapesti kereskedő egyházunknak végrendeletileg *2000 frtot* hagyományozott.

1889-ben: **a Leányegylet**

az évi záróvizsgálatokon kiosztandó ösztöndíj-alapítványt létesített — helybeli szegénysorsú iskolás-gyermekek segélyezésére — *100 forint* értékben.

1890-ben: **özv. Kósch Lajosné Kolbenheyer Vilma**

úrnő emlékére gyermekei iskolai alapítványt tettek *300 frt* értékben.

1890-ben: **Kuzmik Pál**

budapesti lakos. egyházunknak végrendeletileg *500 frtot* hagyományozott.

1890-ben: **Kácsy-Kósch Anna**

a létesítendő felső-leányiskola felszerelésére *100 forintot* hagyományozott.

1891-ben: **Kósch Frigyes**

emlékezetére gyermekei, a létesítendő felső-leányiskola felszerelésére alapítványt tettek *1005 frt 25 kr.* értékben.

1893-ban: **Zelenka Pál**

a tiszai ág. h. ev. egyházkerület püspöke nevére dr. Mosánszky Győző és neje Antony Paula, Olga leányuknak a püspök által történt esketése alkalmából egy jó tanuló leányka számára, az évi záróvizsgálaton kiosztandó jutalomdíjra *100 forintos* alapítványt tettek.

1893-ban: **Flórián Jakabné Kunczius Ilona**

elhúnya alkalmából az enyhülést kereső, sújtott édesanya, leánya kegyeletes emlékéül, polgári leányiskolánk alaptökéjének növelésére *200 forint* értékben alapítványt tett.

1895-ben: **Herfurth József**

koll. tanár a polgári leányiskola fejlesztése céljából az egyháznak *40,000 frt* névértékű értékpapirokat hagyományozott.

1897-ben: **Sztehlo Andráska** és **Eszterke**, a hirtelen

elhúnyt két kis gyermek megrendítő elvesztése fölött kesergő jó szülők — dr. *Sztehlo János* és *Benigny Zelma* — az évi záróvizsgálaton kiosztandó jutalomdíjra *200 forint* értékben alapítványt tettek.

1897-ben: **Desseffy István**

eperjesi lakos a Szegényekháza alapjára *100 frtot* hagyományozott.

1897-ben: **Dunkel Károly**

eperjesi lakos egyházi és iskolai célokra *200 frtot* hagyományozott.

1898-ban: **özv. Krätschmár Adolfné**

eperjesi lakos az egyház pénztára javára *50 frtot* hagyományozott.

1898-ban: **özv. Zuan Rezsőné**

eperjesi lakos az egyh. pénztára javára *100 frtot* hagyományozott.

1899-ben: **özv. Kuzmik Sámuelné**

eperjesi lakos az egyh. pénztára javára *100 frtot* hagyományozott.

1900-ban: **dr. Krayzell Aurél**

gyászoló családja tagjai, a lelkeszi javadalom gyarapítása céljából az elhúnyt nevére *2000 korona* értékben alapítványt tettek.

1900-ban: **psenyeczky Nagy László**

kassai lakos, az egyház presbyteriumának kiváló tagja, ny. tvsz. bíró, egyházunknak végrendeletében *2000 koronát* hagyományozott, ama kegyeletes óhajának kifejezésével, hogy temetőnkben nyugvó neje sírhalmának az egyház gondját viselje.

1901-ben: **özv. rozvágyi Antony Istvánné, lizskai Steller Florentina** eperjesi lakos, egyházunknak *600 koronát* hagyományozott, azon kegyeletes óhajának kifejezésével, hogy a kamatokból kétezer koronára megnövelt tőke kamatja majdan a templom belső csínjának emelésére fordíttassék.

1901-ben: **dr. Mosánszky Győző** eperjesi lakos, egyházunk volt másodfelügyelője kegyeletes emlékéül, mélyen lesújtott gyászoló neje egyházi vagy iskolai czélokra kamatoztatandó alapítványt tett *1000 korona* értékben.

1901-ben: **deménfalvi dr. Meliórisz Béla** eperjesi lakos, volt jogtanár emlékére, a kesergő édesanya egyházi czélokra kamatoztatandó *400 koronás* alapítványt tett.

1901-ben: **deménfalvi dr. Meliórisz Béla** az oly korán elhunyt, oly bálványozással szeretett egyetlen jó fiú emlékére, a lesújtott édesanya polgári leányiskolánk számára *400 koronás* ösztöndíj-alapítványt tett, melynek kamata az évi záróvizsgálaton lesz kiosztandó.

1902-ben: **Cseh Lajos** végrendeletileg *100 koronát* hagyományozott a Szegényekháza javára.

1902-ben: **Oeschger Adél** iskolai igazgató nevére, nevenapja alkalmából hálás tanítványai ösztöndíj-alap létesítése czéljából kamatoztatandó és évenként gyarapítandó alapítványt tettek *50 korona* értékben. Az alapítvány ma: 212 korona 40 fillér.

1903-ban: **özv. Kuúk Jánosné Stolcz Irén** eperjesi lakos a Szegényekháza számára hagyományozott *200 kor.-t.*

1903-ban: **özv. Kuúk Jánosné Stolcz Irén** eperjesi lakos az egyház temetőjének jókarbantartására hagyományozott *400 koronát.*

1903-ban: **özv. Kuúk Jánosné Stolcz Irén** eperjesi lakos templomunk belseje megújításának költségeire hagyományozott *400 koronát.*

1903-ban: **Tóth Zsuzsánna** hajadon, eperjesi lakos az 1876-ban kiállított kötvény alapján egyházunk Szegényekházára *160 koronát* hagyományozott, mely összeg 1903. június 8-ikán befizettetett.

1903-ban: **Kubinyi Albertné Csupka Zsófia** a híven szerető, feledhetetlen emlékü hitves nevére, mélyen

sújtott férje *500 koronás* alapítványt tett oly célból, hogy a tőke mindenkor kamata egy polgári leányiskolai szegény, szorgalmas leányka ösztöndíjára fordíttassék és az évfáradó-vizsgálaton kiosztassék.

1904-ben: **Bergmann Nándor**

eperjesi lakos, egyházunk érdemes presbytere végrendeletében egyházi és iskolai célokra *4000 koronát* hagyott oly kikötéssel, hogy ezen összeg mindenkor „Bergmann Nándor-alapítvány” czímen kezeltessek.

1905-ben: **Páll Endre**

a sáros-zempléni egyházmegye kiérdem. esperese, *2000 koronát* hagyott végrendeletileg, felerészben *egyházi*, felerészben *iskolai* célokra kamatoztatandó alapítványok gyanánt.

1905-ben: **Páll Endre**

az eperjesi ág. h. ev. I. egyház *Szegényekháza* számára végrendeletileg *400 koronás* alapítványt tett.

1906-ban: **Handtel Vilmos**

debreczeni ny. takarékpénzt. igazgató, mint egyházunk szülötte, hálás visszaemlékezésül, a Szegényekháza alapjának gyarapítására „Handtel Vilmos-alapítvány”-t tett *200 korona* értékben.

1906-ban: **Kubinyi Albert**

felügyelői működése félszázados jubileumi ünneplése alkalmából, a hívek közadakozásából létesített, iskolai célokat szolgáló „Kubinyi-emlékalapítvány” gyarapítására *500 koronát* adományozott.

1908-ban: **a néhai Raisz Ede**

emlékére, örökösaitől kapott *400 koronát* az egyház „Örökös egyháztagok alapja” létesítésére fordította.

1909-ben: **Binder Károly**

hagyatékából a Szegényekháza alapja *300 koronát* kapott.

1909-ben: „**Szentgyörgyi János és neje Vasskó Zsuzsanna alapítványa**” czímen fiuktól *Szentgyörgyi György Gusztávtól 300 korona* sírfentartásra és a kamatjradékokból 10,000 koronányi egyházi tőke gyűjtésére.

1910-ben: **néhai Kubinyi Albert**

örökös tiszteletbeli felügyelő hagyatékából: 1. az örökös egyháztagok alapjára *1500 koronát*; 2. szabad rendelkezésre *2000 koronát*; 3. polgári leányiskolai ösztöndíjra *500 koronát* kapott az egyház.

1911-ben: **Vetter János**

kassai lakos, végrendeletében *egyházunk* javára *50 koronát* hagyományozott.

1911-ben: **deménfalvi dr. Meliórisz Béla**

emlékére, halálának tizedik évforduló-napján, búsongó édesanyja, a *polgári leányiskola felszerelési céljaira 200 koronát* adományozott.

1911-ben: **néhai özv. Molitorisz Istvánné**

szül. Kesztlér Anna nevére „*örökös egyháztagok alapja*“ javára, az örökösök *400 koronát* adományoztak az egyháznak.

1911-ben: **Vandrák Vilma**

nyugalmazott tanítónő nevére volt tanítványai *313 kor. 20 fillér* ösztöndíjalapítványt tettek.

1912-ben: **Király Vilmos**

végrendeletileg a Szegényekháza alapjának gyarapítására *500 koronát* hagyott.

1912-ben: **özv. Rombauer Samuné szül. Elischer**

Emilia, eperjesi születésű, iglói lakos, kegyes jótévőnk végrendeletileg *6000 koronát* hagyott az egyházra.

IX.

Helyi gyámintézetünk és a kegyes adományok.

I. **Helyi gyámintézetünk** 1913. évi gyűjtésének eredménye. Bevétel: perselyből 2 K. 08 fill.; offertoriumból 15 K.; házankénti gyűjtésből 79 K.; iskolai gyűjtésből 30 K. *Összes bevétel: 126 K. 08 fill.* Kiadás: szabad rendelkezésre 83 K. 31 fill.; az egyetemes nagy szeretetadományra 15 K.; a kerületi szeretetadományra 5 K.; Gusztáv Adolf-egyletre 5 kor.; folyó költségre 3 K.; fentartva 14 K. 77 fill. *Összes kiadás: 126 K. 08 fill.*

II. **A helyi gyámintézet kézi-pénztára.** Bevétel: múlt évi készletből 219 K. 43 fill.; a házankénti és iskolai gyűjtésből fentartott összeg 14 K. 77 fill.; kamatokból 9 K. 12 fill. *Összes bevétel: 243 K. 32 fill.* Kiadás: — K. — fill. A rendelkezésre álló összeg 1913. végén bankjegyleti betétkönyvben 243 K. 32 fill.

III. **Az új iskola-építésre** az előbb felajánlott és új adományokból 1913-ban befolyt 2574 K. 45 fill.

IV. **A konfirmandusok** az új iskolára 42 K.-t gyűjtöttek.

V. **Iskolánk** jószívű növendékei karácsony ünnepe előtt az egyházkerületi rozsnói árvaház javára 30 K.-t adakoztak.

VI. **Adomány.** Az ezüstözött oltári gyertyatartókat is megrongált templomi tűz után özv. Maurer Lajosné szül. Alth Helén két darab ezüst házi gyertyatartót ajándékozott az egyháznak. Ezüstértéke 40 korona.

VII. **Gyertya-ajándékok.** Az előző évek kegyeletes szokásaihoz híven, a múlt évben is adtak gyertyákat: Mihalidesz Lajos 6 drb, özv. Batek Venczelné 4 drb, Kahanyecz Józsefné 2 drb, Gubcsó Gyula és neje 6 drb, özv. Maurer Lajosné 4 drb oltári gyertyát; ó-év esti világításra adott Bielek Lászlóné 3 csomag gyertyát. Ez adományok értéke: 47 K.

VIII. **Templom-renoválásra adományok.** a) Egyháztagok adakoztak:

1000 koronával: dr. Schmidt Gyula.

500 koronával: Bielek László és neje.

300 koronával: özv. Pulszky Gézáné fiai.

200 koronával: özv. Adriányi Kálmánné, Bánó Aladár, Flachbarth Jenő és neje (Nagysáros), Oberländer Károly és neje, dr. Oszvald Tivadar és neje, Tauth Viktorné.

100 koronával: özv. Dessewffy Lajosné, Eröss Dezsőné, dr. Koós István, Korbély Géza, özv. dr. Lakner Árpádné, özv. Maurer Lajosné, ifj. Meliőrisz Kálmán (Kissáros), Schroeppfer Antalné, dr. Sztéhlo János.

60 koronával: Gömörly János, Kirchmayer Gergely.

52 koronával: özv. Csatóry Zsigmondné.

50 koronával: dr. Balpataky Imréné, özv. Batek Venczelné, Bánó Bezső és neje, Bielek Zoltán (Nagysáros), özv. Boross Zsigmondné, Csengey Gusztáv, dr. Deák János, Draskóczy Lajos, Farkas Lajos, dr. Flórián Károly, Gubcsó Gyula, Halbsch Gusztávné, Hartmann Albert, özv. Kamenitzky Andrásné, Koós Ernő, Koós Frigyes, Maléter Gyuláné, Matherny Gusztáv, Mayer Endre és neje, Meliőrisz Ilka, id. Meliőrisz Kálmánné, Molitőrisz István, özv. Paleckó Viktorné, Pankuch Gusztáv, özv. Puchert Gyuláné, özv. Reisinger Lászlóné és leányai, Sándor Izabella, Schönwiesner János, Schwartz Ede, Szabó Géza, Szutőrisz Frigyes, Tahy József, Vogel Béla és neje, dr. Weiszer Emil, özv. Witelky Aladárné, özv. Zelenka Pálné.

30 koronával: Harbács János egyházfi, Sarudy Ede, Spanner Pál, Schöpflin Géza, id. Schustek Nándor, Vajdicska Kálmán.

25 koronával: Zavatzky Szilárdné.

20 koronával: Borsody Károly, Brauner Gyula, Breuer Berta, Czigelbrier Róbert, özv. Dessewffy Pálné, Elstner Istvánné, dr. Ereky István, Frenyó Lajosné, Gerhard Béla, Hennel Zsigmond, özv. Jármay Béláné, Kettenbach Jakab, Klobusitzky Béla, özv. Krayzell Jenőné, Krivos Gyula, Kutsinszky Béla, Ludmann Ottó, özv. dr. Mayer Gézáné, dr. Mikler Károly, Molitor Gusztáv, Mussoni Antalné, Oszvald Béla, Pálesch Árpád, özv. Semsey Adolfné, Slajchó Mihályné, Szinyei-Bánó Etelka, Teltsch Kornél, Theisz Ármin, Thomae Aladár, Thrór Gyula, Tomasek Lajos, Vandrák Vilma, Weiszer Sándor, Woháner Dezső.

10 koronával: Balló Aurélné, Barcs Jenő, özv. Benigny Ervinné, Bohrandt Lajos, Boros Amália, özv. Borsody Károlyné, Böhmisch Gusztáv, özv. Czigelbrier Kálmánné, Dirner Jenő, Faltin Gézáné, Fleischer Frigyes, Görgey Géza, Hennel Elek, id. Holénia Gyuláné, Holénia Lajosné, Janisch Lajos, özv. Kail Imréné, Kaszás Flóriánné, Klein Béla, Klemens Jánosné, Körtvélyessy Béla, dr. Körtvélyessy Dezsőné, Kraus József, Kribel Elek, Matthesz

Ferencz, Mauks Kálmánné, Mikolík István, özv. Mussoni Antalné, dr. Obetkó Dezső, Öhlschläger Ödön, özv. Pap Jenőné, Poloczek Róbertné, Réz Lujza, Rontsinszky Géza, Saguly József, özv. Sarudy Vilmosné, Schiller Vilmosné, id. Schönwiesner János, Schütze Henrik, özv. Szemetkay Lajosné, Szereday Valéria, dr. Szlávik Mátyás, Theisz Géza, Theisz Lenke, Theisz Mihály, Varga Frigyes, Weiszer Lajos, Wiegner Berta, Windegg Rezsőné.

8 koronával: dr. Mosánszky István.

6 koronával: ifj. Farkas Lajos.

5 koronával: özv. Batek Frigyesné, Bálint János, Dahlström Károly, Dancz Ferencz, Drobnyák Nándorné, Fleischer Gusztávné, özv. Gallé Andorné, özv. Gaul Vilmosné, Gerhard László (Nagysáros), Geyer János, dr. Hebelt Ede, Holvay Ferencz (Nagysáros), Horvay Ferencz, Imre Gézáné, Késmárszky Károlyné, Koch Tivadarné, Krahulecz Pál, Lang Klementina, Langsch Róbertné, Lindgrün Alajos (Nagysáros), Magyar Mihály, özv. Mészárovs Istvánné, Mohay Berta (diakonissza), Mucha József, Müller Sámuel (Nagysáros), dr. Obál Béla, Pap Ferenczné, Persely István, Saenger Ilka, Saguly József, özv. Simkó Mátyásné, Simkó Sándorné, Schreiner Margaréta (diakonissza), Szoha Endréné, Theisz Zoltán, özv. Tivadar Lajosné, Tomasek Éva.

4 koronával: Demcsák Lajosné, Ervin Dezsőné, Fekete Imre, özv. Husznay Jánosné, Kahanyecz Józsefné, Linkesch Károly, özv. Mayer Gy. Lajosné, Semsey Miklósné, Szentiványi Béla, Timcsák Aladárné, özv. Ujházy Farkasné.

2 koronával: Ambrózy Béla, Futits Lajosné, Jurcsik Józsefné, Kleinert Jánosné, Mauks Pál, Mauritz Antal (Nagysáros), Rudnay Andor, Verbőczy Józsefné.

1 koronával: Engler Károly, Ferencz János, Mayer Pisti, Scholze Alfréd, özv. Szakmáry Kálmánné.

Összesen: 7511 korona.

b) Más kegyes adakozók: dr. Austerlitz Tivadar 4 K., áll. tanítónőképző-intézet ev. növendékei 30 K., özv. Balló Edéné 15 K., Bergmann Ernő (Budapest) 10 K., Bergmann Krisztián 10 K., bibliai órákon befolyt 18 K., özv. Brósz Barnáné 20 K., Csegey Gusztávné 50 K., Dudás Gizella 10 K., Dúzs Mária 10 K., Gönczy Gáborné 5 K., Horváth Ödön és neje 100 K., Hellensteiner Katalin (Kassa) 40 K., Jesztrebényi Kálmán V. (Hosszúmező) 5 K., Karakó Pál (sírásó) 5 K., Laurency Gyula 2 K., Láczy Ilona (Eperjes) 40 K., Lehoczky István 50 K., Lőrincz

Jánosné 20 K., Lutocska Dániel 25 K., L. R. – 40 K., Mayer August és Lujza (Amerika) 50 K., Mayer Jánosné (Debreczen) 10 K., Mikulik József és neje (Budapest) 5 K., dr. Mosánszky Tituszné 20 K., Mosánszky Vilma 2 K., N. N. 20 K., N. N. 5 K., N. N. 2 K., N. N. 1 K., Pálesch Árpád fényképek eladásából 37·24 K., polgári leányiskola növendékei 20 K., Petrőczy Júlia 40 K., Spillenberg Barna főszolgabíró 180 K., Sárosvárm. Gazdák Szövetkezete 20 K., Scholze Károly (Bártfa) 20 K., özv. Sóska Dénesné (Miskolcz) 2 K., Szemere Mártonné 10 K., Terray Gyula és neje (Apatin) 100 K., Thrór Lajos 25 K., Varga Bertalanné 10 K., Williger Pálné 5 K., özv. Würsching Frigyesné 50 K., Zsebráczky Géza 4·80 K.

Összesen: 1108 korona 44 fillér.

c) Egyházak adománya: egyet. egyházi adóalapból rendkívüli segély 3000 K., Alsószelezsény 18·40 K., Batizfalva 10·38 K., Bácsfeketehegy 1 K., Bánluzsány 10 K., Békéscsaba 10 K., Breznóbánya 33 K., Budamér 14 K., Czegléd 10 K., Czinkota 4 K., Csanádalberti 6 K., Cservenka 3 K., Dobsina 50 K., Domony 6 K., eperjesi ref. missziói egyház 200 K., Gölniczbánya 10 K., Győr 20 K., Hontudvarnok 1 K., Igló 27·08 K., Ilok 2·50 K., Kassa I. 31·40 K., Kassa II. 20 K., Kiskőrös 8 K., Kisszeben I. 29·40 K., Kisszeben II. 100 K., Komlóskeresztes 18·10 K., Magyarurab 6 K., Malompatak 10·15., Margonya 50 K., Martonháza 1 K., Medgyesegyháza 2 K., Nyárasdomb 5 K., Orosháza 5 K., Ózd 5 K., Paloncza 12·80 K., Pürkerecz 20 K., Rimakokova 40·60 K., Sárosófalva 7 K., Sókút 13·60 K., Sörkút 5 K., Szarvas 25 K., szepesbélaei ev. nőegylet 10 K., Szepesváralja 10 K., Tapolyhanusfalva 22·63 K., Tapolykomlós 50 K., Tatrang 3 K., Tiszaöldvár 5 K., Tokaj 8 K., Toporc 10·39 K., Tótpelsőcz 12 K., zombori Tabitha-nőegylet 4 K., Zsablya 2 K.

Összesen: 3988 korona 43 fillér.

IX. Az 1913. évi helyi gyámintézet házankénti gyűjtésére adakoztak:

6 koronával: Eperjesi Takarékpénztár.

5 koronával: Eperjesi Bankegylet, Bielek László, dr. Schmidt Gyula.

3 koronával: Bánó Aladár.

2 koronával: dr. Balpataky Imréné, özv. Csatóryné Hellner Virginia, Draskóczy Lajos, Eröss Dezsőné, dr. Flórián Károly, Hartmann Albertné, Hannel Elek, Koós Ernő, Korbély Géza,

Meliórisz Ilka, dr. Mikler Károly, Oberländer Károly, Schroepfer Antalné, dr. Sztéhlo János.

1 koronával: Bánó Dezső, özv. Csiskó Jánosné, Frenyó Lajosné, Holénia Lajosné, özv. Kamenitzky Andrásné, Kobilicz Frigyesné, özv. Kollár-Tahy Emilia, Körtvélyessy Dezső, Krayzell Aladárné, özv. Lakner Árpádné, Maléter Gyuláné, özv. Maurer Lajosné, özv. Mayer Gézáné, id. Meliórisz Kálmán, Mihalidesz Lajos, özv. Palecskó Viktorné, Pankuch Gusztáv, Pálesch Árpád, Peskó Ödönné, özv. Puchert Gyuláné, Saenger Ilka, Schönwiesner János, id. Schustek Nándor, Tauth Viktorné, Verbőczy Józsefné, Vogel Béláné, özv. Zelenka Pálné.

Összesen: 79 korona.

X. Az 1912. évre szóló egyházi Évkönyv nyomtatási költségeinek fedezésére adakoztak:

5 koronával: Bielek László, dr. Schmidt Gyula.

3 koronával: Koós Ernő.

2 koronával: Bánó Aladár, Czigelbrier Róbert, Draskóczy Lajos, Hennel Zsigmond, Kirchmayer Vilmos, Körtvélyessy Béla, Meliórisz Ilka, id. Meliórisz Kálmán, ifj. Meliórisz Kálmán, dr. Mikler Károly, Schroepfer Antalné, Szentiványi József, dr. Sztéhlo János, Újházy Árpád, özv. Zelenka Pálné.

1 koronával: özv. Adriányi Kálmánné, Balló Aurél, dr. Balpataky Imréné, Bartus Ödön, Bánó Dezső, Becht József, Bielek Zoltán, Blaschek Mária, Bohrandt Lajos, Boratkó János, özv. Borsody Károlyné, Borsody Károly, Böhmisch Gusztáv, Brauner Gyula, Bretz Sándor, Breuer Berta, Carthmann Ferencz, özv. Csatáry Zsigmondné, Csengey Gusztáv, özv. Csiskó Jánosné, Dahlström Anna, Dancz Ferencz, Demcsák Lajosné, özv. Dessewffy Lajosné, Dirner Jenő, Durst Győző, dr. Ereky István, Eröss Dezsőné, Farkas Lajos, Fekete Imre, Fest Géza, Flachbarth Jenő, dr. Flórián Károly, Frenyó Lajos, Futics Lajosné, özv. Gallé Andorné, Gallotsik Lászlóné, Gamauf György, Gerhard Béla, Gerhardt László, Gömörly János, Gubcsó Gyula, Halbsch Gusztávné, Hartmann Albert, özv. Hazslinszky Tamásné, Holénia Lajosné, Horvay Vilmos, Imre Gézáné, Jelenik Emma, özv. Kamenitzky Andrásné, Kapi Gyula, Késmárszky Károly, Klefner Gyula, Klein Béla, Klemens János, Klobusitzky Béla, Kobilicz Frigyes, özv. Kollár-Tahy Emilia, dr. Körtvélyessy Dezső, Krayzell Aladár, özv. Krayzell Jenőné, Kurth Miksáné, özv. Lakner Árpádné, Lindgrün Alajos, Ludmann Ottó, Magyar Mihály, Maléter Gyuláné, Mangésius Mária, Matherny

Gusztáv, özv. Maurer Lajosné, Mayer Endre, özv. dr. Mayer Gézáné, Mihalidesz Lajos, Mikolik Istvánné, Mikulik Lajos, Molitor Gusztáv, Molitorisz István, Mórotz Karola, dr. Mosánszky István, Mussoni Antalné, Müller Samu, dr. Obál Béla, Oberländer Károly, Oszwald Béla, dr. Oszwald Tivadar, Pankuch Gusztáv, Papp Ferenczné, özv. Papp Jenőné, Pálesch Árpád, Peskó Ödön, Poloczek Róbertné, özv. Puchert Gyuláné, Raab János, özv. Ruzsják Jánosné, Saguly József, Sarudy Ede, Sarudy Vilmosné, Sándor Izabella, Saenger Ilka, id. Schönwiesner János, Schönwiesner János, Schöpflin Géza, id. Schustek Nándor, ifj. Schustek Nándor, Schütze Henrik, Schwartz Ede, Semsey Miklósné, Simkovics Mária, Slajchó Mihály, Spanner Pál, Szántó Mihály, özv. Szemetkay Lajosné, Szent-Ivány Béla, Szereday Valéria, Székely János, dr. Szlávik Mátyás, Szutórisz Frigyes, Teltsch Kornél, Theisz Ármin, Thinschmidt Tivadar, Timcsák Aladárné, özv. Tivadar Lajosné, Vajdicska Kálmán, Vandrák Vilma, Várkony Szerén, Verbőczy Józsefné, Vogel Béla, dr. Wallentínyi Samu, dr. Weiszer Emil, Windegg Rezsőné, Woháner Dezső, Zavatzky Szilárdné.

80 fillérrel: Kutsinszky Béla, Szoha Endréné.

60 fillérrel: Kaszás Flóriánné, Máhr Jenő, Péter Mihály, Stenczel Mihály, Tauth Viktorné, Theisz Mihály.

50 fillérrel: özv. Boross Zsigmondné, özv. Jármay Béláné, özv. Mayer Lajosné, Mucha József, özv. Palecskó Viktorné, özv. Reisinger Lászlóné, Spanner Róbertné, Szentgyörgyi Gusztáv.

40 fillérrel: özv. Batek Venczelné, Ervin Dezsőné, Jurcsik Józsefné, Perzsely István, Váczi Gedeon.

30 fillérrel: Kleinert János.

Összesen: 185 korona 90 fillér.

XI. Néhai Zelenka Pál püspök emlékére adakoztak:

20 koronával: dr. Schmidt Gyula, Tahy József.

10 koronával: Bánó Aladár, Bielek László, Korbély Géza.

5 koronával: dr. Flórián Károly, Gömör János, Mayer Endre, dr. Obál Béla, Szent-Ivány József.

3 koronával: N. N.

2 koronával: dr. Szlávik Mátyás.

Összesen: 100 korona.

XII. Offertorium címén befolyt: 164 korona 22 fillér. Ez összegből kiadtunk: az egyetemes egyházi nyugdíjintézetre 4 kor. 87 fill.-t; kerületi árvaházra 4 kor. 50 fill.-t. Összes kiadás: 9 kor. 37 fill. Maradt az egyház céljaira: 154 kor. 85 fill.

XIII. **Reformációi jubiláris alapra** befolyt és kiadott offer-
torium 20 kor. 74 fill.

XIV. **Perselygyűjtés** címén befolyt a templomban 221 kor.
64 fill.; házankénti gyűjtésből 182 kor. 89 fill. Összes bevétel:
404 kor. 53 fill. A házankénti gyűjtésből kapott a gyűjtő 18 kor.
25 fill.-t. Maradt tehát az egyház céljaira: 386 kor. 28 fill.

Az I—XIV. alatt befolyt adakozások főösszege: 16,366 kor.
68 fill. Az Úr éleszsze továbbra is az áldozatkész és könyörülő
szeretet tüzét a szivekben. Intésül és buzdításul fogadjuk az igét:
*„A jótékonyságról pedig és az adakozásról el ne feledkezzetek,
mert ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten.”* (Zsid. 13., 16.)

X.

Egyházi háztartás 1913-ban.

I. Az egyházi pénztárnak forgalmi kimutatása.

1. *Pénztári forgalom :*

Áthozat az 1912. évről	K.	31989:28
Az 1913. évi bevétel	"	40201:72
Összesen	K.	72191:—
Az 1913. évi kiadás	"	59004:23
Marad pénztári készlet	K.	13186:77

2. *Eredmény :*

Az 1913. évi egyházi és iskolai szükséglet volt	K.	26209:20
Fedezet volt	"	19876:98
Ezévi hiány	K.	6332:22
Múlt évi hiány	"	6191:03
A hiány összege	K.	12523:25

3. *Egyháztagok illetéke :*

Hátralék az előbbi évekről ..	K.	1119:38
Az 1913. évre kivetett illeték ..	"	4900:—
Évközben belépett egyháztagok ..	"	12:—
Illeték befolyt	K.	4277:—
Felebbezés folytán leszállítva ..	"	4:—
Leiratott	"	59:—
Hátralék	K.	6031:38

4. *Iskolaépítés :*

Bevétel :

Kézpénzmaradvány múlt évről	K.	28989:78
Hátralékos adományokból be-		
folyt	K.	2079:—
Újabb adományok	"	495:45
Kamat	"	560:52
Az egyház erre szánt hozzájárulása	"	3116:16
	K.	6251:13
	K.	35240:91

Áthozat: K. 35240·91

Kiadás:		
Építésnek a cto	K.	14000·—
Iskolapadok	"	6162·45
Vízvezeték	"	793·—
Villamvilágítás	"	835·12
Kapu és kerítés	"	370·32
Kályha	"	270·—
Kertrendezés	"	456·38
Egyéb	"	233·81
		<u>K. 23121·08</u>
Készpénzmaradvány	K.	12119·83
Hátralékos adományok	"	13809·—

5. *Egyházi és iskolai alapok:*

Az alapok 1912. decz. 31-ikén	K.	207870·33
Hagyomány- és gyűjtésből gyarapodtak ..	"	1821·85
Kamatból	"	2330·02
Az iskolaépítésre befolyt	"	6251·13
		<u>K. 218273·33</u>
Le az iskolaépítésre fordított	"	23121·08
Az alapok 1913. decz. 31-ikén tesznek ..	K.	195152·25
Ezévi apadás	"	12718·08

II. Herfurth József-alap forgalmi kimutatása.

1. *Pénztári forgalom:*

Bevétel:

Pénztári maradvány mult évről K.	16120·50	
Az értékpapírok kamatai .. .. "	3640·19	
A kölcsön kamatja	2205·50	
A betét	294·16	
Kisorsolt záloglevélért befolyt .. "	2000·—	
Kölcsön-visszafizetés	2500·—	K. 26760·35

Kiadás:

Fizetésekre	K.	3992·—
Ösztöndíjakra	"	100·—
Apró kiadás	"	11·—
Adott kölcsön	"	20000·—
		<u>K. 24103·—</u>
Pénztári maradvány	K.	2657·35

2. *Eredmény:*

Kamatjövedelem	K.	6139.85
Kiadások	"	4103.—
Ezévi gyarapodás	K.	2036.85
Az alap 1912. decz. 31-ikén	"	84306.76
" " 1913. " 31-ikén	K.	86343.61

III *Polgári leányiskolai alap.*

(Kezelő: Klefner Gyula.)

Maradvány a mult évről	K.	4326.03
A betét kamatja	"	174.43
Az értékpapir kamatja	"	16.40
	K.	4516.86
Le adóra	"	50.—
Az alap 1913. december 31-ikén	K.	4466.86

Az alap értékpapirjai:

1 drb $4\frac{2}{10}\%$ Osztrák egységes járadék 302,588. sz.	K.	200.—
1 " 4% " " " 51,445. sz.	"	200.—
1 " 3% Osztrák földhitelint. 1880. évi sj. nyerem.-jegy. 3721/24. sz.		

Ezen alapot az egyház 1913. márczius 31-ikén tartott közgyűlésének határozata alapján a számvizsgáló-bizottság elnöke Klefner Gyula egyh. ügyésztől átvette és az iskolaépítés költségeinek fedezésére való felhasználhatás céljából az egy. gondnoknak átadta.

Vogel Béla,
a számvizsgáló-bizottság elnöke.

1913. decz. 31-ikén.

Teher

	Kor.	fill.	Kor.	fill.
I. Törlesztéses kölcsön :				
A Magyar Jelzálog-Hitelbanktól			100000	—
II. Közös alap :				
Eperjes város és vidéki ev. egyház			106	66
III. Iskolai alapok :				
Iskola-alap	570	56		
Kollmann Frigyes-alap	2290	76		
Kósch-Kolbenhayer Vilma-alap ..	435	22		
Polgári leányiskola-alap	8296	34		
Páll Endre-alap	1379	04		
Iskolaépítési alap	12119	83	25091	75
IV. Egyházi alapok :				
Bergmann Nándor-alap	4000	—		
Göllner Amanda-alap	2866	74		
Krieger Tamás- "	260	04		
Kubinyi Albert- "	1155	—		
Nagy László- "	2000	—		
Dr. Meliőrisz Béla-alap	400	—		
Dr. Mosánszky Győző-alap	1000	—		
Schneider-Mosánszky- "	4000	—		
Stunder Teréz-alap	200	—		
Kegyves adományok alapja	49000	—		
Gáspáry János-alap	65	97		
Örökös egyháztagok-alap	2300	—		
Általános-alap	7431	28		
Harang- "	9485	08		
Holtak hajléka-alap	11773	61		
Sírkert-alap	10048	45		
Sírhelymegváltási alap	600	—		
Templomi csillár- "	2958	09		
Rombauer Sámuelné-alap	6000	—	115544	26
V. Ösztöndíj-alapítványok :				
Schwarcz János-féle öszt.-alapítv.	4902	—		
Löffelholz-féle ösztöndíj-alapítv.	1260	—		
Haliganz " " "	336	—		
Átvitel :	6498	—	240742	67

Vagyron

Mérleg-számla

	Kor.	fill.	Kor.	fill.
Áthozat:			210827	—
Az egyház értékpapirjai			58176	29
Herfurth-alap értékpapirokban ..	42686	26		
készpénzben	2657	35		
kötelezvényben	41000	—	86343	61
Készpénz			13186	77
M. kir. postatakarékpénztár			438	94
Multi évi hiány	6191	09		
Ezévi hiány	6332	16	12523	25
			381495	86

1913. decz. 31-ikén.

Teher

	Kor	fill.	Kor.	fill.
Áthozat:	6498	—	240742	67
Walleitner-féle ösztöndíj-alapítv.	350	—		
Dr. Meliőrisz Béla-féle öszt.-alap.	400	—		
Oeschger Adél- " " "	212	40		
Kubinyiné Csupka Zs. öszt.-alap.	500	—		
Kubinyi Albert- " " "	500	—		
Thiering-Schwarz-féle öszt.-alap.	420	—		
Mosánszky Margit- " " "	200	—		
Leányegyleti " " "	200	—		
Sztehlo Eszter- " " "	400	—		
Vandrák Vilma- " " "	313	20		
Sztehlo János- " " "	1000	—	10993	60
VI. Iskolai alapítványok:				
Zelenka Pál-alapítvány	225	92		
Kósch Frigyes felsőbb leányisk. al.	3627	—		
Szontágh Sámuel- " "	561	96		
Neustädter Lajos- " "	1178	36	5593	24
VII. Egyházi alapítványok:				
Dr. Krayzell Aurél-alapítvány	2000	—		
Mérey Dénes- " "	100	—		
Sárossy Tamás- " "	420	—		
Szentgyörgyi János- " "	3000	—		
Toperczer Zsigmond- " "	210	—		
Régibb nőegylet- " "	1314	12		
Antony Florentina- " "	952	96		
Kacsándy Rebeka- " "	312	05		
Szontágh Zsuzsánna- " "	462	32		
Egyházi Évkönyv- " "	2331	29		
Szegényekháza- " "	26720	—	37822	74
VIII. Herfurth József-alapítvány ..				
			86343	61
			381495	86

Veszteség

v. Eredmény-számla

	Kor.	fill.
Hiány mult évről	6191	09
Fizetések	12665	31
Egyházi költség	2756	21
Iskolai költség	10038	—
Adó és illeték-egyenérték	664	78
Vízdíj	84	84
	32400	23

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Eperjes, 1914. február 11-ikén..

Korbély Géza s. k.,
ev. lelkész.

Vogel Béla s. k.,
szv.-b. elnök.

Klefner Gyula s. k.,
egyh. ügyész.

Dr. Mikler Károly s. k.,
iskolaszéki elnök.

Durst Győző s. k.,
isk. igazgató.

Pálesch Árpád s. k.,

Bálint János s. k.,

Mórotz Carola s. k.

1913. decz. 31-ikén.

Nyereség

	Kor.	fill.
Egyháztagek illetéke	4077	—
Kamat	1692	41
Tandíj	10807	20
Városi segély	2059	24
Házbér	700	—
Persely	386	28
Offertorium	154	85
Multi évi hiány .. .. . 6191·09		
Ezévi hiány .. .. . <u>6332·16</u>	12523	25
	<hr/>	<hr/>
	32400	23
	<hr/>	<hr/>

Eperjes, 1913. deczember 31-ikén.

Schönwiesner János s. k.,
egyh. gondnok.

VI. Herfurth József polgári leányiskolai alap értékpapirjai.

Darab	Az értékpapir megnevezése	Darabonként arany forint kor.	Névérték kor.
10	Magyar 4% aranyjáradék 5 à 100 és 5 à 500 frt	3000	7200
2	Magy. Jelz.-hitelbank 4% nyer.-kötv. 297/35., 904/30. sz. .. .. . à 100 frt =	200	400
15	Erdélyrészi Magy. Jelz.-hitelbank 5%-os zálog- levél 2299. sz. .. .. . à 1000 frt =	2000	16000
	3056/7., 3091/2., 3672/81. sz. à 500 frt =	14000	
2	Tisza-szegedi 4% nyereségekölcsön, 2135/64., 2036/89. sz. .. .. . à 100 frt =	200	400
10	Magy. Agrár-bank 4 1/2% jár.-jegy. 2222/31. sz.	200	2000
5	Kassa – oderbergi vasút-részvény à 200 frt =	400	2000
12	Salgótarjáni kőszénbánya részv. à 100 frt =	200	2400
5	Rimamurányi vasmű-részvény à 100 frt =	200	1000
2	Kassa – somodi kőszénbánya-részvény	60	
5	Eperjesi Takarékpénztári részvény	500	2500
3	" Bankegyleti	120	360
1	"	600	600
10	" Népbanki	120	
8	Marosvásárhelyi Takarékpénztári részvény ..	200	1600
6	Ungmezei Takarékpénztári részvény	400	2400
6	Felkai bank-részvény	200	1200
10	Borsod-Miskolczi Malom-részvény	200	2000
1	Bazilika-sorsjegy, 5226/66. sz.		10
1	Magy. Vöröskereszt nyeres.-jegy, 1620/39. sz.		1
		K.	42071

VII. Az eperjesi ág. hitv. evang. I. egyház értékpapirjai.

Darab	Az értékpapir megnevezése	Darabonkint Névérték	
		kor.	kor.
1	Osztr. egys. ezüstjár. 4·2 ^o / _o , 270,818. sz. 100 frt=	200	200
1	" " " 4 ^o / _o , 716,909. sz. 100 frt=	200	200
2	" " papirjár. 4·2 ^o / _o . 222,035., 292,354. sz. à 100 frt=	200	400
1	" " " 4·2 ^o / _o , 18,526. sz. 200 frt=	400	400
1	Magyar 4 ^o / _o koronajáradék	100	100
1	" 4 ^o / _o "	200	200
1	" 4 ^o / _o "	500	500
3	" 4 ^o / _o "	10000	30000
5	Pesti H. I. Takp.-egyes. 4 ^o / _o kötv. 1646/50. sz.	200	1000
4	Ugyanaz 4 ^o / _o kötvény 2023/26. sz.	2000	8000
1	" 4 ¹ / ₂ ^o / _o közs. kötvény 2412. sz.	2000	2000
1	Magyar Földhitelint. 4 ^o / _o záloglevél 2976. sz.	10000	10000
1	" Jelzálog-H.-bank 4 ¹ / ₂ ^o / _o " törl.-k. bizt.		1000
2	Magy. Orsz. Közp. Tak.-pénztár 4 ¹ / ₂ ^o / _o zálog- levél 3413., 3507. sz.	200	400
2	Magy. Agrár- és járadékbank, 4 ¹ / ₂ ^o / _o járadék- jegy, 4098., 4611. sz.	2000	4000
1	Magy. Takarékpénztárak Közp. Jelzálogbank 4 ¹ / ₂ ^o / _o közs. kötv. 442. sz.	200	200
1	Magy. Jel.-hitb. 4 ^o / _o záloglevél 912. sz. (letét)	2000	2000
1	" 1870. évi nyereséyméltósön, 3752/15. I., II. à 100 frt = ...		200
1	Magy. 1870. évi nyer.-kölcs. 1536/35. I. à 50 frt=		100
		K.	60,900

Eperjes, 1913. december 31-ikén.

Schönwiesner János s. k.,
egyh. gondnok.

VIII. Egyháztalagok.

A) Örökös egyháztalagok.

„Örökös egyháztalagok alapja“ czímen az egyház oly tőke-alapot gyűjt, a mely az egyházi évi járandóságait megfelelő tőkeösszeggel megváltó egyháztalagoknak vagy az azok nevére ennek az alapnak a gyarapítására alapítványt tevő örökösöknek adományait, hagyományait vagy alapítványait foglalja magában, az örökös egyháztalagok és váltságösszegeik kimutatásával. A tőke, mint egyházfenntartási alap érintetlen, a kamatok az egyház szükségleteire fordítatnak.

Sor-szám	Az örökös egyháztalag neve	Mely évből származik a tőke?	Adomány, hagyomány, alapítvány	Tőke-összeg
1.	Raisz Ede † 1908.	1908.	örökösök ad.	kor. 400
2.	Kubinyi Albert † 1909. . .	1910.	hagyomány	1500
3.	Özv. Molitorisz Istvánné sz. Kesztlér A. † 1911.	1911.	örökösök ad.	400

B) Évenként fizető egyháztalagok.

Név	1. 1914. évi egyházi adója			2. Iskolaépítésre adománya		
	személyes járandóság	az áll. adó 3 százaléka	összesen	felajánlva	1914 ben esedékes	kifizetve
Adriányi-Barts Mária	kor. 10	kor. 9	kor. 19	.	.	44
Alexander Gusztáv	4	1	5	.	.	.
Ambrózy Béla	10	8	18	.	.	.
Balló Aurél	30	5	35	200	40	160
Dr. Balpataky Imréné	20	34	54	500	100	300
Barcs Jenő	15	3	18	.	.	.
Bartos Györgyné	4	4	8	.	.	.
Bartus Ödön	6	1	7	.	.	.
Özv. Batek Frigyesné	4	.	4	.	.	5
Özv. Batek Venczelné	5	3	8	.	.	.
Bálint János	6	3	9	.	.	5
Bánó Aladár	30	9	39	.	.	300
Dr. Bánó Dezső	30	13	43	100	20	30
Bánó Etelka	6	.	6	.	.	.
Bánó Tibor	10	.	10	.	.	.
Becht József	10	3	13	100	20	30
Özv. Benigny Ervinné	20	.	20	.	.	100

Név	1. 1914. évi egyházi adója			2. Iskolaépítésre adománya		
	személyes járandóság	az áll. adó 3 százaléka	összesen	felajánlva	1914-ben esedékes	kifizetve
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.
Berthold Walter	8	.	8	.	.	.
Bielek László	50	34	84	.	.	1000
Bielek Zoltán, Nagysáros ..	20	6	26	200	40	160
Bohrandt Lajos	6	9	15	.	.	.
Boratkó Jánosné	4	.	4	50	20	5
Boross Amália	4	.	4	.	.	.
Özv. Boross Zsigmondné ..	4	12	16	.	.	.
Özv. Borsody Károlyné ..	4	.	4	100	10	40
Borsody Károly	10	2	12	.	.	.
Böhmisch Gusztáv	10	.	10	100	20	80
Brauner Gyula	15	3	18	.	.	10
Bretz Sándor	10	15	25	.	.	100
Breuer Berta	4	1	5	.	.	.
Carthmann Ferencz	6	2	8	.	.	.
Özv. Csatáry Zsigmondné ..	30	24	54	250	50	75
Csengey Gusztáv	40	11	51	.	.	300
Cziel János	4	.	4	.	.	.
Özv. Czigelbrier Kálmánné	4	.	4	.	.	.
Czigelbrier Róbert	6	5	11	.	.	50
Dahlström Anna	6	2	8	.	.	.
Dahlström Károly	10	4	14	50	10	20
Dancz Ferencz	6	3	9	.	.	5
Darvasi Jakab	4	1	5	.	.	.
Dr. Deák János	10	1	11	100	10	30
Demcsák Lajosné	4	.	4	.	.	.
Demeter Aurél	4	8	12	.	.	.
Lovag Descovics Oszkár ..	8	.	8	.	.	.
Özv. Dessewffy Lajosné ..	40	40	80	.	.	.
Dessewffy Pál <small>örököséi, Magyar-Kaproncza</small>	.	8	8	.	.	.
Dirner Jenő	10	.	10	.	.	.
Divald Lajosné	10	.	10	.	.	.
Draskóczy Lajos	30	11	41	500	100	150
Drobnyák Nándorné	4	.	4	.	.	.
Elischer Gusztáv	10	.	10	.	.	.
Elstner Istvánné	15	20	35	500	100	150
Engler Károly	4	1	5	.	.	.
Enyedi Jánosné, Sóvár ..	6	.	6	.	.	5
Dr. Ereky István	30	5	35	.	.	.
Eröss Dezső	8	.	8	.	.	.
Ervin Dezsőné	4	.	4	.	.	.
Faltin Gézáné	10	.	10	.	.	20
Farkas Lajos	30	5	35	.	.	50

Név	1. 1914. évi egyházi adója			2. Iskolaépítésre adománya		
	személyes járandóság	az áll. adó 3százaléka	összesen	felajánlva	1914-ben esedékes	kifizetve
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.
Ifj. Farkas Lajos	6	1	7	.	.	.
Fekete Imre	30	5	35	.	.	.
Fekete Jenő	4	.	4	.	.	.
Ferencz János	4	.	4	.	.	.
Fest Géza	15	5	20	.	.	.
Flachbart Jenő, Nagysáros	10	2	12	50	10	40
Fleischer Frigyes	4	8	12	.	.	.
Fleischer Gusztáv	4	1	5	.	.	.
Dr. Flórián Károly	50	24	74	2000	600	400
Frenyó Lajos	20	5	25	200	40	80
Friedrich Vilmos, Losoncz	.	8	8	.	.	20
Furrer Albert	.	.	.	200	80	20
Fütits Lajosné	10	18	28	.	.	5
Özv. Gallé Andorné	10	3	13	.	.	1
Gallotsik Lászlóné	10	.	10	100	30	20
Gamauf György	30	14	44	.	.	.
Özv. Gaul Vilmosné	4	2	6	.	.	3
Gerhard Béla	30	7	37	200	100	.
Gerhard László, Nagysáros	6	1	7	.	.	10
Geyer János, Nagysáros ..	10	.	10	.	.	.
Gömöry János	40	7	47	500	240	10
Görgey Béláné	4	21	25	.	.	.
Görgey Géza	15	1	16	.	.	.
Groszmann Imre	10	.	10	.	.	.
Gubcsó Gyula	20	15	35	.	.	100
Halbsch Gusztávné	6	8	14	.	.	200
Hartmann Albert	20	22	42	200	40	60
Özv. Hazslinszky Tamásné	4	3	7	100	20	30
Dr. Hebelt Ede	15	2	17	.	.	.
Hennel Zsigmond	30	22	52	.	.	100
Hennel Elek	6	.	6	.	.	.
Hoffmann Olga	4	.	4	.	.	.
Id. Holénia Gyuláné	4	.	4	.	.	2
Holénia Lajosné	10	4	14	50	10	15
Holvay Ferencz, Nagysáros	10	.	10	.	.	.
Horák Hugó, Sopron	.	9	9	.	.	.
Horváth László	8	.	8	.	.	.
Horvay Vilmos	6	6	12	.	.	10
Hrabcsák Istvánné	4	.	4	.	.	.
Husz Ármin, Novi-Banovci u. p. Vinkovce	.	7	7	.	.	600
Özv. Husznay Jánosné	4	1	5	.	.	5

Név	1. 1914. évi egyházi adója			2. Iskolaépítésre adománya		
	személyes járandóság	az áll. adó 3százaléka	összesen	felajánlva	1914-ben esedékes	kifizetve
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.
Imre Gézáné	10	.	10	.	.	.
Janisch Lajos	15	3	18	.	.	.
Özv. Jármay Béláné	4	.	4	halála után $\frac{2}{5}$ Bank-egyleti részvényt hagy 600 K. értékben		
Jeszenszky Vilmos	4	.	4			
Jurcsik Józsefné	4	1	5	.	.	.
Kahanyecz Józsefné	4	1	5	.	.	.
Özv. Kail Imréné	6	3	9	.	.	28
Dr. Kakúsz Béla	40	.	40	500	400	100
Özv. KamenyiczkyAndrásné	4	6	10	.	.	30
Kapi Gyula	15	5	20	300	90	60
Kaszás Flóriánné	4	.	4	.	.	.
Kéler Dániel örökösei	4	2	6	.	.	2
Késmárszky Károly	6	10	16	100	20	80
Kirchmayer Gerő, Eperjes-	40	20	60	.	.	200
Kirchmayer Vilmos, Eperjes-	30	5	35	.	.	.
Kirchner Rezsőné	4	.	4	.	.	.
Kiszely István	8	.	8	.	.	.
Klefner Gyula	30	12	42	.	.	250
Klein Béla	15	6	21	100	10	30
Özv. Klein Lajosné	.	.	.	20	4	6
Klemens T. János	15	6	21	100	30	20
Kleinert Jánosné	4	.	4	.	.	.
Klobusiczky Béla	10	2	12	100	10	40
Kobilicz Frigyes	15	7	22	50	5	20
Kóch Tivadarné	6	2	8	.	.	10
Kollár-Tahy Emilia	10	11	21	300	60	90
Koós Ernő	15	6	21	.	.	.
Koós Frigyes	15	6	21	.	.	.
Dr. Koós István	10	41	51	.	.	.
Kovács Sándor	15	5	20	.	.	6
Dr. Kovács Viktor	6	1	7	.	.	.
Körtvélyessy Béla	20	10	30	.	.	.
Dr. Körtvélyessy Dezső	30	8	38	.	.	.
Krahulecz Pál	8	1	9	.	.	.
Kraus József Gyula	6	1	7	.	.	.
Krayzell Aladár	30	24	54	.	.	.
Krayzell Andor	5	.	5	.	.	.
Özv. Krayzell Jenőné	10	.	10	.	.	10
Özv. Krayzell Kálmánné	.	5	5	.	.	25
Krémer Ernő	6	1	7	.	.	4
Kribel Elek	6	10	16	.	.	.

N é v	1 1914. évi egyházi adója			2. Iskolaépítésre adománya		
	személyes járandóság	az áll. adó 3százaléka	összesen	felajánlva	1914-ben esedékes	kifizetve
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.
Krivoss Gyula	40	9	49	.	.	.
Kutsinszky Béla	5	.	5	.	.	.
Kuhfsz Károly	4	.	4	.	.	.
Kurth Miksa	8	1	9	.	.	.
Lakatos János	4	4	8	.	.	.
Özv. dr. Lakner Árpádné ..	30	66	96	.	.	200
Lang Klementina	4	.	4	.	.	.
Langsch Róbertné, N.-Sáros	6	.	6	.	.	10
Lehoczky Egyed	6	.	6	.	.	.
Lindgrün Alajos, Nagysáros	10	2	12	.	.	10
Linkesch Károly	30	17	47	.	.	.
Lórencz Károly	10	3	13	.	.	.
Özv. Lotz Hermanné	4	.	4	.	.	.
Kk. Luchs Róbert	.	6	6	.	.	.
Ludmann Ottó	30	6	36	.	.	.
Ludmann Paula	10	5	15	.	.	100
Mahr Jenő Ödön	6	1	7	.	.	.
Magyar Mihály	6	.	6	.	.	2
Maléter Árpád	.	.	.	100	10	40
Maléter Gyula	30	18	48	400	200	.
Dr. Maléter István	50	.	50	.	.	.
Mangesius Mária	15	3	18	.	.	20
Matherny Gusztáv	15	26	41	.	.	100
Özv. Matherny Lajosné .. .	4	.	4	100	20	30
Mathisz Ferencz	4	.	4	.	.	.
Mauks Pál	20	4	24	.	.	.
Mauks Kálmán	6	1	7	.	.	2
Özv. Maurer Lajosné	6	23	29	.	.	100
Mauritz Antal, Nagysáros ..	4	.	4	.	.	1
Mayer Endre	40	20	60	200	20	80
Mayer Ferenczné, Nagysáros	4	.	4	.	.	.
Özv. Mayer Gézáné	6	.	6	.	.	.
Özv. Mayer Gyuláné	4	.	4	50	5	20
Medzihradszky Emil	4	2	6	.	.	.
Meliórisz Ilka	20	4	24	.	.	1200
Id. Meliórisz Kálmán	40	29	69	.	.	300
Ifj. Meliórisz Kálmán, Kissáros	40	20	60	.	.	.
Merényi Gyula, Sóvár	20	4	24	.	.	.
Mészároovits Istvánné	4	3	7	.	.	2
Mihalidesz Lajos	10	30	40	.	.	100
Miess Viktor	6	.	6	.	.	.

N é v	1. 1914. évi egyházi adója			2. Iskolaépítésre adománya		
	személyes járandóság	az áll adó 3százaléka	összesen	felajánlva	1914-ben esedékes	kifizetve
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.
Mikler Frigyes	4	2	6	.	.	5
Dr. Mikler Károly	40	9	49	500	100	150
Mikolik István	20	12	32	.	.	50
Mikulik Lajos	10	2	12	200	.	200
Molitor Gusztáv	10	1	11	100	10	40
Molitorisz István	30	19	49	.	.	150
Dr. Mosánszky István	10	1	11	.	.	100
Mucha Bertalan	4	1	5	50	20	5
Mucha József	4	1	5	30	3	12
Müller Sámuel, Nagysáros	4	.	4	.	.	4
Mussoni Antalné	10	.	10	.	.	.
Özv. Mussoni Antalné.. .. .	8	.	8	50	15	10
Nemes Károly, Sóvár	20	.	20	.	.	.
Dr. Obál Béla	10	1	11	200	40	60
Oberländer Károly	10	14	24	250	25	100
Dr. Obetkó Dezső	30	6	36	200	40	60
Öhlschläger Ödön	4	3	7	.	.	.
Osvald Béla	20	5	25	200	40	60
Dr. Osvald Tivadar	20	15	35	500	50	200
Özv. Palecskó Viktorné	4	6	10	100	20	60
Pálesch Árpád	10	22	32	250	75	150
Pankuch Gusztáv	10	1	11	.	.	.
Papp Ferenczné	6	.	6	.	.	2
Papp Istvánné, Sóvár	6	.	6	.	.	.
Özv. Papp Jenőné	10	.	10	.	.	.
Páter Mihály	4	5	9	.	.	.
Pavelek Bertalanné.. .. .	8	.	8	.	.	.
Perzsely István	4	1	5	.	.	.
Peskó Ödön	30	11	41	300	150	.
Özv. Poloczek Pálné	10	4	14	.	.	.
Poloczek Róbertné.. .. .	10	.	10	.	.	.
Pulszky Géza örökösei, Zsebefalva	.	57	57	.	.	.
Özv. Puchert Gyuláné.. .. .	6	1	7	.	.	100
Raáb János	4	6	10	100	10	40
Reisinger Lászlóné.. .. .	4	.	4	.	.	10
Réz Lujza	4	.	4	.	.	.
Rontsinszky Géza	10	2	12	.	.	18
Rudnay Andor	6	.	6	.	.	.
Saguly József	10	1	11	100	40	10
Šarudy Ede	10	1	11	.	.	25
Özv. Šarudy Vilmosné	10	17	27	.	.	100

N é v	1. 1914. évi egyházi adója			2. Iskolaépítésre adománya		
	személyes járandóság	az áll adó 3százaléka	összesen	felajánlva	1914-ben esedékes	kifizetve
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.
Sänger Ilka	6	.	6	.	.	5
Sándor Béla.. .. .	4	1	5	.	.	.
Schiller Vilmosné	6	1	7	.	.	.
Dr. Schmidt Gyula	50	13	63	.	.	2000
Schmuck Hugóné, Sóvár ..	4	.	4	.	.	.
Schöpflin Géza	20	8	28	300	90	60
Scholze Alfréd	4	5	9	.	.	5
Schönwiesner János	15	21	36	500	50	200
Id. Schönwiesner János ..	4	.	4	.	.	.
Schroepfer Antalné.. .. .	15	6	21	500	50	200
Schustek Nándor	10	.	10	100	10	40
Ifj. Schustek Nándor	6	6	12	.	.	.
Schwab Hugo	6	.	6	.	.	.
Schwarcz Ede	20	11	31	.	.	10
Özv. Semsey Adolfné	10	4	14	.	.	.
Semsey Miklósné	10	.	10	100	10	40
Özv. Simkó Mátyásné	4	3	7	.	.	20
Simkó Sándor	4	1	5	.	.	.
Slajchó Mihály	30	5	35	100	20	80
Soltész András	4	7	11	.	.	.
Spanner Pál Lajos	15	3	18	.	.	10
Spanner Róbertné	4	8	12	.	.	.
Özv. Stépán Gézáné	4	.	4	.	.	.
Szabó Géza	10	.	10	.	.	.
Özv. Szakmáry Kálmánné ..	6	.	6	.	.	.
Szántó Mihály	20	4	24	.	.	.
Özv. Szemetkay Lajosné ..	4	.	4	.	.	10
Szénássy Paula	4	.	4	50	5	45
Szentgyörgyi Gusztáv	10	15	25	.	.	.
Szentiványi Béla	10	16	26	.	.	.
Szent-Ivány József	40	8	48	.	.	.
Dr. Szlávik Mátyás	30	6	36	100	20	30
Özv. Szoha Endréné	4	.	4	50	15	10
Dr. Sztehlo János	40	17	57	.	.	500
Szutórisz Frigyes	30	15	45	600	60	240
Tahy József	40	24	64	.	.	100
Tauth Győzőné	10	15	25	.	.	100
Teltsch Kornél	20	11	31	200	20	80
Theisz Ármin	10	4	14	.	.	100
Özv. Theisz Árminné	6	.	6	.	.	.
Theisz Géza	10	1	11	.	.	100
Theisz Mihály	6	7	13	.	.	.

Név	1. 1914 évi egyházi adója			2. Iskolaépítésre adománya		
	személyes járándóság	az áll. adó 3százaleka	összesen	felajánlva	1914 ben esedékes	kifizetve
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.
Theisz Zoltán	4	.	4	.	.	25
Thomae Aladár.. .. .	15	3	18	.	.	10
Thrór Gyula	6	9	15	.	.	100
Thinschmidt Tivadar	4	1	5	100	20	30
Timcsák Aladárné	10	.	10	.	.	.
Tivadar Lajosné	4	.	4	.	.	.
Toman József	4	.	4	.	.	.
Tomasek Lajos	4	2	6	.	.	10
Dr. Toperczer Géza	20	3	23	.	.	.
Tóth Károlyné, Polyánka	4	.	4	.	.	.
Újházy Árpád	40	3	43	.	.	.
Újházy Farkasné	4	.	4	.	.	.
Vajdicska Kálmán	6	5	11	.	.	.
Varga Frigyes	10	3	13	.	.	10
Várjon Gézané, Sóvár.. .. .	6	.	6	.	.	5
Verbőczy Józsefné	4	.	4	100	10	50
Vogel Béla	20	6	26	500	50	200
Dr. Wallentínyi Samu	20	4	24	250	125	.
Wallinger-Király Paula	6	11	17	.	.	.
Wantzák Samu	4	.	4	.	.	.
Dr. Weiszer Emil	15	24	39	100	10	40
Weiszer Lajos	6	5	11	.	.	.
Ifj. Weiszer Lajos	4	.	4	.	.	.
Weiszer Sándor.. .. .	10	4	14	.	.	.
Wenczel Istvánné	4	11	15	.	.	.
Wiegner Berta	4	.	4	.	.	6
Windegg Rezsőné	10	.	10	.	.	.
Witelky Aladárné	10	22	32	.	.	.
Woháner Dezső	10	1	11	200	100	.
Zanyiczky Pálné	4	.	4	.	.	.
Zavatzky Szilárdné	15	.	15	.	.	100
Özv. Zelenka Pálné	30	68	98	500	.	500
Összesen	3579	1751	5330			

Név	Iskolaépítésre adománya		
	felajánlva	1914-ben esedékes	kifizetve
<i>Egyházi adót nem fizetnek:</i>			
Korbély Géza lelkész	—	—	530.—
Blaschek Mária tanító	200.—	20.—	80.—
Durst Győző	500.—	50.—	200.—
Jelenik Emma	—	—	—
Mórotz Carola	250.—	50.—	75.—
Sándor Izabella	—	—	—
Simkovits Mariska	—	—	—
Szánik Ernő	200.—	20.—	80.—
Vandrák Vilma	500.—	50.—	200.—
Várkony Szerén	200.—	40.—	60.—

IX. Adományok az iskolaépítésre más pártfogóktól.

Több évre felajánlott adományok:

	felajánlva	1914-ben esedékes	kifizetve
Eperjes város és vidéki ág. h. ev. egyház	250.—	—	150.—
Eperjesi ev. gyámint. nőegylet évente	500.—	500.—	2000.—
Eperjesi Bankegylet	1000.—	100.—	400.—
Eperjesi Takarékpénztár	1500.—	150.—	600.—
Hajnyi Artur	30.—	—	—
Holénia Béláné	20.—	2.—	8.—
Pawlas Juliánne	50.—	10.—	40.—
Ifj. Alth Lajos	50.—	15.—	10.—
Chován Sándor	50.—	20.—	5.—
Derner Gusztáv Adolf	50.—	15.—	10.—
Egyed Aladár	50.—	25.—	—
Fejér Mihály	50.—	25.—	—
Glósz Dezső	50.—	5.—	20.—
Heinz Lajos	50.—	15.—	10.—
Hronyecz Pál.. ..	50.—	25.—	—
Izsó Sándor	100.—	40.—	10.—
Kozlay Kálmán	50.—	20.—	5.—
Krcsméry Gyula	50.—	20.—	5.—
Kuszy Adolf	50.—	20.—	5.—
Lángos János	50.—	25.—	—
Lehoczky Egyed	50.—	5.—	20.—
Matyuga Kamill	50.—	25.—	—
Mérnyi Gyula	50.—	5.—	20.—
Mikulás Jenő	50.—	25.—	—
Schwarz Máttyás.. ..	50.—	5.—	20.—
Schuster Mihály	50.—	25.—	—
Tarczay Andor	50.—	5.—	20.—
Vietórisz László	50.—	10.—	15.—

XI.

Krónika elpusztult templomi ékességeinkről.

Levéltári kutatások alapján, kegyeletes emlékezetül közlöm az 1913. május 12-ikén támadt templomi tűzvészben elhamvadt oltárképre, oltárra és a hasznavehetetlenné vált orgonára vonatkozó hiteles adatokat.

I. Az orgona.

Az orgonát az egyház valószínűleg közvetlenül az 1642-iki templomépítés esztendeje után szerezte.

Régiségét a következő adatok bizonyítják:

Egy ónsípon ezt a felírást találtuk:

„Laurentius Czaykovszky Orgl Macher in Leütschau.
Anno 1717. Reparirt.“

Egy másik ónsípon ez volt bevésve:

„Joh. Georgius Schwartz Orgl. Macher in Eperies.
Anno 1752 Correxit.“

Egy harmadik ónsípon ez a bevésés van:

„Istud Orgonum est de novo Constructum per me Josephum Borroveczky organopegum Leuschoviense die 1ma May Anno 1787.“

Az orgonaládában ezt a felírást találtuk:

„Unter der Regierung Kaiser Josephs des Zweyten wurde diese Orgel, die Herr Samuel Steller Rathsherr allhier bey der Uebernahme dieser Kirche vor 500 Rfl. erkaufte, und durch Herrn Samuel Kramer vor 200 Rfl. mahlen und vergolden liess, durch Herrn Josephus Borroveczky Orgl und Instrumentenmacher von Leutschau völlig umgearbeitet und gänzlich Anno 1787 d. 25. Apr. fertigget worden, als damalen bey gedachten Herrn Principal Herr Franciscus, Eduardus Pecznik Orgelmacher Gesell in Condition gewesen. Eine Löbl. Evangelische Gemeinde Augspurg. Confession liess dazu durch gedachten Herrn Borroveczky noch

das Positiv und neue Pedal hinsetzen. Cantores und Organisten zugleich waren zu dieser Zeit bey der deutschen Gemeinde Herr Martinus Sonntag, bey der Slovakischen aber Herr Johannes Thurczler.“ – A kiadás az 1787. évi számadás szerint 204 frt volt.

Az 1791. évi, vallásszabadságot biztosító törvény emlékére az orgona fölé a következő köriratot helyezték:

GLorla In eXCeLsIs Deo, paX In terra et hoMInIbVs bona VoLVntas. (MDCLLXXVVIIMIII = 1791.)

Egy negyedik ónsípon ez a bevésés volt:

„Franz Xaverius Gatto Orgelmacher in Caschau. Reparirt den 15. Aug. 1813.“ – A szerződés szerint fizetése 150 frt volt s ezenkívül ellátást, lakást és egy segédmunkást kellett rendelkezésére adni.

1862. december 6-ikán a két testvéregyház előljárósága szerződésileg megbízta Reismeyer József kassai orgonaépítőt, hogy az eperjesi ágost. hitv. evang. egyházak templomi orgonáját 816 o. é. forint átalányösszegért kijavítsa.

1863. decz. 8-iki presbyteri ülés jegyzőkönyve végén ez olvasható: „Als historisches Datum wurde in einem der Windkästen unserer *Orgel* folgendes hinterlegt. Zu Ende des Jahres 1863 und Anfangs des Jahres 1864 wurde gegenwärtige Orgel, nachdem sie bereits sehr schadhaft geworden war, durch Herrn Jos. Reismeyer, Orgelbauer aus Kaschau, gründlich reparirt und die früher kurze Octave ergänzt, um den Preis von 816 fl. Ö. W. von dem $\frac{2}{3}$ die evang. deutsche Gemeinde, meistens durch musikalische Concerte zusammengebracht, $\frac{1}{3}$ jedoch die slav. Schwestergemeinde, zahlte. – Organist war der Zeit: H. Joh. Gáspáry. Kantor: H. Julius Mikolik; bei der slav. Gemeinde: Organist und Kantor zugleich H. Thomas Szereday. Pfarrer der deutsch. Gem. war H. Joh. Sztehlo; der slav. Gem. H. Mich. Novák. Inspector der deutsch. Gem. Albert v. Kubinyi; der slav. Gem. Gregor v. Meliorisz.“

1864. nov. 30-ikán a kiküldött bizottság az orgonát átvette.

1905-ben orgonajavításért a testvéregyházak 680 koronát fizettek Rieger Ottó budapesti orgonagyáros czégnek.

II. A Brocky Károly-féle oltárkép.

1847. okt. 20. egyh. közgyűlés jkv.

3. Über das *Altärbild* wurde der Privatbericht des Wohl-
ehrwürd. Herr Moritz Kolbenheyer an Hrn Prof. And.
Schmidt vorgelesen, demgemäss es den 29. Sept. in Wien
angekommen sei und er dasselbe bis zum 8-ten October
in Ödenburg erwarte, woher er es dann durch sichere
Gelegenheit zu überschicken gedenkt.

1847. nov. 21. egyh. közgyűlés jkv.

3. Eine für die ganze Gemeinde höchst interessante Nachricht
wurde nun durch den Herrn Inspector dem Convente mit-
geteilt. Ein doppelter Brief des Wohlehrw. Herrn *Moritz*
Kolbenheyer, früher unseres, jetzt Ödenburger Seelsorgers
brachte schon vor einigen Woche die Kunde, dass das von
ihm versprochene *Bild* für unsern neu zu errichtenden Altar
nicht nur in London bereits ausgefertigt worden, sondern
auch schon über Hamburg und Wien in Ödenburg ange-
langt sei. Zugleich ergiesst sich der Berichterstatter und
edelgesinnte Freund unserer Gemeinde in Lobpreisungen
über das herrlichgelungene Kunstwerk und stellt die Frage:
wie es nun von Ödenburg unverletzt und sicher nach Eperies
befördert werden soll, indem er dabei den Wunsch äussert,
dass ein zuverlässiges Mitglied der Gemeinde das kostbare
Werk von ihm, dem edelmüthigen Geber, in Empfang
nehmen und sicher hergeleiten möchte.

Die Gemeinde ist tief gerührt über die Liebe des
Wohlehrw. Herrn Kolbenheyer zu uns seinen frühern Pfarr-
kindern, und weiss ihm ihre Gefühle der Gegenliebe und
der wärmsten Dankbarkeit nicht im Worte zu fassen; dem-
ungeachtet beschloss sie zu eher ein herzliches Schreiben
des innigsten Dankes an ihn abzuschicken; und es ihm
wiederholt zu erklären, wie sehr sie seinen Abgang nach
Ödenburg und ihren Verlust beklage, den Verlust eines
Seelsorgers, der nicht aufhört selbst nach geschehener Tren-
nung, für das Gedeihn und für das geistige Wohl seiner
frühern geliebten Gemeinde zu sorgen, bei der er für seine
eifrige, geistreiche und rednerische Wirksamkeit nicht nur
im gesegnetsten Andenken fortleben wird, sondern die das
kostbare Geschenk, das er ihr durch und mit diesem Altar-

bilde macht, zu würdigen weiss, und es ungemein hochgeschätzt; zugleich aber auch sich verpflichtet hält, den Namen ihres ehemaligen geliebten und hochgeehrten Seelsorgers und Freundes des Herrn Moritz Kolbenheyer in den Gemeindeannalen, mit Anwünschung des reichsten göttlichen Segens der Nachwelt aufzubewahren.

4. Da die jetzige Jahreszeit zur Überschickung und Versendung des Bildes ungünstig ist, und Herr Kolbenheyer es nur zuverlässigen Händen anvertrauen will: so werden die Herrn Kosch und Thror, welche Geschäft ohnehin im Frühjahr nach Wien ruft, und die den Verwandten und Freund in Ödenburg ohnehin besuchen werden, freundlichst ersucht, die Übersiedelung des kostbaren Bildes hier nach Eperies zu übernehmen.
5. Da die Gemeinde es wohl weiss, dass so wie früher, noch bei seinem Hiersein nur durch seine Vermittelung das kostbare, rothsammete, goldgestickte Altartuch von seinen Schwiegereltern Herrn und Frau von Medgyaszay aus Wien zum Geschenk erhielt, sie auch dieses neuen, noch viel grösseren, nur dem freundschaftlichen Verhältnisse des edlen Gebers zum Künstler Herrn *Broky* zu verdanken habe, der es nur ihm zu Liebe für unsere Gemeinde und Kirche unentgeltlich malte: so wurde einstimmig beschlossen, nach angelangten Bilde, dem Herrn *Broky*, im Namen der dankbaren, ganzen Gemeinde ein herzliches Danksagungsschreiben nach London oder an seinen sonstigen Aufenthaltsort zu schicken.

1848. márcz. 26. egyh. közgy. jkv.

3. Ist die Bitte durch Herrn Ludwig Kosch vorgelegt worden: dass, da ihm und Herrn Thror der ehrenvolle Auftrag geworden, *das Broky-sche Altarbild* in Ödenburg zu übernehmen und von dorther nach Eperies zu überbringen, diesfalls ein Vollmachts Document ihnen ertheilt werde. Kirchennotär wird dasselbe ehestens auszufertigen und genannten Herrn auszufertigen haben.

1848. évi számadás:

„Transport Spesen für das *Altarbild* i. ö. W. f. 156'55.“

Divald Károly műtörténetíró a MŰVÉSZET 1903. évf. 316. és „Eperjes templomai 1904.“ cz. művének 54. s a következő

lapjain az eperjesi ágost. hitv. evang. egyházak templomi műemlékeinek ismertetése után a Brocky Károly-féle oltárképről a többek közt a következőket írja:

„Az eddig felsorolt emlékeket arányai, művészi értéke és mesterének kiválóságánál fogva mind felülmulja Brocky Károly hatalmas oltárképe. Az oltár hátsó oldalán olvasható föliraton kívül a kép eredetéről semmi sem tájékoztat. E fölirat a következő: „Pinxit Londini annis MDCCCXLV et MDCCCXLVI Carolus Brocky Pictor celeberrimus Temesvarino Hungarus, excitante Mauritio Kolbenheyer ab anno MDCCCXXXVI usque MDCCCXLVI Ecclesiae Evangelicae Fragopolitanae abhinc Sempronii V. D. M.“ E bádoglagra festett felirat szerint tehát az oltárképet Londonban Brocky Károly, az igen híres, temesvári születésű magyar festő 1845–1846-ban festette Kolbenheyer Mór biztatására, a ki 1846-ig az eperjesi, ezután pedig a soproni evangélikus hitközség lelkésze volt.

E festmény mai foglalata, szemtanúk állítása szerint, 1860-ban készült s klasszicizáló ízlésben fából faragott és fehérre festett oszlopos portálszerű építmény, a mely az oltárasztalt is magában foglalja s a templom mennyezetéig ér. Hogy mint volt oltárképünk azelőtt elhelyezve, arra Eperjesen már senki sem emlékszik. A föliratos tábla eredetileg a festmény keretébe lehetett foglalva. Csak a midőn 1860-ban a mai oltár készült, szegezték fel a portálszerű építmény hátsó falára.

Az eperjesi evangélikus templom Brocky-képe 197 cm. széles és 264 cm. magas vászonra festett olajkép s Krisztust és a szamariai asszonyt ábrázolja. 1860-ban, a mikor a mostani foglalatául szolgáló oltárépítményt felállították, a négy-szögletes vásznat egy félkörű vászondarabbal toldották meg, hogy a portálszerű oltárfal középső félkörű mezejébe harmonikusabban beilleszkedjék. Az így megtoldott kép felső félkörű részére a Brocky-kép háttérének megfelelő tónusokban egy sóvári műkedvelő kék eget festett elég ügyesen s a nélkül, hogy ecsetével a Brocky-kép felületébe tévedt volna.

Mesterünk bibliai kompozíciójának tárgyát Szent János evangéliumából merítette. Ez evangélium negyedik része, 5-től 27-ig terjedő verseinek tartalmát tárja elénk csodás összefoglaló erővel, de a nélkül, hogy a kommentátor vagy

illusztrátor szerepére vállalkoznia még csak eszébe is jutna. Krisztus típusában Lionardóra emlékeztető fenséges alakja, Jákób kútjának kőből faragott alacsony káváján ül s a mint jobbát felemeli, balkezevel pedig szívére mutat, szinte hallani véljük, mint lebben el ajkairól a szózat, a keresztény hit egyik színes metaforába burkolt alapigazsága: „Valaki pedig abból a vízből iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik, hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz ő benne“.

Krisztus köntöse vörös; palástja, a mely rendkívül kifejezően megrajzolt kezeinek beszédes mozdulata közben lecsúszott válláról, kék s térdein általvetve pompás, festői hatású redőkbe omlik alá. A samariai asszony, a ki összekulcsolt kezeit korsóján nyugtatva, tekintetében a csodálat és rajongás végtelenül közvetlen hatású kifejezésével csüng a Megváltó ajakán, típusával és viseletével egyaránt a délvidéki magyar asszonyokra emlékeztet. Hollószín haját kendő köti át, mintha csak imént perdült volna ki a konyhából, hogy vizet merítsen. Hófehér ingvalla alatt piros öv szorítja derekához kék ruháját, a melyen keresztül szintén érvényesülnek az arányaiban klasszikus s merő harmóniát visszatükröztető test formái. A szélesen redőzött kék ruha alatt kivillan a fehér szoknya keskeny sávja s a meztelen láb, a mely, különösen azonban a balláb, lehelletszerű finomsággal van megrajzolva s a klasszikus nyakhoz hasonlóan, rózsás testszínben tündöklök.

A gyönyörű táj keretében ábrázolt kompozíciót a búcsúzó nap jobbfelől szétáradó fénye világítja meg. Ragyogása egész erejével ömlik el Krisztus alakján; ennek vörös ruhájáról visszaverődve, rózsás színt vet az asszony árnyékba olvadó arcára s bájos vonásainak még csodásabb lágyságot kölcsönöz. A kút mögött széjelterjedő s buján zöld bokrok mögött terebélyes fa lombjai terjesztik árnyékukat a három tanítványra, a kik a városból, a hol élelmet vásároltak be: „eközben megjövének és csodálkoznak, hogy asszonynyal beszélt; mindazáltal egyik sem mondá: Mit keresel? vagy: Mit beszélsz vele?“ Tisztas távolságból nézik a mestert, a ki nem áttal a zsidóknál gyűlölt samariabeliek egyik asszonyával szóba állani. Péter őszhajú, fehérszakállas, téglavörös palástba burkolt alakja mégis nyugtalan, János meggyszín palástjában oldalt fordulva, csöndesen mereng el a látotta-

kon, tudatában lévén annak, hogy minden helyes, a mit a mester tesz. A harmadik tanítványnak csak a feje látszik, ez is árnyékba vész, arcza mégis telve van a higgadt elmélyedésnek az első pillanatban közömbösnek tetsző kifejezésével.

A kép háttere a csillogó fehér felhőkkel tarkított zöldeskék ég, a melynek jobbfelén ott a hegy, a melyen a samariabeliek Istent imádják. Ennek alján, egy alacsonyabb domb mögött, az alkonyati napfény bágyadt sugaraiban, Szikkár városa látszik a távolban elmosódó lapostetejű házaival, kupoláival, kaputornyával. Miként az alakoké, úgy a méla kedvvel áthatott szépséges, szelid táj színezése is tele van a természet közvetlenségével. Színeit semmiféle galériatónus, hanem a kép pompás ragyogó levegője olvasztja össze harmonikusan.

A levegő a gondosan rajzolt emberi formáknak is csodás lágyágot kölcsönöz s ragyogásában a legerősebb árnyék is merő szín és elevenség. Szívünket megragadó s merőben festői felfogással élénk tárt mélységes tartalmánál, keresetlenül egyszerű, mégis oly hatásos kompozíciójánál, alakjai kitűnő jellemzésénél, pompás harmóniába olvadó színes fényhatásainál fogva Brocky Károly eperjesi oltárképét bizvást a java bibliai kompozíciók közé sorozhatjuk, a melyeket valaha festettek.

Bár a velenceiek hatása elvitázhatlan rajta, művészi felfogásánál fogva bizvást az első modern bibliai képnek is tarthatjuk, a melyet Brocky azonfelül a korunkbeli modern művészet iránytadó mestereit jóval megelőzve festett meg.

Eddig Divald Károly.

Jegyzetek :

1. *Brocky Károly* született 1807-ben május hó 22-ikén Temesvárott, a belvárosban, megkeresztelték ugyanaznap a temesvár-belvárosi róm. kath. plébániai templomban. Természetes fia volt Brocky Károly temesvári borbélymesternek. Anyját Paulics Katalinnak hívták és Fehértemplomból való volt; 1823–1833-ig a bécsi festő-akadémián folytatta tanulmányait; 1837-ig Bécsben tartózkodott s az ottani művészet magaslatán állott; azután hosszú külföldi útra indult s Párisba utazott; 1838-ban Angolországba került; meghalt 1855. július 8-ikán Londonban, mint hírneves udvari festő.

2. Bruckner Győző azt írja: „Az 1831/2. évben újra

olvassuk a lyceumi anyakönyvben, hogy Kolbenheyer, már mint másodéves lyceumi hallgató (studens), 22-éves korában újra beiratkozott s a megjegyzési rovatban látjuk, hogy ő „ex Polytechnico Viennensi“ jött. Kolbenheyer tehát az említett hiteles adat szerint a bécsi polytechnicumban járt, mi sem valószínűbb tehát, hogy Kolbenheyer ez alkalommal ismerkedett meg Brocky Károlylyal, a ki szintén ezidő szerint látogatta — a legnyomorúságosabb megélhetési viszonyok közt — szorgalmasan a bécsi polytechnicumot. Tehát a bécsi polytechnicumban kötött barátság révén festhette meg Brocky Károly az eperjesi oltárképet“. (MŰVÉSZET 1904., 60–61. l.)

3. Dr. Nyári Sándornak „Brocky Károly festőművész élete és művei 1807–1855.“ című munkája szerint 53 l. (Budapest, 1910.): „téves volt az oltárképen alkalmazott felirat, hogy Brocky Károly az oltárképet az 1845–1846. évben festette. Téves elsősorban azért, mivel Brocky Károly az 1844–1846. években kontinentális úton volt. Bécsben volt menyasszonyánál (Tschida Jozefinnál), hogy családi ügyeit rendezze és menyasszonyát feleségül vegye, s midőn ezen fáradozásait nem koronázta siker, Olaszországba indult, hol több várost keresett fel, melyeknek gyűjteményeit tanulmányozta. Az eperjesi oltárkép, mely azonban nemcsak nagyságban, hanem művészi kidolgozásban is Brocky Károly főműve, okvetlen hosszabb időt igényelt a kidolgozásra, semmint erre a sokszor megszakított kontinentális utazás alkalmat adott volna. Másrészt a kép annyira magán viseli a bécsi biedermeier-kor typusát, hogy azt valószínűleg még a bécsi iskola friss impressziójának hatása alatt készítette akkor, mikor először lépett egy nemes maecenás (Munro of Novar) pártfogása alatt angol földre, ki neki gondtalan megélhetést és munkálkodási lehetőséget biztosított úgy londoni palotájában, valamint Skótországbán levő kastélyában. Később, midőn Brocky Károly már részben az angol mesterek befolyása alatt is dolgozott, alig lett volna képes ilyen friss, tiszta bécsi typusú képet festeni“.

Hevesi Lajos műkritikus véleménye szerint is: „Az eperjesi oltárkép első pillanatra rögtön elárulja a 30–40-es évek bécsi genre-iskoláját. Ha nem tudom, ki festette, okvetlen „Waldmüller-iskolát“ mondok. A leány (a magyar tyпуст kivéve) szakasztott Waldmüller-féle parasztleány: rajzban, redőzetben, fölfogásban, sőt manirban. Azt csak akkor

találták el így. Családi vonásuk volt nekik s az kiírthatatlan. A tájkép is tökéletesen Waldmüller, a Megváltó persze stilizálva van, de fölülről térdig az is bécsi. Így festettek a Kupelwieserek. Hanem igaz, hogy nagyon nemes és nem annyira sablonszerű a Brocky Krisztus-feje“. (MŰVÉSZET, 1903., 430. 1.)

4. Az oltár, a mint később olvashatjuk, nem 1860-ban, hanem 1864-ben készült s 1865. január 15-ikén avattatott fel. A kép felett az oltárlap középső félkörű mezeje az oltárról készített tervrajz és szerződés szerint akkor még drapériával volt elfedve, s csak később toldották meg a képet félkörű vászondarabbal, a melyre kék eget festettek.

III. Az oltár.

1847. nov. 21. egyházi közgyűlés jkv.

6. „Da es im Wunsche des Herr Kolbenheyer, so wie uns Allen am Herzen liegt, dass das schöne Bild eine passende, dem Kunstwerke und dessen Grössenverhältnissen angemessene Umgebung erhalte, und wir gerne im Einverständnisse mit diesem wohlthätig gesinnten Freunde unserer Gemeinde den *Altar* bauen möchten, zu welchem er die erste Idee anregte und den Fond begründete: so soll er in dem an ihn abzuschickenden Danksagungsschreiben ersucht werden, uns eine passende Idee oder Zeichnung eines einfachschönen Altars, vielleicht nach Ratheinhaltung beim Hrrn Broky oder bei einem andere Künstler und Architekten Wiens gefälligst mitzuthemen, uns aber zugleich einen beiläufigen Kostenüberschlag anzugeben.“

1847. nov. 21. egyházi közgyűlés jkv.

8. „Über den *Altarfond*, der sich seit der begeisternden Predigt am Tage der Jubelfeier unseres Gotteshauses im Jahre 1842. datirt, konnte die im vorigen Convente ausgeschiedte Deputation vor den Hand nur den Bericht der Löbl. Gemeinde erstatten, dass derselbe die Summa von 1160 fl. 35 xr. W. W. betrage.“

1849. decz. 8. egyházi gyűlés jkv.

1. „— Sollte von einer Löbl. Gemeinde verlangt und gewünscht werden, dass Sr. Hochehrwürden (Herr Senior

Michael Schwarz) auch das 50te Amtsjahr, bis zum Jubeltage der Gemeinde vorstehe, so würde Hochderselbe nur unter folgenden Bedingungen diesem Wunsche der Löbl. Gemeinde willfahren:

2. wenn der neue *Altar*, dazu die erste Stiftung noch Herr Moritz Kolbenlieyer begründete, erbaut werden würde.“

1851. márcz. 2. közgy. jegyzőkönyve.

1. „Ist — das letzte Protokoll des letzten am 8. Dez. 1849. abgehaltenen allgemeinen Kirchenkonventes aufgenommen worden. Anlangend denjenigen Punkt dieses Protokoll, wornach die Gemeinde den Aufbau eines neuen *Altars* und die Einführung neuer Gesangbücher, so wie einer bessern Kirchenmusik beschlossen hat, berichtete Sr. Wohl-ehrwürden Hr. Johann Sztehlo, dass bei den diesfalligen Berathungen der betreffenden Convent Deputation, sich herausgestellt hat: dass zu den gewünschten Verbesserungen viel mehr Mittel und Kräfte erforderlich seien, als welche der Gemeinde gegenwärtig zu Gebote stehen — und da auch das beim Vorstand des Gustav Adolf Vereins um Beihilfe eingereichte Bittgesuch, ohne Erfolg geblieben ist, der beantragte *Altarbau* und die Einführung eines neuen Gesangbuches vorderhand auf günstigere Zeiten hinausgeschoben wurde.“

1856. márcz. 30. közgy. jkv.

8. „Die Idee einer harmonisch einzuleitenden Renovirung der innern Räumlichkeiten der Kirche wurde angeregt, derzufolge *Altar*, Taufstein, Kanzel und Orgel zweckentsprechend neu zu gestallten wären; weshalb eine Comission ernannt wurde in folgenden Mitgliedern: Herr August Krieger, Andr. Turczer, And. Wandrák, And. Krayzell, Joseph Benczur, Andr. Schmidt, Carl Dahlström, die sich die Einleitung dieses, nach einem übereinstimmenden Plan zu bewirkenden Renovirens zum Zwecke machen würde.“

1862. május 11. közgyűlés jkv.

2. „Csatáry Á. úr és a t. t. mind a két egyház felügyelősege vezetése alatt építkezési és pénzbeszerzési bizottmány következő urakból kineveztetett, u. m. Thrór L., Furman F., Oszvald D., Kósch Frigyes, Herfurth J., Schmidt A., Koll-

mann Fr., Benczur J., Dunkel K. és Dahlström K. urakból, mely magát kétfelé felosztva, oda fog működni, hogy minél szebb és mégis olcsó oltár és ha lehetséges lehetne, új szószék is egy styben felállíttassék, vagy az orgona kar ízlése szerint, vagy ezt is az új oltár szerint átídomítva és az egész belsőjét a templomnak együtetítésére hozza.”

1862. december havában Csátáry Ágost dr. Henselmann Imre tanácsára oltárterv készítése végett a Gerster és Frey pesti építő céghez fordult.

1863. jan. 20-ikán Gerster és Frey építő cég ezt írja:

„Wie wir aus dem Briefe ersehen, so sind sie schon im Besitze eines Altarbildes, und wir ersuchen daher uns die Breite und Höhe dieses Bildes so bald als möglich einzusenden.“

1863. jún. 15-ikén azt írja Csátáry Ágost a Gerster és Frey építő cégnek:

„Wir haben ein neues Altarbild, wünschen jedoch den Raum dafür gewölbt , damit es unseren Nachkommen unbenommen bleibt, ein Bld in dieser Form aufzustellen.“

1864. márcz. 15-ikén Csátáry Ágost Marschalko János és Társa pesti szobrászvállalkozókkal szerződést kötött, hogy az oltárt a Gerster és Frey építő cég 100 forinttal honorált tervrajza szerint, összesen 1885 forintért felépítsék. A szerződést az egyház tagja, dr. Schmidt Gyula eperjesi ügyvéd szövegezte

1864. okt. 9. közgyűlés jkv.

2. A mai közgyűlés legfőképp azon okból lévén összehíva, hogy a már munkába vett új *oltárépítés* előhaladásáról jelentés tétessék, nemkülönben, hogy a régi oltár lehordása, illetőleg eladása és az új oltár felállítása iránt, melynek az illető művész hazánkfia Marschalkó János úr — Pesten — nyilatkozata és a vele kötött szerződés értelmében e hó végéig fel kell állítva lennie, az előintézkedések tétessenek. A közgyűlés átlátván, hogy e tárgyban eddig kimerítőleg és bizalomteljesen eljár az illető bizottmány, ezentúlra is megszavazza neki a bizalmat, további lépéseit előre is jóvá-

hagyja, csak ezen óhaját fejezi ki, hogy az eladandó régi oltár inkább egy hitsorsos templomba jöjjön, ha mindjárt olcsóbban is, mintsem ez, nyereszkeségi vágy kielégítése miatt, egy idegen birtokába jusson.

1864. decz. 31. közgy. jkv.

3. „Az Isten segedelmével már felállítani kezdett *új oltár* felszentelése ügyében egyhangulag határozatott ezt jövő évi, azaz 1865. jan. 15-ikén, Vízkereszt utáni 2-ik vasárnapon megtartani és ezen alkalomra nt. Kolbenheyer Móricz urat Sopronból, ki első, még 22 évvel előbb, megpendíté egy új oltár felállításának eszméjét és főt. Máday K. superintendens urat tiszteletteljesen megkérni, méltóztatnának ez, egyházunkra nézve korszakot képző ünnepélyt, jelenlétökkel emelni és szentbeszédeikkel, az első a szószékről, az utóbbi az oltár előtt, az áhítatot nevelni. A nevezett urak úti költségeit az egyház viselendi.“

1865. január 6-iki közgy. jkv.

1. Olvastatván a mult közgyűlés jegyzőkönyve, avval kapcsolatban közzétetett a főt. superintendens Máday Károly és nt. Kolbenheyer Móricz urak levele; az elsőben tudósítatik egyházunk, hogy főt. superintendens úr közénk jönni és az oltári beszédet tartani kész; a másodikból pedig méltó sajnálattal értesül, hogy nt. Kolbenheyer M. úr több fontos ok miatt az ünnepélynél részt nem vehet. Határozatott ezen levelet, mely oly meleg szavakban tolmácsolja az író érzelmeit egyházunk iránt, hogy senki megindulás nélkül végig nem hallható, a szószékről nyilvánossá tenni.
2. Az *új oltár* felszentelési ünnepélyére átmenvén, egyhangulag határozatott:

A szláv testvéregyház tartsa külön az e célra alkalmazott isteni tiszteletét a szokott reggeli órákban és Superintendens úr kéressék meg az ünnepélyességet egy zárszóval emelni, nehogy a nagy sokaság miatt az ünnepély zavarassék és a magyar és német nyelvet nem értő szláv testvérek ne unatassanak.

E végett kezdődik a magyar-német isteni tisztelet pontban 10 órakor:

1. egy bevezetéssel az orgonán, mely után
2. a főt. Superintendens úr az oltár előtt egy rövid imában a szent lelkét segítségül hívandja; erre következik

3. egy magyar karének, melyre újra

4. a főt. Superintendens úr a tulajdonképpeni oltár-felszentelést magyar nyelven véghez viendi. Ezután énekel

5. az egyházugyekezeteti hívek serege egy éppen ezen alkalomra írt szent éneket, melynek 4-ik verse után

6. nt. Sztelhlo J. esperes úr a szószékről predikál, melybe beszöve leend nt. Kolbenheyer Mór úr levele az egyházi hívekhez; a szent beszéd végezte után

7. a német szent ének 5-ik és utolsó versének eléneklése befejezendi az ünnepélyt.

A részletekre áttérve, határozottatott főt. Superintendens urat, közbe említvén, hogy tek. felügyelő úr, tek. Ujházy Albert urat megkérendi, hogy Superintendens urat Kassáról Eperjesre kísérni sziveskednék — minél díszesebben fogadni és a város határáig eleibe menni; az isteni tisztelet rendezése körül, a szükséges ülések, székek és lóczák elhelyezésével t. Furman N. urat, a kellő rend és a kitünőbb vendégek iránti figyelem tekintetbe vételével t. Linkesch Sámuel urat és az offertorium végett a templom kimeneteleinél felvigyázni t. Kósch Frigyes urat, ki ismét többeket magához veend, megkérni, hogy az ünnepély minél rendesebben végeztessék. Díszlakoma rendeztetik. Estve, szombaton, mint a felszentelési nap előestéjén és vasárnap 2 műkedvelői szinelőadás az oltár-alapítvány javára. A karéneknek 600 példányban kinyomatva 10 krajczárjával az oltár-alapítvány javára adassanak el.

1865. január 29-ikén presbyt jkv.

3. Nt. Sztelhlo János úr elolvasván egy az *új oltárba* beteendő emlékiratot, azt érdeklődőleg határozottatott, annak betétele, egyúttal ki is dolgozandó az egész oltárépítés rövid történeti vázлата is.

Az oltárépítés történetének Sztelhlo János lelkész által szövegezett vázлата a következő:

Heil dem frommen Leser!

Dieser Altar wurde gebaut durch die beiden evang. Gemeinden Augsb. Conf. zu Eperies, im Jahre des Herrn 1864–65. Die erste Anregung dazu machte Sr. Hochehrwürden Herr Moritz Kolbenheyer bereits im Jahre 1842, damals Pfarrer an der deutschen Gemeinde, bei Gelegenheit der 200-jährigen Jubelfeier der Grundsteinlegung dieser Kirche. Die Namen der Mitglieder, die zu dem frommen

Werke beigetragen haben, nebst einem Verzeichniss ihrer Beiträge, enthält eine hier beigelegte besondere Liste.

Der Plan und die Zeichnung ist von den Herrn Gerster & Frey in Pest; die Ausführung von dem Bildhauer Marschalko in Pest. Die Bestandtheile des Altars wurden in Pest gefertigt; das Bild Christus u. die Samariterin am Jakobbrunnen nach Ev. Joh. IV. darstellend, ist durch Vermittlung des Herrn Pfarrers Moritz Kolbenheyer von dem vaterländischen Mahler Homar Brocky im Jahre 1846–47 in London gefertigt u. der Gemeinde geschenkt worden.

Der Bau kostete im Ganzen:

Den Bau leitete Hr. August Csatóry, als Praeses, der vom Gemeindeconvent hiezu ernannten Altarbau-Commission.

Die Vorsteher der beiden Gemeinden waren zu der Zeit: Tit. Hr. Albert v. Kubinyi, Inspector der deutsch-ungarischen, Tit. Hr. Gregor v. Meliorisz, Inspector der slavischen Gemeinde; Tit. Hr. Johann Sztehló, Pfarrer der deutsch-ungr. Gemeinde und Senior des VI k. Freistädt. Seniorats, und Tit. Hr. Michael Novák, Pfarrer der slavischen Gemeinde.

Die Aufstellung des Altares wurde begonnen den 5. December 1864; vollendet wurde dieselbe den 7. Jänner 1865.

Indem wir diese Notizen für unsere Nachkommen hier aufzeichnen und dem Gedächtnisse der Nachwelt überliefern, bitten wir Gott, dass Er diesen Altar zum Preise seines h. Namens in seinen Schutz und seine Obhut nehme, und ihn zu einem Ebenhaezer mache, vor welchem die jetzigen u. die nachfolgenden Geschlechter in dieser seiner Gemeinde dank- und demuthsvoll bekennen mögen: „Bis hisher hat uns der Herr geholfen!“

Eperies, am Tage der feierlichen Einweihung des Altares durch Sr. Hochwürden den Herrn Superintendenten Carl Máday, den 15. Jänner des Jahres Christi 1865.

1865. márczius 12. közgy. jkv.

1. „Olvastván a mult közgyűlés jegyzőkönyve, tudomásul vétetett, miután az oltár felszentelése a felállított program szerint végeztetett.“
3. „Henszelmann Imre úrnak, ki oly feláldozólag közreműködött az oltárterv létesítésénél, a közgyűlésből egy köszönő iratot intézni határoztatik.“

Közli: *Korbély Géza,*

lelkész.

TARTALOM.

	Lapszám
I. Egyházi tisztviselők. Egyháztanács. Iskolaszék. Bizottságok	3
II. Istentiszteletek:	
A) Általános tudnivalók 1914-re	5
B) Az istentiszteletek sorrendje	6
III. Egyházi cselekmények:	
A) Általános tudnivalók	8
B) Mult évi statisztika	9
C) Összehasonlítás	9
IV. Vallásoktatás	10
V. Egyházi belélet 1913-ban:	
A) Az egyház 1913. évi története	12
B) Gyűlések statisztikája	31
VI. I. Elemi nép- és polgári leányiskolánk:	
A) Az 1912/13. tanév folytatólagos adatai	32
B) Tanulóinkról való általános áttekintés az 1912/13. iskolai évben	39
C) Iskolai adatok a folyó 1913/14. tanév első feléről	40
D) Tudnivalók az 1914/15. tanévre	42
II. Női kereskedelmi szaktanfolyam	44
Az 1914/15. tanévre vonatkozó értesítés	44
VII. Az eperjesi evangélikus gyámintézeti Nőegylet:	
A) A Nőegylet vezetősége	46
B) A Nőegylet 1913. évi története	46
C) A Nőegylet 1913. évi háztartása	61
Nőegyleti pénztár	64
Diakonissza- és szegényházi pénztár	64
Nőegyleti alapítványok	65
Diakonissza-alapítványok	65
Szegény ev. leányok kiházasítási alapja	66
1913. évi vagyonkimutatás	66
VIII. Az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház emlékkönyve	67
IX. Helyi gyámintézetünk és a kegyes adományok:	
I. Helyi gyámintézetünk	72
II. A helyi gyámintézet kézi-pénztára	72
III. Az új iskola építésére felajánlott adományok	72
IV. A konfirmandosok gyűjtése az új iskolára	72
V. Iskolai gyűjtés	72
VI. Adomány	72
VII. Gyertya-adományok	72
VIII. Templom-renoválásra adományok	72
IX. Az 1913. évi helyi gyámintézetre való gyűjtés	75
X. Az 1912. évre szóló Évkönyv költségeire adakozók	76
XI. Néhai Zelenka Pál püspök emlékére	77
XII. Offertorium	77
XIII. Reformációi jubiláris alapra gyűjtés	78
XIV. Perselygyűjtés	78
X. Egyházi háztartás 1913-ban:	
I. Az egyházi pénztárnak forgalmi kimutatása	79
II. Herfurth József-alap forgalmi kimutatása	80
III. A gondnok által nem kezelt polgári leányiskolai alap	81
IV. Mérleg-számla	82
V. Eredmény-számla	86
VI. Herfurth József polgári leányiskolai alap értékpapierjai	88
VII. Az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyházközség értékpapierjai	89
VIII. Egyháztagok, a reájuk kivetett egyh. adóilleték	90
IX. Adományok az iskolaépítésre más pártfogótól	98
XI. Krónika elpusztult templomi ékességeinkről	99

